

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Uskrsnuće —
Božji odgovor na
patnju, besmisao,
bol i smrt

Uskrsno bdijenje

Samo ljubav
shvaća
tajnu Uskrsa

Uskrs i
svakodnevnica

SVETO TRODNEVLJE

„USKRSNU! NIJE OVDJE!“

ISUSOVO USKRSNUĆE
VAPI I ZA NAŠIM USKRSNUĆEM

GOSPA ŽELI DA ŠIRIMO
NADU I RADOST!

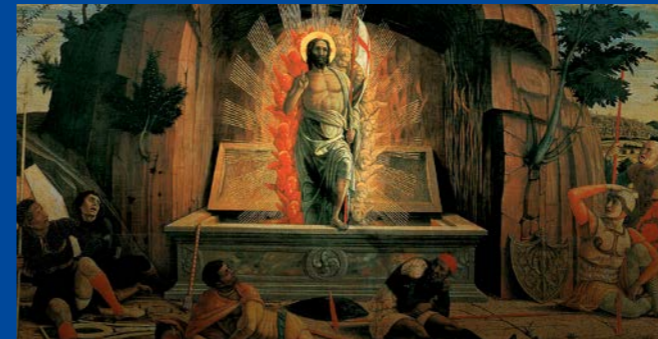
NIJE ON BOG MRTVIH,
NEGO ŽIVIH!

REVIZIJA
PROCESA IVANI
ORLEANSKOJ

Sretan Uskrs

Uskrs | Gospina škola | Događanja | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
20. obljetnica smrti fra Slavka Barbarića | Teološki podlistak | Iz života Crkve
| Hrvatsko kršćansko nazivlje | Lectio divina

Iz sadržaja

Autor slike za naslovnicu: Andrea Mantegna, Uskrsnuće

Uskrs

Uskrsnuće - Božji odgovor na patnju, besmisao, bol i smrt, **FRA T. PERVAN**

Uskrsno bdijenje, **FRA M. ŠAKOTA**

Samo ljubav shvaća tajnu Uskrsa, **FRA S. MABIĆ**

Sveto trodnevlje, **FRA K. LOVRIĆ**

Uskrs i svakodnevica, **I. ŠARAC**

Uskrs – Božja budućnost za nas, **P. TOMIĆ**

„Uskrsnu! Nije ovdje!“ **MONS. P. PALIĆ**

Isusovo uskrsnuće vapi i za našim uskrsnućem **Fra M. Šteko**

Zanimljivosti o uskrsnjim običajima

Gospina škola

Gospa želi da širimo nadu i radost!, **S. ČOVIĆ RADOJIČIĆ**

Događanja

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Nije on Bog mrtvih, nego živih!, **K. MILETIĆ**

20. obljetnica smrti fra Slavka Barbarića

Fra Slavko i Uskrs, **FRA M. ŠAKOTA**

Meditacija

IN MEMORIAM

Fra I. Ševo

Iz života Crkve

Teološki podlistak

Revizija procesa Ivani Orleanskoj, **FRA T. PERVAN**

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Draga djeco! I danas sam s vama da vam kažem: Dječice, tko moli, ne boji se budućnosti i ne gubi nadu. Vi ste izabrani da nosite radost i mir, jer ste moji. Ja sam ovdje došla s imenom Kraljica Mira, jer davao želi nemir i rat, želi ispuniti vaše srce strahom u budućnost, a budućnost je Božja. Zato budite ponizni i molite i prepustite sve u ruke Svevišnjega koji vas je stvorio. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

Uvodnik

UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

USKRS OBNAVLJA DOSTOJANSTVO OSOBE

Protjekla je godina pandemije koja je ukazala na svu krhkost ljudskih života. U vremenu smo u kojem neke silnice nastoje tamu proglasiti Bogom, pokloniti joj se i prihvatiti je kao jedinu alternativu. Stoga ovaj Uskrs, kao i svaki u povijesti dolazi kao melem i lijek sveopćoj rani, a uskrsni „Aleluja“ nameće se kao jedini izlaz iz bezizlaznosti u kojoj današnji čovjek živi. Ovaj Uskrs dolazi kao radost i nada, smisao i spasenje.

Čovječanstvo danas trpi od mnogih zala: onih što smo si ih sami nametnuli – od nedostatka samopoštovanja, zaborava, pa i prijezira vlastite duhovne i materijalne baštine, do psovke i pobačaja, koji nam izravno ugrožavaju opstanak; kao i onih što nam se sustavno nameću. Kad se to dvoje zbroji, tada se afere, skandali, optužbe i senzacije nižu kao beskrajani javni film naše sramote i jalovosti. Tako se malo pomalo ubija u narodu volja za životom, razara se supstancija života, posebno obitelji i mladeži, koja je doslovce ubijena u pojam ponudom stilova života što obećavaju raj na zemlji bez rada, učenja, odgovornosti i dostojanstva.

Društvo se naime više uopće ne brani od laži, nego samo postavlja pitanja tko bolje laže ili rezignirano konstatira da lažu svi. U takvim okolnostima ogorčenja i ojađenosti, kad su sva svjetla pogašena – jer su svi uzori bačeni u blato – nema budućnosti. Zbog toga smo ranjivi i bit će još teže, iako se čini da je mjera već prevršena, iako previše zla šteti samome zlu. No logika je zla da se ne zna zaustaviti na vlastitu korist, nego luduje! Ali Bog daje snagu da se po nama, makar malom stadu, pokaže sva ljepota Uskrsa – Božjega zahvata u život ljudi i naroda.

Biti svoj – to znači prije svega biti privržen istini. Istina će nas dakle osloboditi. Krist – istina koja, vjerujemo, svijetli nad svim stvorenim. On nam daje ponudu dostojanstva koje izvire iz Njegova zajedništva s nama, po kojem smo Božji sinovi i kćeri. Nužno je stoga da žurno u sebi osvijestimo svoje dostojanstvo Božje djece i Kristove braće. Trebamo se probuditi na Kristov poziv i zajedno s njime u ovom našem Getsemaniju narodnih i osobnih kušnji zazivati Boga u pomoć. Ali ostati samo na tome značilo bi preuzetno pouzdati se u Božje milosrđe. Od nas se traži svjedočanstvo da zaista jesmo Božja djeca i Kristova braća i sestre – spašeni! Organizirati se dakle i ponuditi alternativu života, kršćansko svjedočanstvo života koji je lijep i radostan, dobar i koristan. Evanđelje je radosna vijest, a ne tragedija! S Božjom pomoći, ta alternativa već djeluje. Ljudi osjećaju da se ne smiju predati laži, iskonu svih naših lutanja i razočaranja. Ima mnogo dobra i znakova nade! Trebamo ih prepoznati i poduprijeti!

Po Uskrsu sve uskrsšava. Uskrsnula je i naša osobna sloboda. Ovo je blagdan po kojemu sve naše zemaljsko biva osvjetljeno vječnim svjetlom. Tko vjeruje, taj već ima radosnu stvarnost. Neka uskrsli Krist, koji sjaji nad bićima, obasja sobom cijeli svijet. Sretan Uskrs!

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 130 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u HRK i €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN:BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput „ukazanja, čudesa, poruke“ i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

USKRSNUĆE

FRA TOMISLAV
PERVAN

— BOŽJI ODGOVOR NA PATNJU, BESMISAO, BOL I SMRT

Govoreći ljudskim rječnikom, kršćanstvo je na svjetskoj pozornici povijesno čudo. Prvi se pisani dokumenti pripisuju svetom Pavlu. Njegova najstarija pisma sežu u rane pedesete godine prvoga stoljeća. Nepunih dvadeset godina nakon Isusove smrti, uskrsnuća, proslave, Duhova. I misija u ondašnjem svijetu. Dosada nitko nije dovodio u pitanje povijesnu pojavu apostola Pavla, ili pak njegove višekratne susrete s Petrom, Jakovom, Ivanom. Pavao otvoreno tvrdi, svi su oni poznavali osobno Isusa Krista dok je boravio s njima u tijelu. Pavlovi spisi često spominju Isusovu ustanovu euharistije, razapinjanje, križ a svemu je temelj u ukazanjima Uskrsloga i odašljanju koje je primio od Gospodina, on, kao nedonošče u odnosu na ostale učenike.

SECIRANJE ISUSOVA LIKA, RIJEČI I DJELA

Već više od dva stoljeća Novi zavjet anatomski secira tzv. historijsko-kritička metoda pristupa Isusovoj osobi te ostalim biblijskim spisima. Do te se mjere Isusov lik usitnjuje tražeći njegova „ipsissima verba“, njegove izvorne riječi, da na kraju zapravo od Isusa ne ostaje ništa. Nešto kao kostur, bez tkiva, bez živaca i mišića, bez krvi i mesa. Do te su ga mjere obeživotili da se čovjek pita, stoji li to pred nama neki fantomski lik ili je Isus zbilja nečija izmišljotina. Na duhovnom polju već više od tri stoljeća vlada racionalizam zatim deizam. Naime, uvjerenje kako Bog ne može djelovati u povijesti, kako nas „Bog stvori i ode gori“. Ne brine se više za svoje stvorenje, sve je prepuštao ljudima, napretku, tehnici. Bog gotovo i ne treba, pa se stoga i Isusov

lik promatra s čisto ljudskoga zrenika, isključujući božanske dimenzije i iskon. Dolazi se dotle da čak i sam isusovački general koji potječe iz Venezuele dvoji spram Isusovih riječi, tvrdeći kako onodobno ne bijaše magnetofona koji bi snimali Isusovu izvornu riječ itd.

Mnogi će kritički prigovoriti kako u Novom zavjetu ima nelogičnosti, protuslovlja, neuglađenih mjesta. Kad se uzme u obzir cjelokupnost Novoga zavjeta, pred sobom imamo ipak savršeno konzistentnu sliku, savršeni portret Isusa Krista. Kad bi se metode historijsko-kritičke znanosti koje se primjenjuju već puna dva stoljeća na Isusov lik i Novi zavjet glede autentičnosti i izvornosti primjenjivale i na druge antičke veličine, primjerice na kineske mudrace, Konfucija, Lao Tsea, na Hamurabija iz Babilona, Davida, Sokrata, njihovi bi likovi nestali u legendi i priči.

U evanđeljima imamo toliko zabilježenih zgoda koje je bilo nemoguće izmisliti. Međusobna ljubomora učenika, natjecanje, borba oko prvih mjesta, bijeg nakon Isusova uhićenja, Petrovo zatajenje, Isusova nemoć činiti čudesa u Nazaretu, zatim sve što je vezano uz Isusovu smrt na križu; sve je toliko realistično i zorno da moramo zaključiti kako iza svega stoji stvarna povijesna osoba te stvarni povijesni događaji koji su se odvijali u prvim desetljećima prvoga stoljeća nakon Krista („Anno Domini“).

Ti, naime, jednostavni ribari, obični ljudi, neškolorani, nisu mogli u jednom naraštaju izmisliti niti stvoriti takav snažni i uvjerljivi lik i osobnost, s takvom uzvišenom etikom, s takvom vizijom ljudske

Uskrs daje ton i značenje cijeloj Isusovoj egzistenciji. Ujedno i cijeloj budućnosti koja slijedi nakon Isusa. Uskrsnuće daje konačni biljeg i potvrdu Isusovu djelu: To je djelo Božje, to su riječi Božje, i sam Bog zapečaćuje tim činom Isusovu riječ i navještaj.

povezanosti, bratstva, solidarnosti, da nisu drugovali s tom jedinstvenom osobom koja ih je do kraja zahvatila i promijenila njihove živote. I samo su nam kratke fragmente prenijeli, prema pamćenju. Na kraju svoga Evanđelja Ivan govori kako ne bi stalo u sve knjige svijeta ono što je Isus činio i naučavao. Jasno, Isusa se ne može staviti među korice knjige, on želi živjeti u svojim, a ne da se prašina kupi na onome što je o njemu napisano.

Pokušati ono što su pokušali apostoli, takvo što ostvariti u jednom ljudskom naraštaju bez stvarne osobe Isusa Krista bilo bi veće čudo od čudesa zabilježenih u evanđeljima. Isusov je lik nemoguće umanjiti, bilo kakvom metodom, kritičkim pristupom. Tvori on najfascinantniju pojavu u povijesti ljudskoga roda i ljudske misli.

Nije taj Isus došao mijenjati fizikalne ili prirodne zakone. Isto tako nije došao ni zbog toga da u svijet odašlje neku novu sljedbu koja bi se ponosila svojim utemeljiteljem koji ima divne misli, programe, koji je činio čudesa i sl., te koja bi se potom dičila svojim uspjesima na raznim područjima ljudskog djelovanja. Ne. Nego on nas je htio dovesti do naših ljudskih granica te spoznajući svoje granice podariti nam novi život. U njemu je temelj nade da čovjekov život ne će izručiti smrti. Isusovo je uskrsnuće tomu temeljno jamstvo. Tako Isusova smrt nije besmisleni kraj, nego početak novoga svijeta.

Već više od dva stoljeća Novi zavjet anatomski secira tzv. historijsko-kritička metoda pristupa Isusovoj osobi te ostalim biblijskim spisima. Do te se mjere Isusov lik usitnjuje tražeći njegova „ipsissima verba“, njegove izvorne riječi, da na kraju zapravo od Isusa ne ostaje ništa. Nešto kao kostur, bez tkiva, bez živaca i mišića, bez krvi i mesa. Do te su ga mjere obeživotili da se čovjek pita, stoji li to pred nama neki fantomski lik ili je Isus zbilja nečija izmišljotina.

BOŽJE DJELO

Znati to nije isto što i razumjeti. Da bismo razumjeli Isusa te sve što se s njime i u njemu dogodilo, moramo se zaputiti s njime. Cijelog je svog života Isus bio putnik. Kao mladić putovao je Galilejom, s Josipom, poočimom. Išao od kuće do kuće, obavljao tesarске poslove, promatrao ljude, običaje, ponašanje, moral. Imao savršeno bistro oko, upoznao i raspoznao ljude. Nije stoga Isus osoba za pozornicu, na kojoj ga promatramo iz publike, sa svog sjedala, nezainteresirani, nego osoba koja nas poziva da podemo i zaputimo se sa svog sigurnog i udobnog mjesta, iz svoga mirnog kuta i ih publike, u avanturu života. S Isusom.

Isusova mudrost nije knjiška, naučena ili školska, nije iz akademija ili naukovnih zavoda, već ju je stekao na prašnjavim putovima Galileje i neprestanog dodira sa svojim Ocem. Tek kad budemo spremni zaputiti se za njim, bit ćemo sposobni upoznati njegovo biće i njegov lik. Nemoguće je neke stvari naučiti. Neke se zbiljnosti mogu samo vjernim uvođenjem i uvježbavanjem upiti u sebe, upuštajući se u avanturu vjere i nasljedovanja. Njegova osoba i lik prava su poruka. Putnik je on kroz krajobrazu naroda, uljudbi, kroz duhovnu povijest čovječanstva, i sve prevraća na neponovljiv, revolucionaran način.

Uskrs daje ton i značenje cijeloj Isusovoj egzistenciji. Ujedno i cijeloj budućnosti koja slijedi nakon Isusa. Uskrsnuće daje konačni biljeg i potvrdu Isusovu djelu: To je djelo Božje, to su riječi Božje, i sam Bog zapečaćuje tim činom Isusovu riječ i navještaj. Uskrs proizvodi u učenicima obrat. Na Kalvariji i pred križem slomila se i urušila djetinja vjera apostola. Slom i pokop svih iluzija glede Isusa u njihovim zemaljskim protegama. „A mi smo očekivali, mi se nadasmo...“ – zaključuju ona dvojica na putu u Emaus. Prebiru misli koje ničemu ne služe, koje ne pomažu dalje u životu. Što je, prema njihovu poimanju, preostalo od Isusova djela? Uspjeh protivnika, trijumf druge strane. Drugi su postigli svoj cilj, a s Isusom je gotovo... I upravo u takvoj situaciji i bezizlazju pristupa Isus, neprepoznat, i postaje sam svoj tumač.

BOŽJA POVIJEST

Učenici su živjeli sa slikom Krista i Mesije koja nikomu ne pomaže niti bilo komu služi. Vjeruju u svoju sliku Mesije, ali je ta slika zaprjeka pravog vjeri. Obrat nije uslijedio na temelju nekakva čuda, nego snagom riječi. Pisma. S čudom su se susrele žene na grobu, vidjele su anđele, imale su nadzemaljske vizije, ali obrat u životu podaruje samo Pismo! Susljedno i Isusova osoba za osob-

SAŽETO SE DADE REČI: ONO ŠTO SVIJET ČINI SVIJETOM, ŠTO KONKRETNA ČOVJEKA ČINI ČOVJEKOM, UZIMA ISUS NA SEBE I NADILAZI, TRANSCENDIRA U SVOME TIJELU. ON U SEBI NOSI TIJELO, OVO NAŠE SMRTNO, TE U SVOME TIJELU OSUĐUJE SMRT I GRIJEH. SVIJET U SVOME PROTUBOŽNOM STAVU ISCRPLJUJE SVOJE MOGUĆNOSTI NA KRIŽU GDJE ISUS UMIRE. ONDJE JE SMRT IZRIGALA SVOJ OTROV I NAIZGLED LIKOVALA, ALI UZALUD. U USKRSNUĆU SE OTVARA NOVI ŽIVOT, BUDUĆNOST PREMA BOGU. „JE LI TKO U KRISTU ISUSU, NOVI JE STVOR“ (2 KOR 5,17), ODNOSNO: NOVO JE STVORENJE NASTALO.

U EVANĐELJIMA IMAMO TOLIKO ZABILJEŽENIH ZGODA KOJE JE BILO NEMOGUĆE IZMISLITI. MEĐUSOBNA LJUBOMORA UČENIKA, NATJECANJE, BORBA OKO PRVIH MJESTA, BIJEG NAKON ISUSOVA UHIĆENJA, PETROVO ZATAJENJE, ISUSOVA NEMOĆ ČINITI ČUDESA U NAZARETU, ZATIM SVE ŠTO JE VEZANO UZ ISUSOVU SMRT NA KRIŽU, SVE JE TOLIKO REALISTIČNO I ZORNO DA MORAMO ZAKLJUČITI KAKO IZA SVEGA STOJI STVARNA POVIJESNA OSOBA TE STVARNI POVIJESNI DOGAĐAJI KOJI SU SE ODVIJALI U PRVIM DESETLJEĆIMA PRVOGA STOLJEĆA NAKON KRISTA („ANNO DOMINI“).

nih ukazanja izabranima. Isusova riječ postaje za stolom vidljivi dar koji može hraniti život. Uskrsli ostaje neuhvatljiv (Magdalen i na grobu: „Noli me tangere!“ – Ne zadržavaj me), ali iza njega ostaje jedno: Povijesna akcija, povijesno djelo! Crkva.

Sažeto se daje reči: Ono što svijet čini svijetom, što konkretna čovjeka čini čovjekom, uzima Isus na sebe i nadilazi, transcendira u svome tijelu. On u sebi nosi tijelo, ovo naše smrtno, te u svome tijelu osuđuje smrt i grijeh. Svijet u svome protubožnom stavu iscrpljuje svoje mogućnosti na križu gdje Isus umire. Ondje je smrt izrigala svoj otrov i naizgled likovala, ali uzalud. U uskrsnuću se otvara novi život, budućnost prema Bogu. "Je li tko u Kristu Isusu, novi je stvor" (2 Kor 5,17), odnosno: novo je stvorenje nastalo.

Ono što su židovska proroštva slutila, čemu su se nadali apokaliptički spisi i cijelo ozračje nabijeno apokaliptičkim, kataklizmičkim očekivanjima, o čemu su poganski pisci i pjesnici, vidovnjaci sanjali, razne Sibile, proroci i proročice u poganstvu najavljevali (usp. Četvrtu Vergilijevu Eklogu), navješćuju evanđelje o Uskrsnom kao svemirsku zbiljnost, otvorenu i zaključenu u osobi, liku i djelu Isusa Krista (usp. Fil 2,11). To postaje zbiljnost i konačno ispunjenje, ali opet kroz muke, patnje, suze, križ, umiranje.

Jednom je zauvijek otvoren put do Boga, u Isusovu životu i smrti odjeknula je riječ oprostjenja i pomirenja, izvedeno je djelo otkupljenja, dogodila se napokon Božja povijest u svijetu. Elementi i sile ovog svijeta lišeni su svoga oružja, zarobljeni i

moraju svjedočiti o svome porazu, hodeći kao poraženici u slavodobitnom mimohodu Kristovu (usp. Kol 2,9-15).

Za razliku od tadašnje globalne nazovireligije gnoze koja odbacuje vidljivi svijet, kršćanska poruka ispu-nja stvoreni svijet novom energijom, podaruje novu nadu usred tame i noći. Istodobno pak Krist i kršćanstvo očituju izgubljenost i beznadnost svijeta koji ga ne prihvaća. Zato Isus Krist prema svjedočanstvu napose Ivanova Evanđelja ostaje krizna i kritična točka i sudište svijeta.

ODGOVOR

Vjernici su oslobođeni, oni su djeca slobode, lišeni obveza prema svijetu, nisu ovisni o elementima ovog svijeta. Noć odmiče, dan se bliži, sviće. Isus je gospodar svih i svega. Ta vjera stvara zajedništvo, novo bratstvo svih. Riječ koja je uslijedila nakon Isusova uskrsnuća riječ je kršćanskih misionara i svjedoka. Riječ je to onih koji su drugovali s Tajnom, Kristom, njome zahvaćeni i drugima navješćuju tajnu smisla stvorenja, stvorenoga i svake pojedinačne egzistencije. Stoga svjedoci imaju nutarnji nagon govoriti o onome što su čuli i vidjeli. Radosna se vijest mora navijestiti, pronijeti svijetom.

Plod su uskrsnuća misije u svijetu. „Zato, krenite u cijeli svijet“..., govori Isus oporučno apostolima. Plod susreta s Uskrsnim jest zahvaćenost, nemogućnost ne govoriti o svojim iskustvima s Isusom. Nakon uskrsnuća slijedi jasni nalog: Misije kao preobrazba svijeta, navještaj novog neba i nove zemlje. „Kao što je mene poslao Otac, i ja šaljem vas“...

Zato su misije neminovnost, nužnost nakon Isusova uskrsnuća. Apostoli krstare cijelim svijetom. Pavao žuri, obilazi sav poznati uljudeni svijet, a Rim je konačni. Rim je sažeti pojam i utjelovljenje cijeloga carstva, pojam i predstavnik političke moći. To je svijet sa svojim bogovima i demonima, zlom i grijesima. Sa svojom kulturom i nekulturom, humanizmom i grozotama, filozofijom, svojom misli, ali i barbarizmom, gladijatorima i divljim žvijerima.

To je sažetak svih čovjekovih mogućnosti, ali i nesagledivosti i nedokučivosti ljudskog uma. Spasa i spasenja nema gdje čovjek vlada. Svijet, Rim trebaju Isusa Krista. Proglašiti ljudima ovoga jedinog, Kyriosa,

Gospodina i Gospodara, učenicima i neukima, mudrima i nerazumnima, kulturnima i barbarima: to je smisao Isusova poslanja i apostolskih misija.

U Božjem je planu već davno odlučeno kako je Evanđelje sposobno položiti kušnje, testove i ispite pred izazovom svijeta. Onodobna Atena, Korint, Efez, Rim, Antiohija, Aleksandrija samo su paradigme za suvremenu duhovnu situaciju i duhovne areopage. Ni današnji svijet ne treba ništa drugo, nego prožegnutost istinom i silom Evanđelja koje je Božja snaga, *dynamis*, za spas svakomu tko vjeruje (Rim 1,16).

Ondašnja cjelokupna ljudska misao bijaše zaokupljena tragičnošću čovjekove egzistencije. Sudbina (grčki: *ananke, moira, ate* odn. *fatum*, osnovica su i potka velikih antičkih dramatičara i tragičara) vlada svime, nemoguće joj je izbjeći. Kršćanstvo nastupa kao konačno oslobođenje od svih sila tragičnosti i gnoze. Duša i čovjek nisu bačeni u tamu, patnju, tragediju, otuđenje. Bog se objavio, makar u biti ostaje misterij. Njegova objava u Isusu jest zov iz zasljepljenosti, tame, noći, pomračenja srca,

ISUS SVOJIM USKRSNUĆEM OD MRTVIH KORJENITO MIJENJA SVE S KOJIMA DOĐE U DODIR. SVE PRERASTA U POVJERENJE I U VJEROVANJE U NJEGA, U PRIZNANJE NJEGA KAO GOSPODINA I GOSPODARA. SVE IZRASTA I RAZVIJA SE U NAUKU I RIJEČ O NJEMU KAO JEDINOME KOJI IMA KLJUČEVE ŽIVOTA I SMRTI, T.J. KLJUČEVE SMISLA LJUDSKOG ŽIVOTA. NAUK POSTAJE OBVEZATAN, A USTRAJATI U VJEROVANJU U NJEGA POSTAJE ČINJENICA OD KOJE ZAVISI ŽIVOT I SMRT. NEMA ODSUPANJA.

grijeha koji je u biti bijeg iz Božje blizine u konačno otuđenje.

Isus ostaje prisutan u svojoj riječi i u riječi apostola. „Ako Krist nije uskrsnuo, isprazno je naše zborjenje, naše govorenje, naša vjera“. Ako Krist nije uskrsnuo, onda je Isusovo ime prazno ime, ostaje bez značenja i sadržaja za sve nas, onda to ime nije takvo da mu se ima pokloniti svako drugo ime na nebu, zemlji i pod zemljom (Fil 2). Ako nije uskrsnuo, sva je naša vjera, svi sakramenti prazna iluzija, magijska praksa, muka i napor.

Zato je uskrsnuće Božji odgovor na patnju, besmisao, bol i smrt. U Kristovu uskrsnuću Bog poziva na povjerenje njemu, na blizinu, ljubav. U uskrsnuću je Bog jednom zauvijek stao na čovjekovu stranu. I to na stranu obespravljenih, poniženih, pogaženih, ubijenih, onih kojih nema ni u čijem sjećanju, koje je ljudska okrutnost pregazila, i kojima je jedina utjeha i nada bio i ostao samo Bog.

Vjerujemo u „uskrsnuće tijela i život vječni“. Uskrsnuće nije apstraktan pojam, ono ima ime! Ime mu je

Isus Krist. Isus Krist je uskrsnuo i to je ono što je nosilo vjernike kroz život, kroz cijelu povijest, dva puna tisućljeća, stvaralo zapadnu kulturu i civilizaciju, širilo poruku svijetom, u svim stoljećima. Isus nosi na sebi biljege stradanja, muke, križa, razapinjanja, smrti, u svome proslavljenom tijelu.

Torinsko platno zorni je otisak izmučenoga Kristova tijela u grobu, ali je istodobno svjedok Gospodinova uskrsnuća. Utjeha i nada svima nama u ovo doba pandemije. Bog u Isusu nije bježao od patnje i muke, nego je preuzeo na nas, da naše patnje i muke otkupi, preobrazi. U svemu se s nama solidarizirao.

Ni kršćanstvo nije apstraktni pojam, nije ideja, misao ni filozofija, nije skup propisa i morala, nemogućih zahtjeva, nego osoba Isusa Krista, koji se utjelovio, rodio, živio, uskrsnuo i proslavljen, koji i danas živi u Crkvi i vjernicima koji mu vjeruju i koji se njemu predaju. On ostaje mjera i mjerilo za sve nas, za cijeli svijet. Treba ga prihvatiti i prema njemu „uštimiti“ svoj život i ponašanje.

USKRSNO BDJENJE

Noć s Velike subote na nedjelju „blažena je noć u kojoj se nebesko sa zemaljskim, božansko s ljudskim povezuje“. Riječi su to koje slušamo u Exultetu, u hvalospjevu Uskrsnoj svijeći.

FRA MARINKO ŠAKOTA

Kao što se uskrsna svijeća pali u tami, uskrsna noć je vrijeme kada se u tami ovog svijeta pali svjetlo. U toj noći Isus želi u nama upaliti svjetlo vjere: da tama nema zadnju riječ, da je svjetlo moguće, da je svjetlo jače od tame.

To je vrijeme osobnog susreta, kada se kao Mariji Magdalení – Isus je zove „Marijo!“ i nama Uskrsli osobno obraća i imenom nas zove, a mi njega osobno kao Marija: „Rabbuni! Učitelju!“ Ovo je trenutak kada kao i dvije Marije, i nas Učitelj osobno pozdravlja: „Šalom! Mir tebi!“

Uskrsno bdijenje u noći je vrijeme kada nam iz Isusova groba anđeo Gospodnji progovara: „Vi se ne bojte! Ta znam: Isusa Raspetoga tražite! Nije ovdje! Uskrsnu kako reče.“ U tom bdijenju poput one dvojice učenika koji idu iz Jeruzalema u Emaus slušamo Isusa koji nam „otkriva Pisma“, Isusa koji govori našem razumu, nama koji smo ponekad kao i ona dvojica učenika „bezumni“ te nam želi otvoriti oči, da shvatimo da je živ, da ga prepoznamo.

To je vrijeme kada nam Isus o otajstvu svoga prijelaza progovara i kroz prirodu. I priroda nam izlazi ususret i pomaže shvatiti otajstvo Njegova uskrsnuća. Opažamo kako se u prirodi sve mijenja. Snagom sunčeva svjetla i topline sve što je „spavalo“, budi se. Sve što je bilo mrtvo, pod zemljom, oživljava, klija, izlazi iz zemlje i stabljika.

Ivan evangelista kaže nam da je Isusov grob bio u vrtu. Bog je zamislio da i naše srce bude kao vrt, da cvjeta, da rastemo. Pavao nam posvješćuje da je „ljubav Božja razlivena u srcima našim“. Istina je to, ali kao što u vrtu, u kojem je posijano i posađeno cvijeće, voćke i povrće, može „divljati“ korov i gušiti sve posađeno, tako i u nama kršćanima može

„divljati“ zlo. I u nama može „divljati“ mržnja, ljutnja, agresivnost, negativne misli i riječi (psovka), sebičnost i oholost, robovanje strastima, ljudima i stvarima... Kad je mržnja ušla u naše srce, u nama je stanje groba, smrt je nastupila – smrt ljubavi.

Fra Slavko Barbarić nam govori o duhovnoj smrti: „Duhovna smrt se očituje u tome što kršćanin ne može praštati, što ne može ljubiti ili činiti dobro i što pada u najrazličitije grješne i zle navike, što gubi nutarnju slobodu i svoje ljudsko i kršćansko dostojanstvo.“ Kad je čovjek duhovno mrtav, on „više ne prepoznaje ljubav. Nije sposoban prihvatiti ljubav.“ „Svi oni koji preko dana nikako ne mole, a uvečer na brzinu izreknu neku molitvu ili

molitveni obrazac, ugrožavaju svoj duhovni život.“

Srce se može pretvoriti u stanje groba kad nas netko povrijedi pa nas obuzmu negativne misli i negativni osjećaji poput mržnje. No, to isto stanje može nastupiti i kada nismo povrijeđeni. Kako nas lako opsjednu negativne misli i osjećaji prema nekome. Primjerice, preko ljubomore i zavisti. Kako lako osudimo druge. Pa i sada u ovom vremenu pandemije. A kakvo je stanje groba tek u onih koji su upali u ropstvo droge, alkohola, kocke, pornografije...

Smrt u nama je zapečaćena ako se na vrata našeg srca navali teški kamen. A taj kamen – to je sljepoća i tvrdoća srca koje ne dopuštaju izlaz, ali ni ulaz neke dobre misli i riječi u nutrinu.

U Uskrsnom bdijenju kao dvojici učenika Isus želi, osim razum, dodirnuti i naša srca koja su ponekad kao i u njih „srca spora“; dotaći nas koji smo kao i oni ponekad razočarani, umorni, bez nade – mrtvi. Posebno u ovoj situaciji u kojoj se trenutno nalazimo zbog pandemije.

U Matejevu evanđelju čitamo: „Anđeo Gospodnji pristupi, otkotrlja kamen.“ Otklonjeni kamen s Isusova groba omogućava nam ulazak u otajstvo Njegova Uskrsnuća i ujedno nam poručuje da povjerujemo kako je moguće da se otkloni i kamen s našeg srca.

Možda rijetko kao u ispovijedi imamo iskustvo kako je otklonjen kamen s našeg srca. Spao teret. Olakšani. Rasterećeni snagom Božje milosrdne ljubavi. No, i sad ako ne možemo ići na ispovijed, povjerujemo da nas Bog ljubi, da je Bog milosrdni Otac, da je Njegova ljubav veća od naših grijeha. Iskrenom željom za obraćenjem i kajanjem otvarajmo se Njegovoj ljubavi koja je poput sunca... I praštanje je otklanjanje kamena i izlazak. Stvarni izlazak iz groba, iz tame i ropstva.

Izlazak Židovskog naroda iz egipatskog ropstva bio je najprije čudesan i kratak. No, izlazak iz nutarnjeg ropstva trajao je dugo: 40 godina. Isus je uskrsnuo u jednom trenu, ali učenicima je trebalo prilično vremena da Uskrs dožive u svom srcu. I garanje kamena s vrata našeg srca i naš izlazak iz stanja groba nekada može biti i te kako naporno i potrajati dugo, ali važno je započeti i vjerovati da će kamen biti odvaljen

s našeg srca. Osobno sam doživio izlazak iz tog stanja treći dan: kada sam se prije više od petnaest godina osjećao povrijeđeno pa sam prema riječima naše nebeske Majke ustrajno molio tri dana za ljubav prema osobi koja me povrijedila, a onda sam treći dan – zanimljivo, baš treći dan! – doživio, slobodno mogu reći stvarni Uskrs: izlazak iz tame negativnih misli i osjećaja, svjetlo, mir, radost.

Ljubav može uskrsnuti. Kad ljubav u nama uskrsne, kad ponovno oživi, to je iskustvo stvarnog izlaska iz groba. Zato nas Majka tako često poziva da molimo za ljubav prema drugima.

Uskrs je buđenje iz mrtvila, iz sna, otvaranje očiju i srca. Poput povratka izgubljenog sina koji „bijaše mrtav i oživje“. Slično kao što u prirodi u proljeće sve oživljava, tako i sveta uskrsna noć sve nas poziva i budi na novi život. U svima nama prisutne su klice vjere, nade, ljubavi, klice dobra, mira, praštanja, prijateljstva... Ali možda su te klice još uvijek umrtvljene zbog „zime“ u nama. Isus želi da život „uskrsne“ ne samo u prirodi nego i u nama.

I sada, u vrijeme pandemije, možemo se izložiti Suncu, Isusu koji je Sunce, koji je odsjaj Očeve ljubavi. U tišini srca, u šutnji, u skrovitosti dopustimo Isusu da toplinom svoje ljubavi, koja je poput sunca, otapa led u našem srcu, da se srce kameno pretvori u srce od mesa, da u nama nastupi duhovno proljeće. To nam želi i naša nebeska Majka. Sjetimo se njenih riječi: „Kao što se priroda bori u šutnji za novi život i vi ste pozvani da se u molitvi otvorite Bogu u kojem ćete naći mir i toplinu proljetnog sunca u vašim srcima.“ (25. 2. 2020.) Tako ćemo shvatiti smisao molitve: Mi učimo moliti kako bismo učili ljubiti. Mi molimo ne kako bismo izmolili određene molitve nego kako bismo mogli konkretno ljubiti. I to ljubiti kao Isus.

Put je dobro mjesto susreta s uskrsnim Isusom. „One otidoše žurno s groba te sa strahom i velikom radošću otrčaše javiti njegovim učenicima. Kad eto im Isusa u susret!“ Kako ohrabrujuća radosna vijest: Isusa možemo susresti svaki dan – na putu! Zato, i u ovim okolnostima dok šetamo kroz prirodu, budimo svjesni da smo putnici na ovoj Zemlji, da nismo sami, da je Isus s nama na putu.

Isus želi da dvije žene tu poruku predadnu njegovim učenicima: „Ne

I SADA, U VRIJEME PANDEMIJE, MOŽEMO SE IZLOŽITI SUNCU, ISUSU KOJI JE SUNCE, KOJI JE ODSJAJ OČEVE LJUBAVI. U TIŠINI SRCA, U ŠUTNJI, U SKROVITOSTI DOPUSTIMO ISUSU DA TOPLINOM SVOJE LJUBAVI, KOJA JE POPUT SUNCA, OTAPA LED U NAŠEM SRCU, DA SE SRCE KAMENO PRETVORI U SRCE OD MESA, DA U NAMA NASTUPI DUHOVNO PROLJEĆE.

bojte se! Idite, javite mojoj braći da pođu u Galileju!“ Isus želi da žene pođu k učenicima pa da i oni „pođu“, da se i oni pokrenu; da se pokrenu iz svoga groba, s mrtve točke, iz mrtvila koje je u njihovu srcu, u razmišljanju i gledanju. „Nije Bog ovdje u grobu“, poručuje anđeo ženama. Nije ovdje gdje smo mi zamislili da jest. Bog je drukčiji nego što ga mi zamišljamo. Hajde kreni, idi dalje, shvati svoj duhovni život kao put, kao razvoj, kao stalno započinjanje. Molitva nam pomaže da tako rastemo kako bismo bili kao dijete; kao dijete koje ima sve veće pouzdanje u Oca, koje se u molitvi sve više predaje u Njegove ruke, koje sve više vjeruje Njemu, a ne strahu.

Dok smo na zemlji, Boga ne možemo upoznati u potpunosti, ali možemo ga otkrivati. Malo-pomalo. Zapravo, On sam nam se otkriva. Samo je pitanje jesmo li otvoreni, budni. Nije istina da Boga nema nego je pitanje kakva je naša pozornost. Kakav je Bog u sebi pokazuje se, otkriva nam se po stvorenjima, po prirodi koju svaki dan gledamo; otkriva nam se po djetetu Isusu (nevidljivi i svemoćni Bog postao dijete); otkriva nam se po križu (Bog koji ljubi do kraja); otkriva nam se u euharistiji (u kruhu koji sebe daje da nahrani nas); otkriva nam se u licu čovjeka kojeg susrećemo...

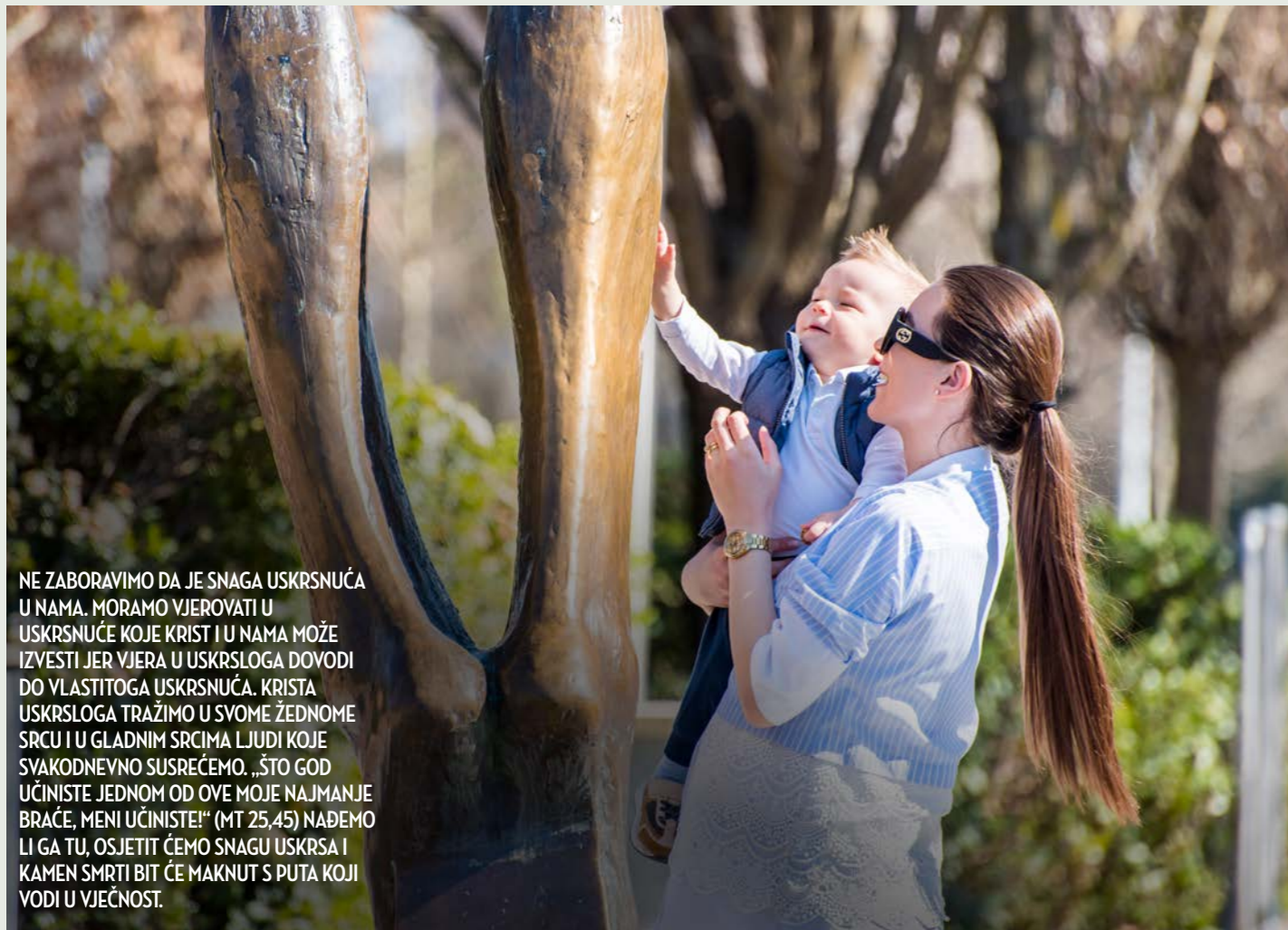
Na putu prema drugima Isus dvjema Marijama dolazi ususret. A preko njih poručuje učenicima: „Javite mojoj braći da pođu u Galileju!“ Tamo gdje su ga i prije susretali. Ne tamo u nekom grobu, ne tamo i tako kako smo mi zamišljali i očekivali u svojoj glavi nego tamo gdje On želi i gdje On jest. Isus nas želi susresti u našoj svakodnevi, u našem običnom životu. „Ondje će me vidjeti!“ kaže ženama. Ondje – u našoj Galileji, u svakodnevi, u življenju s članovima obitelji, sa susjedima, na radnom mjestu...

Boga upoznajemo na razne načine, ali nepogrješivo u susretu s bližnjima. Bližnji su ispravak naše slike o Bogu. Bližnji su mjesto i vrijeme susreta s Bogom. Isus želi da i sada, u ovoj situaciji kada se možda ne možemo susresti s drugima kao prije, neposredno, da i u ovoj blaženoj noći krenemo prema drugima – u mislima, u srcu.

Sjetimo se riječi naše nebeske Majke: „Kažite, dječice, svakomu: *Ja ti želim dobro!*“ *Željati dobro* pomoći će nam da vidimo ono što je dobro u drugome u kojemu nam prije toga vidjeli samo negativne osobine, slabosti i pogrješke.

Isusa ćemo susresti kada u duhu krenemo prema osobi koju nismo pozdravljali, prema osobi koja nas je povrijedila, kojoj nismo željeli oprostiti, s kojom nismo pričali zbog raznih razloga, koja nam je bila odbojna, o kojoj smo negativno razmišljali, pričali, slušali od drugih, čitali... U duhu joj osobno recimo: „Želim ti dobro!“ Tako ćemo shvatiti što znači susresti se s Uskrsnim i što je to zapravo Uskrs. U protivnom ostajemo u grobu.

Isus je uskrsnuo iz groba u tišini, bez buke, jer ljubav je takva. On želi da u uskrsnoj noći iskusimo Njegovu ljubav i da je živimo u susretima s drugima...

NE ZABORAVIMO DA JE SNAGA USKRSNUĆA U NAMA. MORAMO VJEROVATI U USKRSNUĆE KOJE KRIST I U NAMA MOŽE IZVESTI JER VJERA U USKRSLOGA DOVODI DO VLASTITOGA USKRSNUĆA. KRISTA USKRSLOGA TRAŽIMO U SVOME ŽEDNOME SRCU I U GLADNIM SRCIMA LJUDI KOJE SVAKODNEVNO SUSREĆEMO. „ŠTO GOD UČINISTE JEDNOM OD OVE MOJE NAJMANJE BRAĆE, MENI UČINISTE!“ (MT 25,45) NAĐEMO LI GA TU, OSJETIT ĆEMO SNAGU USKRSA I KAMEN SMRTI BIT ĆE MAKNUT S PUTA KOJI VODI U VJEČNOST.

FRA STANKO
MABIĆ

Samo ljubav shvaća tajnu Uskrsa

Na Uskrs stojimo pred praznim grobom u kojem Isusa više nema. Prazan grob svi vidimo, dok Uskrs tek samo rijetki naslućuju. Svi imamo iskustvo smrti, ali nitko nema iskustvo uskrsnuća. Uskrsnuće je područje vjere. Možda jedini Uskrs koji ljudi mogu vidjeti i iskusiti jest Uskrs koji vide u nama ako se ne bojimo smrti. Možemo govoriti i hvaliti se okolo kako vjerujemo u uskrsnuće, ali nas strah

naš izdaje. Ne zaboravimo da je snaga uskrsnuća u nama. Moramo vjerovati u uskrsnuće koje Krist i u nama može izvesti jer vjera u Uskrsloga dovodi do vlastitoga uskrsnuća. Krista Uskrsloga tražimo u svome žednome srcu i u gladnim srcima ljudi koje svakodnevno susrećemo. „Što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste!“ (Mt 25,45) Nađemo li ga tu, osjetit ćemo snagu Uskrsa i kamen smrti bit će maknut s puta koji vodi u vječnost.

Uskrs mogu shvatiti samo oni koji ga ljube. Oni ne trebaju argumente jer ljubav nadilazi shvaćanje. *Samo ljubeći ga, Boga spoznajemo.* Zato Isus samo njima objavljuje tajnu Uskrsa. To vidimo u biblijskim izvještajima o Kristovu uskrsnuću. Ukazuje se samo onima koji su ga voljeli: Ivanu, Petru, Tomi, ostalim apostolima, Mariji Magdaleni, pobožnim ženama... Ni jednom se nije objavio ili ukazao Pilatu, velikom svećeniku Kajfi ili onima koji su ga raspeli. Iz jednostavnog razloga jer mu nisu vjerovali. Ne bi ga ni prepoznali jer ga nisu voljeli. Za njih je On ostao tajna. Samo je ljubavi ta tajna otkrivena. *Samo je ljubav tajna dvaju svjetova.*

Zašto je Isus zadržao rane nakon uskrsnuća? Mogao ih je izbrisati, posve zacijeliti i imati savršeno tijelo bez ikakva ožiljka. Danas plastičnim operacijama otklanjamo svaki ožiljak jer ga ne želimo vidjeti. Osjećamo da smo ljepši bez ožiljaka. Isus misli drugačije. Može otkloniti ožiljke svojih rana na svome uskrsnome tijelu, ali on to ne čini. Zadržava rane i ožiljke svoga raspeća jer su oni znakovi Njegove ljubavi. Po njima je želio da ga prepoznaju. Po njima želi da ga mi danas prepoznamo. Kad je Isus htio da ga Toma prepozna nije rekao: „Toma, dobro pogledaj moje lice, opi-paj moju kosu, pogledaj boju mojih očiju ...“. Ne, jednostavno je rekao: „Želim da me prepoznaješ po mojim ranama. Tek u mojim ranama ćeš vidjeti koliko sam te ljubio i koliko te ljubim. Želim da me prepoznaješ po toj ljubavi a ne po vanjskom mom izgledu. Dodirni moje rane i znat ćeš da sam to ja.“ Tomina vjera u Krista ne raste zato što je vidio Kristovo lice ili Kristovu kosu. Ne prepoznaje ga po licu, nego po riječima i ranama, znakovima njegove muke. Toma je tek u Kristovim ranama shvatio da ga je Krist do kraja, do smrti, ljubio kao i svakog čovjeka. Uskrsnuće ne dokida ožiljke rana nego ih samo preobražava.

Isus je zadržao svoje rane jer je vidio rane na našim rukama i suze nemoći u našim očima. Vidljive ili nevidljive. Nemoguće je živjeti život s drugima i sa samim sobom, a ne biti ranjen. Svaki ožiljak, koji je ostao od rana, može ispričati svoju bolnu priču na koju smo ponosni ili je se stidimo. Možemo govoriti kako nismo ranjeni, ali ožiljci nas izdaju i bolno podsjećaju. Rane ako su i zacijelile ostaju u čovjeku. Ljudi će me najlakše prepoznati da sam Kristov po načinu na koji nosim svoje rane i svoja trpljenja. Možemo sto puta govoriti da smo kršćani, da smo Kristovi, ali ako to svojim ranama ne pokazujemo onda je *uzaludna naša vjera.* Prihvatim li svoje rane kao što je Krist svoje prihvatio, one se mogu u meni preobraziti u izvor života i ljubavi kao što je Krist svoje preobrazio nakon uskrsnuća.

Tamo gdje sam ranjen tu najviše osjećam život. Mjesto gdje se najviše osjećam slomljenim i ranjenim jesu moja vrata na koja najlakše ulazi Bog i mjesto gdje najviše upoznajem sebe kao i druge ljude. Upravo preko tih

Jedan mali dječak (nazovimo ga Filip) bolovao je od Downova sindroma. Ali je ipak išao u školu sa posve zdravom djecom. U uskrsnom vremenu učiteljica je svakom djetetu dala po jedno jaje od plastike i svako to jaje se moglo otvoriti, imalo je poklopac. Ona im je zadala zadaću da svatko stavi nešto u jaje što će podsjećati na život, uskrsnuće, oživljavanje, buđenje na život. Sljedeći sat svako je dijete donijelo u jajetu nešto što ga podsjeća na život. Tako je jedna djevojčica stavila u jaje jedan predivan cvijet koji je tek procvjetao, drugi su stavili leptira, treći žir i djeca su se divila i pljeskala svakoj novoj dosjetljivosti. Neki je dječak stavio kamen pa su se smijala. Međutim, jedno jaje je bilo posve prazno kad ga je vjeroučiteljica otvorila. Pitala je čije je to jaje pa da nije u njega ništa stavio i djeca su se već počela buniti kako taj nije ništa stavio u jaje dok su se ostali potrudili i pomučili da ispune zadaću. Dok je učiteljica tražila pogledom čije je to prazno jaje, osjetila je da je netko vuče za rukav i kad se obazrela, vidjela je Filipa koji je pred svima rekao: to je moje jaje. Pa, Filipe, kako si mogao donijeti prazno jaje, morao si nešto u njega staviti što bi simboliziralo život. Filip je samo mirno odgovorio: moje je jaje prazno kao što je bio prazan Isusov grob. Svi su zanimali jer su shvatili dubinu njegove poruke o životu. Od tada su imali sasvim drugačiji odnos prema njemu s više poštovanja iako je bio bolestan. S vremenom je sve više obolijevao jer mu je imunitet bio jako loš pa bi svaka infekcija bila za njega teška. Ono što bi ostala djeca lako preboljela on bi jako teško prolazio. Na kraju njegovo tijelo nije moglo izdržati i umro je. Na njegovu sprovodu bio je čitav njegov razred i nisu mu donijeli ni cvijeće ni vijence ni svijeću na grob nego su na njegov grob stavili otvoreno prazno jaje kao simbol pobjede života nad smrću.

TAMO GDJE SAM RANJEN TU NAJVIŠE OSJEĆAM ŽIVOT. MJESTO GDJE SE NAJVIŠE OSJEĆAM SLOMLJENIM I RANJENIM JESU MOJA VRATA NA KOJA NAJLAKŠE ULAZI BOG I MJESTO GDJE NAJVIŠE UPOZNAJEM SEBE KAO I DRUGE LJUDE. UPRAVO PREKO TIH RANA BOG ŽELI UNIĆI U MOJ ŽIVOT I PREOBRAZITI GA SNAGOM USKRSNUĆA. BAŠ PREKO NJIH ŽELI DA OSJETIM LJUBAV S KOJOM ME LJUBI. TA ĆE ME LJUBAV DOVESTI DO USKRSNUĆA.

rana Bog želi unići u moj život i preobraziti ga snagom uskrsnuća. Baš preko njih želi da osjetim ljubav s kojom me ljubi. Ta će me ljubav dovesti do uskrsnuća. Preko mojih rana Bog se želi proslaviti. Samo tamo gdje sam dopustio Isusu da dotakne moje rane i zacijeli ih, samo na tom mjestu će preko mene doticati druge ljude i zacijeliti njihove rane. To je naš put do Uskrsa.

Toma nije mogao doći do vjere u uskrsnuće na temelju svoga razuma ili na temelju onoga što je čuo od apostola, svojih prijatelja. Vjera se u njemu rađa tek u osobnom susretu s Kristom u kojem čuje poziv: Toma, dodirni moje rane! Te Kristove rane i njegova riječ koju čuje, daju Tomi snagu da svoj život za njega položi.

Vjera u Uskrsloga rađa se i nastaje iz osobnoga susreta. Druge osobe nam mogu pomoći pri tome. Možemo pročitati najbolje knjige o Kristu, poslušati najbolje propovijedi i nagovore najboljih svećenika i duhovnika, ali to još nije susret s Kristom. Svećenici, duhovne knjige, čuda oko nas, sakramenti, tekstovi Svetoga pisma mogu nas pripremati za susret s Kristom, ali mi se osobno s njim susrećemo. Dok ne izgradimo svoj osobni odnos s Kristom, vjere ne će biti. Vjera nije tek neko naučeno ili tradicionalno vjeronanje da Isus može spasiti, ona je osobni susret i osobna molitva Isusu da nas spasi. Povlašteno mjesto osobnog susreta s Njim jest tišina. Poslije uskrsnuća Isusov susret s apostolima uvijek je bio u tišini, molitvi, u tišini potkrovlja, na tihim obalama Genezaretskog jezera bez ikakve buke ili spektakla.

Krist nas je urezao u svoje dlanove, u rane svojih dlanova. O toj neshvatljivoj ljubavi Božjoj govorio je još prorok Izaija: „U dlanove sam te svoje urezao“ (Iz 49,16). Naše je ime neizbrisivo upisano u Kristove dlanove i zato ih je ostavio i poslije uskrsnuća. *Isusovi su dlanovi papir, čavli su pero, a prolivena krv crnilo* (sv. Antun Padovanski). Kristove dlanove na kojima su vidljive rane na poseban način dotičemo na svetoj misi. Hostija znači žrtva, rana koja krvari. Kad uzimamo Kristovo tijelo, hostiju, u naše ruke, tada stavljamo svoj prst u njegovu ranu. Ono što je Toma doživio kod Uskrsloga, doživljavam i mi svaki put kad pijemo Kristovu krv iz kaleža, krv koja teče iz njegova boka. Tada, poput Tome dotičemo Kristovu ranu na boku. Isus je tu nedvosmisleno jasan: „Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje i ja u njemu“ (Iv 6,56). To je moj osobni susret s Kristom u kojem raste moja vjera.

Ne zaboravimo svetkovati Uskrs u blizini BDM i radovati se s njom uskrsnuću njezina Sina: *Kraljice neba i Kraljice mira, raduj se, aleluja. Jer koga si bila dostojna nositi, aleluja.*

USKRS I SVAKODNEVICA

IVICA ŠARAC

PRILOG O SMRTI U PROŠLOMU BROJU ZAVRŠAVA, NE BEZ RAZLOGA, ISUSOVIM JAMSTVOM I UPITOM: „JA SAM USKRSNUĆE I ŽIVOT: TKO U MENE VJERUJE, AKO I UMRE, ŽIVJET ĆE. I TKO GOD ŽIVI I VJERUJE U MENE, NE ĆE UMRIJETI NIKADA. VJERUJEŠ LI OVO?“ (IV 11,19-27) VEĆ NAM JE APOSTOL PAVAO NAGLASIO DA S ODGOVOROM NA OVO PITANJE STOJI ILI PADA KRŠĆANSKA VJERA: „A AKO KRIST NIJE USKRSNUO, UZALUDNA JE VJERA VAŠA.“ (I KOR 15,17) ISTI APOSTOL JE BODRIO LJUDE SVOGA VREMENA DA USTRAJU U VJERI, „JER DA NAM JE KROZ MNOGE NEVOLJE UČI U KRALJEVSTVO BOŽJE“ (DJ 14,22B). VJERA SE, POZNATO JE, KUŠA U NEVOLJAMA. E PA, TU SMO!

S tigla je covid-zaraza i u moj kraj. Uvukla se „među kuće“ u završne korizmene dane i razmahala nekako baš u Velikom tjednu. Već i vijest o njezinoj masovnoj pojavnosti u maloj sredini iskrivljuje i mijenja uhodane obrasce u svemu, pa donekle i u liturgijskim obredima Svetoga trodnevlja. Činjenica da je preko

noći zaražen veći broj osoba iz kruga poznatih, priredila je svima neočekivano iskustvo u pripravi za najveću kršćansku svetkovinu. Doživljaj Uskrsa u našoj lokalnoj zajednici drukčiji je ove godine, jer iskušenja u situaciji nagloga i masovnijega poboljšavanja, osim što znaju posijati strah i paniku, otvaraju mogućnost da se o svemu promišlja na jedan, možda do

sada, nepraktičan način. Nove okolnosti i nepoznate situacije izoštravaju osjetila, kao privikavanje oka na gledanje u mraku, a ova bolest zbog mnogih svojih nepoznanica jest svojevrsna tama. Potrebno se na nju privikavati. Kad zahvati tvoje najbliže, pogotovo ako su u poodmakloj dobi, počinje mučno iskustvo izravnoga suočavanja s njezinom tajanstve-

nošću i podmuklim djelovanjem. Pozorno pratiš svaku promjenu u njihovu organizmu, teško ti je gledati njihovu patnju i ne da ti se više sudjelovati u besplodnim i beskrajnim raspravama o (ne)postojanju „korone“, o svim mogućim i nemogućim „teorijama“ o njezinoj uzročnosti i posljedicama, dok ti se bljutavi medijski sadržaji o svemu tomu ionako već gade. Uza sve zdravstvene komplikacije što ih neposredno i posredno izaziva, pa i veoma teške kliničke slike s neizvjesnim i ponekad smrtnim ishodom, ova zaraza, kao što je već svima poznato, žestoko udara na život izvan organiz(a)ma. Kad bi postojao efikasan način pretrage „krvne slike“ društva, ona bi vjerojatno pokazala da je u proteklih nešto više od godinu dana, otkako je virus ušao u svjetsku populaciju, u puno parametara stanje poremećeno (a znademo da i prije pojave pandemije nije bilo dobro), osobito u međuljudskim odnosima. Jedno je sigurno: ovaj je virus, svejedno odakle i u kakve svrhe stigao ili pušten među nas, jak poticaj za preglede i preispitivanja. Kao što natjera

čovjeka da bolesno tijelo podvrgne detaljnim pretragama, isto tako nuka na dubinski pregled životnoga stanja. Potiče te, htio ne htio, na ozbiljnije promišljanje svrhovitosti i smisla vlastita života, njegovih mogućnosti i limita, neminovnosti biološke smrti i poglavito patnje kao neizostavnog sastojka životnog soka. A sva ta dubinska promatranja dobivaju jednu posve novu dimenziju ukoliko se „pregled“ odvija u klečećem položaju podno križa. Često slušamo o životnim križevima, o toj istini da je križ neizbježan dio naše životne prtljage, no što je s Uskrsom? Ljudi se boje križa, a ne bi li možda neki od nas trebali imati više straha od uskrsnuća? Oni koji misle da je sa smrću sve završeno, da smrt sve poništava, čvrsto računaju s tim da će s njima biti pokopano sve ružno, prljavo, zločesto i opako: sve prijevare, otimačine, krađe, laži, sva zlodjela. Ovdje bi uskrsnuće moglo biti vrlo neugodno. Vjera u uskrsnuće Kristovo je, dakle, praktično životno pitanje. Kako stvarno stojim s Uskrsom u praktičnom životu? Jesam li samo jednom godišnje „u Nebo zagledan“? Ne bih li, svjestan značenja Uskrsa, morao nekako čvršće i odvažnije koracati kroz život? Zar onda ne bih živio svoj život

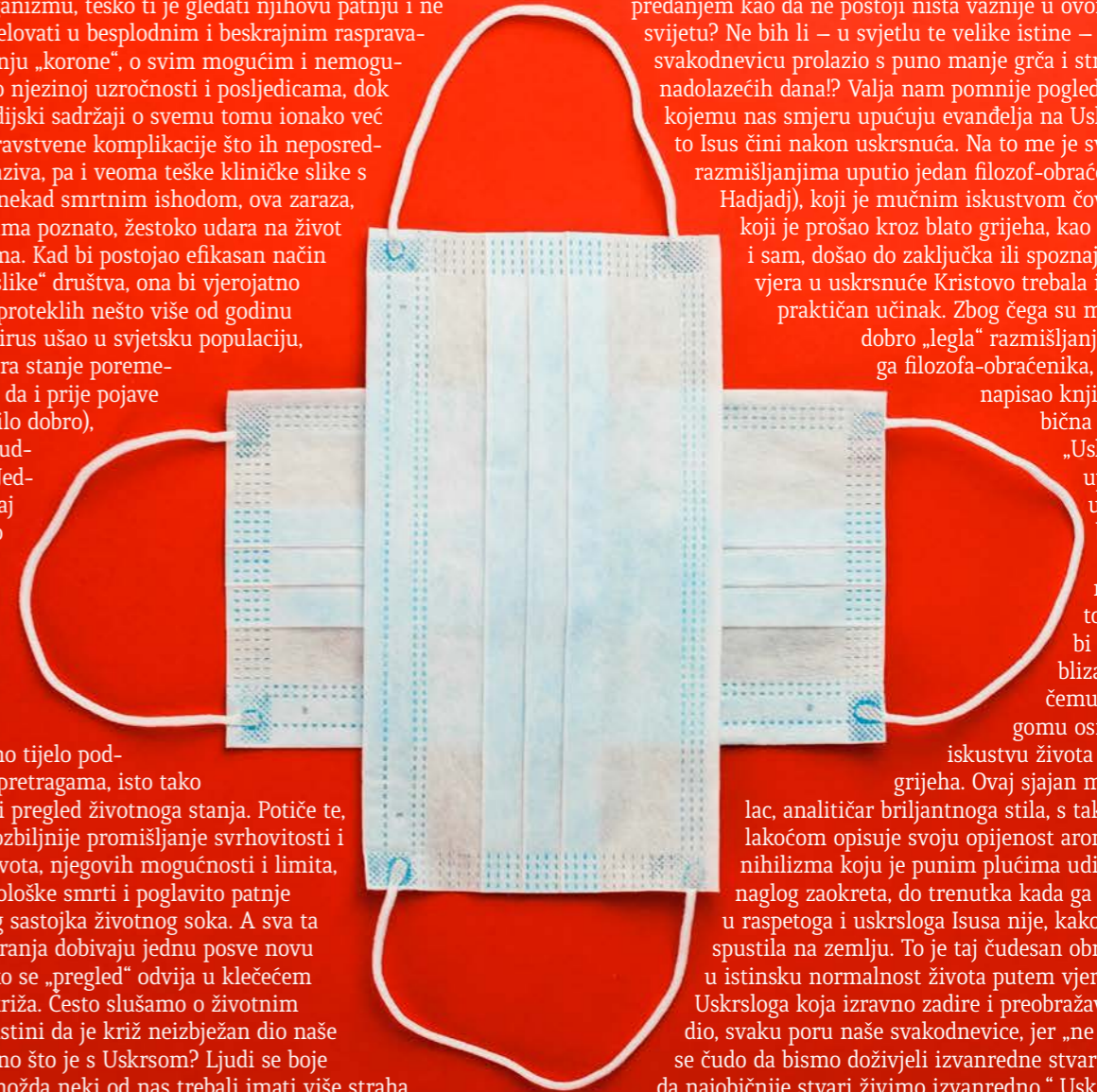
ČESTO SLUŠAMO O ŽIVOTNIM KRIŽEVIMA, O TOJ ISTINI DA JE KRIŽ NEIZBJEŽAN DIO NAŠE ŽIVOTNE PRTLJAGE, NO ŠTO JE S USKRSOM? LJUDI SE BOJE KRIŽA, A NE BI LI MOŽDA NEKI OD NAS TREBALI IMATI VIŠE STRAHA OD USKRSNUĆA? ONI KOJI MISLE DA JE SA SMRĆU SVE ZAVRŠENO, DA SMRT SVE PONIŠTAVA, ČVRSTO RAČUNAJU S TIM DA ĆE S NJIMA BITI POKOPANO SVE RUŽNO, PRLJAVO, ZLOČESTO I OPAKO; SVE PRIJEVARE, OTIMAČINE, KRAĐE, LAŽI, SVA ZLODJELA. OVDJE BI USKRSNUĆE MOGLO BITI VRLO NEUGODNO.

i obavljao posao koji radim na takav način i s takvim predanjem kao da ne postoji ništa važnije u ovom svijetu? Ne bih li – u svjetlu te velike istine – svoju svakodnevicu prolazio s puno manje grča i straha od nadolazećih dana!? Valja nam pomnije pogledati u kojemu nas smjeru upućuju evanđelja na Uskrs i što to Isus čini nakon uskrsnuća. Na to me je svojim razmišljanjima uputio jedan filozof-obračeničnik (F. Hadjadj), koji je mučnim iskustvom čovjeka koji je prošao kroz blato grijeha, kao što sam i sam, došao do zaključka ili spoznaje da bi vjera u uskrsnuće Kristovo trebala imati praktičan učinak. Zbog čega su mi tako dobro „legla“ razmišljanja jednog filozofa-obračeničnika, koji je

napisao knjigu neobična naslova „Uskrsnuće: upute za uporabu“? Sigurno ne zbog toga što bi mi bio blizak i po čemu drugomu osim po iskustvu života u blatu grijeha. Ovaj sjajan mislilac, analitičar briljantnoga stila, s takvom lakoćom opisuje svoju opijenost aromom nihilizma koju je punim plućima udisao do naglog zaokreta, do trenutka kada ga vjera u rassetoga i uskrsloga Isusa nije, kako kaže, spustila na zemlju. To je taj čudesan obrat u istinsku normalnost života putem vjere u Uskrsloga koja izravno zadire i preobražava svaki dio, svaku poru naše svakodnevice, jer „ne događa se čudo da bismo doživjeli izvanredne stvari, nego da najobičnije stvari živimo izvanredno.“ Uskrs te ne lansira u visine da lebdiš u apstraktnosti, nego traži od tebe da se spustiš na zemlju i svaki djelić svoje obične svakodnevice natopiš tom vjerom.

Ovaj pogled jednoga obračeničnika poziva nas mijenjati kut gledanja i živjeti Uskrs u svakodnevici. Hadjadj ima dara za pronalaženje prozorčića koje je rijetko tko uočio, a kamoli otvarao. I doista, kad pogledaš kroz prozore koje ti je netko prethodno rastvorio, i sam uočiš neke novosti u stvarnosti Uskrsa i onda ti sljedeći redci bivaju tako jednostavno logični: „Posljednja lekcija Utjelovljene Riječi bila je u činjenju jednostavnih čina da se tako učenici nauče ne gledati više njega, nego vidjeti sve stvari u njemu i prepoznati njegovu slavu koja izranja svagdje u svakodnevici... Lomio je kruh, jeo pečenu ribu, dijelio s njima obrok. Tumačio im je Pisma onako kako se za stolom priča o događaju koji se zbio nedavno. Pa, umjesto da im je pokazao svoju moć... pokazao im je svoje rane. Kod običnih čudesa rane iščeznu; ovdje one ostaju, zauvijek.“

Važno je da rane ostanu zauvijek, da me stalno podsjećaju...

USKRS

- BOŽJA BUDUĆNOST ZA NAS

PAULA TOMIĆ

Mi vjernici izgubili smo pojam o spasonosnoj važnosti patnje koju nam Isus baš sad u ovo uskrsno vrijeme pokazuje: da je završetak križa u Uskrsu! Društvena klima i opće razmišljanje sve više je usmjereno na to: samo da nas ne boli, da ne patimo, da nismo bolesni, da nam se skrate muke, da nema boli... A nismo niti svjesni kako si time dugoročno samo štetimo. Uzimamo si zasluge za vječnost. Oduzimamo si Uskrs!

Strah je pokucao na vrata. Vjera je otvorila. Nije bilo nikoga!

„Mama, zašto je Uskrs temelj naše vjere?“ – upitala me mlađa kći, tražeći pomoć u rješavanju domaće zadaće iz vjeronauka! U prvom trenutku sam zastala, pitajući se kako objasniti desetogodišnjoj djevojčici ono što tako duboko osjećam u srcu: da je to zato što s Isusovim uskrsnućem naš život nema kraja, nema praznine i besmisla – Isusovo uskrsnuće je prolaz u nešto još ljepše i istinskije, odgovor na svaku tajnu patnje, boli, nepravde, sumnje. Bez Uskrsa doista bi uzaludna bila ne samo naša vjera nego i cijeli naš život. Isusov, ali i naš Uskrs, je jedini odgovor za svaki križ, za „korizmeno vrijeme pročišćenja“ koje zovemo život ovdje na zemlji. Zbog toga je Uskrs sve, i bez njega nema ničega. Zbog toga je Isusova uskrsna poruka tako jaka: „Ne bojte se! Ja sam pobijedio smrt!“

Gospa kao da vidi kako ovaj naš strah za vlastiti život, zdravlje, budućnost sve više raste, pa neprestano, baš kao i uskrsli Isus, u porukama ponavlja da se ne bojimo budućnosti. Tako i u zadnjoj poruci kaže: „Ja sam ovdje došla s imenom Kraljica Mira, jer davao želi nemir i rat, želi ispuniti vaše srce strahom u budućnost, a budućnost je Božja.“ (usp. poruka 25. 3. 2021.)

Čitam u jednom tekstu slično razmišljanje patera Mije Nikića. On kaže: „Istina je da mnogi smatraju zdravlje najvećom vrijednošću u životu. Međutim, vidimo kako je i samo zdravlje prolazno. Čovjek mora jednom umrijeti, pa makar bio i zdrav. Koliki gube život zdravi, u prometnim nesrećama, sve se u tren promijeni. Život nam je strahovito ugrožen. Zato sam uvjeren da je najveća vrijednost vjera koja je ljubavlju djelotvorna jer nam takva vjera osigurava život i onda kad ga izgubimo. Prava vjera ima moć vratiti čovjeku izgubljeno zdravlje jer vjera sudjeluje na Božjoj svemoći. Ozdravljajući bolesnike Isus je govorio: „Vjera te tvoja ozdravila“. Poznata je činjenica da se mnoga čudesna ozdravljenja i danas događaju u marijanskim svetištima gdje se puno vjeruje i moli. Bog

rado nagrađuje vjeru svoga naroda i daje velike milosti poniznim osobama koje se uzdaju u Njegovu pomoć i milosrđe. Ne isplati se prodati đavlu dušu za nešto malo zdravlja na ovome svijetu. Knjiga Sirahova u Bibliji nam poručuju ovu istinu: „Sine moj, u bolesti ne budi potišten, već se Bogu moli, jer On zdravlje daje.“

Tako se danas mnogi uzdaju u cjepivo i u njemu gledaju rješenja i sigurnost svog života. Cjepivo im je postalo SPASITELJ! Ali što vrijedi život ovdje na zemlji ako je besplodan, ako je zatvoren u strah, u udaljenosti, u neodnose? Mi imamo samo jednog SPASITELJA, Isusa Krista koji najbolje zna što je potrebno za spasenje naših duša. Pa ako je to patnja, bolest ili smrt – trebamo vjerovati da On dobro zna kada, kako i zašto.

U evanđelju Isus kaže kako su nam i vlasi na glavi izbrojane. To znači da nas Bog tako dobro poznaje. Pa zar sumnjamo onda da On ne zna i kad je naša smrtna ura?! Zašto se onda bojati i pokušavati bježati od smrti, umjesto da se skoncentriramo što bogatije proživimo one dane koji su nam dati?

Mi vjernici izgubili smo pojam o spasonosnoj važnosti patnje koju nam Isus baš sad u ovo uskrsno vrijeme pokazuje: da je završetak križa u Uskrsu! Društvena klima i opće razmišljanje sve više je usmjereno na to: samo da nas ne boli, da ne patimo, da nismo bolesni, da nam se skrate muke, da nema boli... A nismo niti svjesni kako si time dugoročno samo štetimo. Uzimamo si zasluge za vječnost. Oduzimamo si Uskrs!

I probam na kraju odgovoriti mojoj djevojčici na njezino pitanje iz vjeronauka: Uskrs je tako važan zato što nam pokazuje cilj naše VJERE! On svemu daje smisao. I našoj patnji i patnji nama dragih osoba i ovoj situaciji s koronom. S Bogom sve uvijek možemo okrenuti na dobro. Zato se ne trebamo bojati pandemije, bolesti, izolacije – Bog ih ne želi, ali ih dopušta kako bi ih mi iskoristili za naš Uskrs! Baš kao što Gospa kaže: „...dječice, tko moli, ne boji se budućnosti i ne gubi nadu.“ (25. 3. 2021.)

OSTANI ISUSE

Isuse, ostani, uza me vječno budi, ma da je na svijetu stara svaka stvar, Ah, još ništa ne napraviše ljudi, dostojno da ti pružim na dar.

Dosta sam ti uz svoju zemljanu, tamnu peć pričao o zemaljskim ljepotama. A ti se spremaš da bi pošao već. A ja šapćem: ne idi, još je na zemlji tama.

Spreman si da se popneš na onaj brijeg. Da turbano odletiš sa zemlje bijedne. O šta da stavim u tvoj putnički kovčeg. Što da spremim, kakve li stvari vrijedne?

Pred noge prostriješ ti plodove bujne, kojima rađa ovaj prastari svijet. Plodove ljeta uzavrelog, jeseni rujne. Ali te ništa nije moglo zanijet.

Ah, čime da te zadržim u svome gorkom jadu. Pred noć, pred kukurik onaj rosan, snen. Isuse, i najljepše djevojke u ovom gradu svu dušu bih ti dao, sav čar njen.

Sve bih ti dao, o samo ostani među nama! Na prozoru neka tvoja aureola svijetli. Neka na putu nikad ne bude više tama. Vječnu zoru nek pjevaju pijetli.

Ostani, gle, opet zvijezde iznad nas! I noćne glasove uspavljive čuj. Pustim putem zašušne opojno klas o klas. S potoka, brašnom zasut vodenice bruj.

Ostani, ostani, blago večernje zvoni, preko polja, u sunčev dogorjeli ruj. Prislušni, iz dola nešto zanosno zaromoni. Čuj, Isuse, čuj, to je slavuj.

Nikola Šop

TIHOMIR LONČAR: USKRSLI KRIST

Uskrsna poruka biskupa mostarsko-duvanjskog i apostolskog upravitelja Trebinjsko-mrkanske biskupije **mons. Petra Palića**

BISKUP MOSTARSKO-DUVANJSKI I APOSTOLSKI UPRAVITELJ TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE MONS. PETAR PALIĆ UPUTIO JE PORUKU U POVODU PREDSTOJEĆEG KATOLIČKOG BLAGDANA USKRSA.

USKRSNU! NIJE OVDJE!

Draga braćo i sestre!

Evandeoska izvješća na različite načine izvješćuju o Isusovu uskrsnuću. Dok Evanđelje po Ivanu govori da su Josip iz Arimateje i Nikodem Gospodinovo mrtvo tijelo mirisnim pomastima pripremili za ukop i omotali povojima (Iv 19,38-41), evanđelisti Marko i Luka izvješćuju da je pomazanje izostavljeno zbog žurbe da ga se čim prije pokopa. Također se kaže da su tri žene koje su s Isusom došle iz Galileje otišle na grob kako bi izvršile posljednji čin pobožne ljubavi prema mrtvima rano na uskrsno jutro, pomazujući njegovo tijelo (Mk 16,1-8; Lk 24,1-12).

Sva izvješća i svjedočanstva mogu se sažeti u rečenicu „mladića zaogrnutog bijelom haljinom“, koji poručuje Mariji Magdaleni i Mariji Jakovljevoj u praznom grobu: „Uskrsnu! Nije ovdje!“ (Mk 16,6)

Velika je to i radosna vijest za svakoga od nas! Činjenica uskrsnuća doziva nam u svijest da smo učenici živoga Boga! Učenici

smo Boga koji nam je pokazao da je ljubav moćnija od groba. Nismo više robovi smrti, nismo zatvorenici bez mogućnosti oslobođenja. Isus je uskrsnuo! Isus je živ! Kako bi bilo lijepo kad bi ta radost istinski ispunila naš svakodnevni život, naše susrete, naša okupljanja, pa i ove naše dane neizvjesnosti koje živimo u ovoj epidemiji.

U anđelovim riječima ženama čujemo još jednu istinu: „Isusa tražite, Nazarećanina, Raspetoga? Uskrsnu!“ (Mk 16,6) Ovim trima riječima sažeta je Isusova istina. Anđeo ne govori „Isus Mesija“, „Isus Krist“, „Isus, Sin Božji“, nego jednostavno: „Isus Nazarećanin, Raspeti, uskrsnuo je!“ Ove riječi su veoma znakovite, jer nas podsjećaju na usku vezu između utjelovljenja, križa i uskrsnuća, javila je KTA.

Pred Uskrslim ne smijemo zaboraviti na Utjelovljenje i Križ, jer nam upravo oni svjedoče posebnost navještaja Uskrsa. Radosna vijest Uskrsa nije navještaj da se neki mrtvac vratio u život, nego da je Sin Božji, koji je postao čovjekom među ljudima i čitav život darovao iz ljubavi, pobijedio

smrt! Isusovo uskrsnuće objavljuje da je samo život darovan iz ljubavi jači od smrti, da je samo život, ponovno predan u Božje ruke, istrnut od smrti.

Braćo i sestre, Gospodin je uskrsnuo! Uskrsnuo je za vas koji se osjećate napušteno od svih. Uskrsnuo je za vas koji ste uspjeli ponovno uzeti svoj život u svoje ruke. Uskrsnuo je za vas koji se godinama brinete o nepokretnom mužu u krevetu. Uskrsnuo je za vas koji ste nakon mjeseci neodlučnosti učinili taj veoma važan korak. Uskrsnuo je za vas koji ste nakon mjeseci tame svojoj obitelji i prijateljima uspjeli darovati osmijeh. Uskrsnuo je za vas koji Uskrs provodite daleko od svoje obitelji, ali i za vas koji više nemate obitelj. Uskrsnuo je za vas koji ga nikada ne tražite, a danas ste ovdje, ispred Njega. Možda i ne znate, ali Isus je živ i ako vi zaboravite na njega, on vas ne će zaboraviti nikada.

Neka nas Isus Nazarećanin, Raspeti i Uskrsnuli, trajno obasjava uskrsnom radošću i nadom.

Sretan Uskrs!

Uskrsna poruka provincijala Hercegovačke franjevačke provincije **fra Miljenka Šteke**

Apostoli su hodali za Isusom oko tri godine, a radi njega su ostavili i posao i obitelj. Slušali su iz dana u dan njegove govore, dijelili s njim svoje dane i kruh svagdanji, vidjeli njegova čudesa. Imali su, dakle, dosta prigoda upoznati Isusa kao osobu. Pa ipak, Isus im je ostao zagonetka do zadnjega dana njegovog zemaljskog života. Oni su ga, doduše, slijedili čitavo to vrijeme, ali su se na nekim njegovim postupcima teško sablažnjavali i spotali. Kada god im je Isus pokušao reći dokraja tko je on, ostali su začuđeni i iznenađeni, nisu ga mogli pratiti dalje u mislima, jer se to sukobljavalo s njihovom slikom o Mesiji. Kada im je počeo govoriti da će on biti uhićen, osuđen, mučen i ubijen, to im nikako nije išlo u glavu, odbijali su to do te mjere da je Petar – vjerojatno ne samo potaknut vlastitim mislima, nego i sažimajući reakcije drugih učenika – počeo oštro kazivati protiv toga Isusova nauma,

rekavši mu: *Bože sačuvaj! Tebi se takvo što ne smije dogoditi!* (Mt 16,22) Kada je trojici apostola (Petru, Ivanu i Jakovu), prigodom preobraženja, Isus najavio svoje uskrsnuće i pritom zabranio da o tome ikome govore prije nego što se to dogodi, oni su održali šutnju o tome, ali su se čudili i *međusobno raspravljali: što znači `uskrsnuti od mrtvih`*. (Mk 9,10) Ni to im nije išlo u glavu. Sažeto bismo mogli reći: ono što su apostoli za vrijeme svoga hodanja za Isusom čuli od njega, vidjeli na njemu i oko njega, iskusili s njim i doživjeli na bilo koji način – sve ih je to upućivalo na nekoga Velikoga, ali sve to još nije bila slika cijeloga Krista, nije bio cijeli Krist.

Cijeloga Krista apostoli će upoznati tek nakon uskrsnuća kada im se Isus ukazao kao Uskrsli Gospodin s ranama Velikoga petka i pokazao se u potpunosti, davši im istovremeno Duha Svetoga koji će ih uvesti u cijelu istinu riječi što ih je izrekao za svoga zemalj-

skog života. Tada je apostolima i drugim učenicima bilo jasno da je Mesija morao prvo proći kroz patnju i smrt da bi došao do svoje slave.

Mi imamo više nego što su imali apostoli za Isusova zemaljskog života. Oni su imali neprosavljenoga Krista kojega nisu mogli dokraja poznavati jer se nije bio dokraja objavio, Krista koji još nije bio dovršio djelo spasenja ljudskoga, koji još nije boravio s njima dan i noć u euharistiji. A mi? Nas je zapalo živjeti u vremenu nakon što je Bog po Kristovoj žrtvi izbrisao našu krivicu i iskazao nam savršenu ljubav i savršeno milosrđe, o čemu Pavao govori u Poslanici Hebrejima (usp. Heb 8,11-12). Svaki dan nadohvat ruke imamo sve dragocjenosti ovoga svijeta i svemira. Imamo u svojoj sredini trajnu spasonosnu nazočnost našega od Marije rođenoga, za nas mučenoga i raspetoga, uskrsloga i u kruhu života darovanoga Gospodina. Tek to je potpuno objavljeni, raspeti i uskrsli, među nama

trajno nazočni Krist u presvetoj euharistiji.

No, Isusovo uskrsnuće vapi i za našim uskrsnućem. Tek kada uskrsne čitavo Kristovo otajstveno tijelo, to će biti dovršetak. Kao što Isusovim patnjama, prema sv. Pavlu (usp. Kol 1,24), nedostaju naše patnje, tako njegovu uskrsnuću nedostaje naše uskrsnuće. Želim svima nama da na kraju vremenâ svojim radosnim uskrsnućem sudjelujemo u dovršetku uskrsnuća i time u dovršetku Božjega plana s čovjekom. Pred nama je ozbiljna svakidašnja zadaća da se što više suobličujemo svomu Gospodinu po mnogovrsnim nedaćama, pa i u ovoj opakoj pandemiji, kako bismo mu se jednom mogli suobličiti i po uskrsnuću. Umjesto da sudimo ponašanje drugih, bilo bi bolje da svatko od nas smogne hrabrosti da prvo prosudi sebe samoga (usp. Mt 7,3-5; Lk 6,41-43); jer ništa i nitko ne može zamijeniti vlastitu osobnu odgovornost. **U tom duhu želim svima sretan Uskrs!**

SVETO TRODNEVLJE

Isus Pashu s apostol'ma slavi.
Misao mu jedina u glavi,
Kako ostat trajno s njima isti,
A ne samo na papiru, listi.
Prije Pashe najavio njima,
A to nije svidjelo se svima:
Večera je prije moje Muke,
Čekaju me zločinačke ruke.
Idem u smrt, uskoro će biti,
I krv svoju za vas ću proliti.
Nitko od njih razumio nije,
Zašto za njih da on krvcu lije.
Otvoreno Petar prvi kaže,
Svatko od njih u tome se slaže:
Gospodine, ne govori tako,
Mi ćemo te obraniti lako.
U Dvorani Večera se sprema,
A jelovnik posebna je tema.
Zelje gorko, crno vino, janje,
a NEVINO spremno je za klanje.
On molitvu blagoslovnu moli,
Slušaju ga pomno apostoli.
On u labor ulio je vodu,
i koristi sada ovu zgodu
da opere noge svima njima,
Petar ne bi, nešto reći ima.
Al' ubrzo prihvati on pranje,
Jer mu Isus dao je na znanje,
Da to pranje simboliku ima,
Zato pranje potrebno je svima.

Dok su jeli Isus tužan kaže,
K'o da riječi odmjereno slaže:
„Jedan od vas izdat će mene,
Neka čini što prije i krene.“
'Da ja nisam', pita Juda njega?
„Sam ti reče“, izdade ga svega.
„Tko u zdjelu sa mnom 'moći
ruku,
On je meni pripremio Muku.“
Kruh On lomi i njima ga daje:
TIJELO MOJE... vama sad ostaje.
KALEŽ s vinom njima piti nudi,
Od sad više s trsova roda,
Kušat ne ću ja njegova ploda.
Niti više vina toga piti,
A novoga kod Oca će biti.
Kad na Gori Maslinskoj su bili,
Podsjeća ih, nekada su učili:
„Ja pastira udarit ću tada,
Njega nema, nestat će i stada.“
'Ako i svi, ja pobjeći ne ću –
Petar veli – ja za te umrijet ću.'
„Dvaput pijevac ne će zapjevati,
Tri puta češ mene zatajiti.“
U zaselak Getsemani dođu,
Petar, Ivan, Jakov s njime pođu.
A Isusa spopala je suša:
„Žalosna je veoma mi duša.“
Čak do smrti, veli Isus dalje,

Ovaj poziv apostol'ma šalje:
„Ostanite, bdijte sa mnom, mili,
Samo tako oprijeti se sili.“
Ode dalje, na koljena pada
pred svog Oca, sinovski se jada:
„Oče moj, ako je sad moguće,
prije nego stigne to svanuće,
Neka mene ovaj KALEŽ mine,
tvoja volja neka za to brine.
I opet se apostol'ma vrati,
Da pozornost na važno im svrati:
Ni sat niste bdjeti sa mnom mogli,
Tako biste i sebi pomogli.
I još jednom on otiđe dalje,
Ocu svome on poruku šalje:
„Ako nećeš, KALEŽ da me mine,
Nek se vrši volja s visine.
Pozaspale učenike nađe,
čuti drugo, voljeli bi rađe:
Izdajnik se približava meni,
Ajde Juda, ti, konačno kreni.
Juda priđe i zdravo mu veli,
Poljubac ga Judin ne veseli.
Prijatelju, zašto si došao,
I ti moju školu si prošao?
Tada ruke na Isusa dižu
I svakakve poruge mu stižu.
Apostoli sad su malo bliže,
U njima se adrenalin diže.

FRA KARLO
LOVRIĆ

Petar slugi mačem uho siječe.
U korice! Isus njemu reče:
Tko se toga mača ikad laća,
Njega čeka slična tome plaća.
Odmah uho on zacijeli njemu,
Isus takav bio je u svemu.
Njima riječi on uputi tada,
K'o razbojnik pred vama sam sada.
„U hramu me uhvatili niste,
Gdje vi tada s toljagama biste?
A veliki svećenik već čeka,
Ne bi l' Isus njemu nešto reka.
Premda lažni svjedoci su stigli
I na noge Kajfu su podigli,
On se čudi da mu Isus šuti.
Onda Isus riječi mu uputi:
„Vidjet ćete Čovječjega sina,
kako dolazi na oblacima.“
Tada Kajfa haljine razdere:
'Boga huli, i on nema vjere.
Nema druge, on umrijeti mora.'
Svi k'o jedan: sad je prava ora.
Viču, pljuju, zaušnice daju,
Sa svih strana njega udaraju.
Petar vani, i podalje stoji,
Doći bliže, ipak se on boji.
A sluškinja pristupi mu, reče:
S njim si bio, poznat si čovječe.
A pred svima junak Petar veli,
Ne poznam ga, mi se nismo sreli.
Sad i druga sluškinja mu kaže:
Ti si njegov, lice ti ne laže.
I Petar se zakleo pred svima,
S tim čovjekom ništa nije ima.
Ti si njihov, govor te izdaje
I drugima Petar ne priznaje.
I pijetao odmah zapjevao,
A on jadan gorko zaplakao:
'Učitelj je proreкао prije,
U meni se kukavica krije.'
Podsjeti ga, zaplakati mora,
I iziđe iz Kajfina dvora.
A u zoru svezanoga vode

I k Pilatu Isusa dovode.
Juda shvati, ali biše kasno,
Da izdaju naplati on masno.
Pokaja se, srebrenike vrati
I vješanjem sebi život skрати.
To Židove ni dirnulo nije,
Lončareva tu se njiva krije.
Na njoj groblje za strance će biti,
Kod proroka to se može štiti.
Pilat pita: *Ti kralj si židovski?*
„Ti kažeš“ – reče Isus svojski.
'Zar ne čuješ optužbe su ružne
I za tebe vjerojatno tužne?'
Isus šuti, pogledom ga prati,
Pilat želi mnogo toga znati.
O Blagdanu običaj je bio,
Pustit sužnja, a narodu mio.
U zatvoru Baraba im leži,
Srce sviju prema njemu teži.
On zlodjela učinio mnoga,
Baš ih briga, tko se sjeća toga.
'Daj Barabu, Isusa osudi,
Njegov nauk svima nama (h)udi!
Pilat vidi, vika je sve veća,
Za Isusa gotova je sreća.
Mora na KRIŽ, on umrijeti mora.
Dok se Pilat domože lavora,
Pere ruke od nevine krvi.
Nije nevin, u njem nemir vrvi.
Sad vojnici Isusa su svukli,
Kabanicu na njega obukli.
A od trnja krunu oni prave,
I na glavu Isusovu stave.
U desnicu staviše mu trsku,
Ponavljali krilaticu mrsku:
'Zdrav nam bio ti, židovski kralju,
Uskoro je glava ti na malju.'
Kabanicu skidaju skrletnu,
Da njegovu opet njemu metnu.
Križ stavljaju, jedva ga on nosi,
On ne viče, njime se ponosi.
Neki blizu Cirenac je bio,

I Šimuna netko prisilio,
Da križ uzme, i da ga on nosi,
Svu težinu osjetiše bosu.
Na Golgoti njega razapeše,
Haljinu mu kockom odnijеше.
To po Pismu prorečeno biše,
U proroka već odavno piše.
Na Golgoti KRIŽ uspravno stoji,
A razbojnik reći se ne boji:
Mesija si, sve nas spasi sada,
Da ni jedan od nas ne nastrada.
S desne strane razbojnik mu veli:
'Nas po pravdi ovdje su raspeli.
U njem ništa zločinačkog nema,
On drugima raj u nebu sprema.
Sjeti me se u kraljevstvu svome
Nema bolje od toga diplome.'
Njemu Isus pri života kraju:
„Još češ danas bit sa mnom u raj.“
I nakon toga oko šeste ure,
Kad vojnici u vojarnu žure,
Isus jasno iza glasa veli:
„Svršeno je, Ocu svome selim.“
Ne vjeruju, srce kopljem bodu,
Ima krvi i vidješe vodu.
Toga trena zemlja se potrese,
I sve sumnje prisutnim odnese:
Ovaj čovjek zbilja nevin bio,
Pravedan je na križu visio.
U grob njega položise novi,
Trećeg dana k'o nestali slovi.
Običaj je pomazati tijelo,
A u grobu nađu mu 'odijelo'.
On uskrsnu, nije ovdje, vele
Dva anđela, sada se vesele.
Petar, Ivan... svjedoci su tome
I Marija, vidjela ga bome.
I drugima Isus se ukaza,
Od čavala rane im pokaza.
Samo Toma sumnjičav je bio:
Bog moj – reče, kad ga je vidio.

**Međugorje,
Veliki četvrtak,
2020.**

KAKO SU USKRS SLAVILI NAŠI STARI: NEKI OBIČAJI VRIJEDE I DANAS

Bojenje jaja, blagoslov hrane, kuhanje šunke, tucanje pisanicama, sve su to naši uskršni običaji, no znate li kako su Uskrs slavili naši stari?

Mnoge uskršne tradicije i običaji s godinama su nestali, no neki se i danas održavaju u ruralnim područjima. Bojenje pisanica, posvećivanje hrane i bogat uskršni doručak neki su od običaja koji su se čvrsto ukorijenili. Pročitajte koji su se još stari uskršni običaji prakticirali u Hrvatskoj.

VELIKA SUBOTA I PRIPREME ZA USKRS

U Slavoniji su, primjerice, na Veliki četvrtak vezali zvona u crkvi, a Veliki petak bio je neradni dan na koji se postilo. Na Veliku subotu kuhali su se šunka i jaja te se sve pripremalo za posvećivanje hrane u crkvi, što se obavljalo u nedjelju. Na Veliku subotu radili su se samo kućni poslovi, taj se dan nije išlo na polje.

U sjeverozapadnoj Hrvatskoj čest je običaj uskršnjih krijesova, odnosno vuzmenki. Vjernici vatru pripremaju ispred crkava, a pali se kresanjem kamena o kamen. Nakon što se vatra zapali, vjernici potpaljuju komade drveta i tako prenose blagoslovljenu vatru kućama. Jedan od starih običaja u središnjoj Dalmaciji i Konavlima jest izrada klepetaljki i čegrtaljki. To su naprave kod kojih se drvena, valjkasta osovina tijekom vrtnje tare o učvršćenu daščicu te pritom proizvodi glasan zvuk.

Tradicionalna uskršna jela su pinca, janjetina, najbolja bijela riba, sirnica, pogače ukrašene pisanicama, kuhana šunka ili ona pečena u kruhu te mladi luk, hren, rotkvice, kuglof i drugo.

BOJENJE PISANICA NEKAD I SAD

Pisanice su se bojile i u prošlosti, no na drugačiji način. Koristile su se prirodne boje, a najčešća je bila crvena koja se dobivala od ljuske crvenog luka, korijena cikle ili pak crvenog radiča. Jaja su se također kuhala s lišćem i laticama određenog cvijeća te bi tako naši stari dobivali pisanice s različitim motivima.

Zanimljivo je da su se u Dubrovniku pisanice ukrašavale voskom, a u Međimurju su bile popularne crne pisanice koje su se dobivale od bobica bazge, duda ili čađe. Korijen kopri-ve, špinat i poriluk koristili su se za dobivanje zelene boje pisanica. Od kore hrasta dobila bi se lijepa tamnosmeđa boja. Na kraju bi se pisanice premazale komadićem slanina da bi ljepše sjajile.

Na Uskrs se hrana u košarama nosila na ranojutarnju misu. Nakon crkvenog posvećivanja slijedilo je tradicionalno natjecanje u tucanju jaja, što je posebno veselilo one najmlađe. U toj igri svatko uzme svoje jaje i izabere protivnika. Zatim se jaja jedno u drugo tucaju vrhovima, a pobjednik je onaj čije jaje ostane čitavo. Pobjednička pisanica je ona koja ostane čitava nakon cijelog kruga tucanja.

LJUBAVNE PISANICE

Zaljubljeni su pogotovo voljeli darivati pisanice s ljubavnim motivima ili porukama, pa se tako u Međimurju pisalo: „Ovo se jaje za poljubac daje.“ U Podravini su djevojke dobivene pisanice ponosno stavljale u prozore. U Dubrovniku je pak bio običaj da mlade svojim zaručnicima daruju tucet jaja, dok bi budućoj svekrvi ispekle pletenicu od tijesta.

PRAVOSLAVNE PISANICE NAJČEŠĆE SU CRVENE BOJE

Legenda kaže da je Marija Magdalena ponijela kuhana jaja na Isusov grob da ih podijeli s drugim ženama. Kad je ugledala uskršlog Isusa, jaja su poprimila sjajnu crvenu boju.

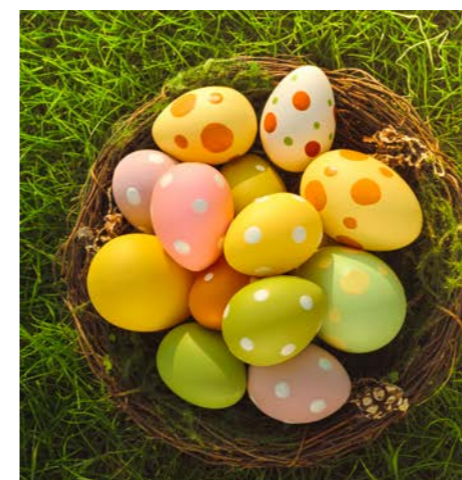
ZEMLJA ČEKA USKRS

Zemlja čeka Uskrs...!
vrh svojih međa i brjegova,
kada ne će više biti sječe stabljika,
smrznutih i izagnjilih snjegova;
kada ne će biti uprljanih rijeka
ni putova bez kolobrana i smjera.
Zemlja čeka Uskrs...!
kada će zalepršati zborovi ptica,
što nad obzorjem stakleni pjev vezu;
kada ne će nijedna zvijerka u šumi
osjetiti krvoločnost ljudskih živaca,
ostataka prhlih rugoba,
kada ne će biti krutih krotitelja
ni kljova otrovnoga zuba
Zemlja čeka Uskrs...!
kada ne će više biti mržnje ni prevrata
koračajuće vojske ni ludih najezda,
kada više ne će bojovnici od zanata
streljivo brusiti i zgoljnu smrt tresti;
kada će nestati prijevare i krađe,
zloporabe radničkoga truda;
kada će iseljenik na tuđem pragu,
kao plod žulja i mučeničke rađe,
svoj zalogaj miroljubivo jesti.
Zemlja čeka Uskrs...!
kada će prestati tamnice i krvavnice,
logori novovjekih mučilišta;
kada će s lica iščeznuti žarišta
i srdžba, koja vedrine muti;
kada će čovjek čovjeku nuditi kitu cvijeća;
kada će zavladati osmijeh proljeća
i ljubav okruniti pruženu ruku.
Zemlja čeka Uskrs...!
da uzrastu svjetla na našem ognjištu
i srp ropstva bude razoren;
kada će zemaljski sin početi vjerovati
da je stvoren da živi za pobjedu i slobodu.
Zemlja čeka Uskrs... Mir Božjem narodu!

fra Lucijan Kordić

Za najveći kršćanski blagdan, Uskrs, puno toga se vrti oko tradicije i naravno prigodne hrane, a vrhunac čini uskršnji doručak pri kojem se obično za stolom okuplja cijela obitelj. Većina nas upravo se njemu veseli zbog šarenih pisanica i svježih proljetnih namirnica. Svečani doručak počinje se spremati dan prije, na Veliku subotu, a zatim se hrana u nedjelju ujutro nosi na blagoslov. Uskrs je od kad postoji vješto isprepleten s pučkim vjerovanjima i običajima koja su postojala na našim prostorima puno prije Svetog Trojstva. Bojana ili ispisanica jaja, kao simbol novog života, plodnosti i buđenja proljeća, spremljena bi bila u košaricu zajedno s ostalom hranom koja će se naći na blagdanskom stolu i prekrivena ukrasnim stolnjakom, a nakon blagoslova trebala su što prije stići u dom.

JAJA SU ODUVIJEK PREDSTAVLJALA SIMBOL PONOVOG ROĐENJA. OBOJENI PRIMJERCIMA PRONAĐENI SU JOŠ U PRETPOVIJESNIM GROBOVIMA. U KRILU ZOROASTRIZMA, JEDNE OD PRVIH MONOTEISTIČKIH RELIGIJA, JAJA SU SE UKRAŠAVALA NA NOWRUZ, IRANSKU NOVU GODINU, KOJA JE PADALA U PRVE DANE PROLJEĆA. STARI SU PAK EGIPĆANI VJEROVALI DA JE ŽIVOT NASTAO IZ JAJETA, TE SU OBIČAVALI U PROLJEĆE DARIVATI JEDNI DRUGE OVOM NAMIRNICOM. SVETI AUGUSTIN U PETOM STOLJEĆU IZLAZAK PILETA IZ LJUSKE JAJETA OPISUJE KAO SIMBOL ISUSOVOG IZLAZAKA IZ GROBA. KRŠĆANSKO SLAVLJENJE USKRSA VREMENSKI SE POKLAPALO S POGANSKIM SLAVLJENJEM EOSTRE. OVO BOŽANSTVO, OD KOJEG NAJVJEROJATNIJE POTJEČE NAZIV BLAGDANA U ANGLOSAKSONSKIM ZEMLJAMA ('EASTER') PRIKAZIVANO JE S JAJETOM I ŽECOM, SIMBOLIMA NOVOG ŽIVOTA I PLODNOSTI, DO 12. STOLJEĆA, CRKVA JE ZABRANJIVALA KONZUMACIJU JAJA ZA VRIJEME USKRSA, ŽELEĆI SE DISTANCIRATI OD POGANSKIH OBIČAJA. KASNIJE JE ZABRANA UKINUTA, ŠTOVIŠE, U MNOGIM SE CRKVAMA ODRŽAVAO TZV. 'FESTIVAL BACANJA JAJA'. SVEĆENIK BI DOBACIO TVRDO KUHAÑO JAJE JEDNOM MINISTRANTU, OVAJ DRUGOM, ITD. ONAJ U ČIJIM SE RUKAMA JAJE NALAZILO KAD BI SAT OTKUČAO DVANAEST SATI, SMIO JE ZADRŽATI 'ULOV', ŠTO SE SMATRALO BLAGOSLOVOM.

Uskrсни zec

Ne može se točno utvrditi kada i zašto se pojavila figura zeca u hrvatskoj tradiciji. Kao mjerilo se mogu uzeti neki podatci s početka 20. stoljeća koji ne spominju zeca koji za Uskrs daruje djecu šarenim jajima. No, u drugoj polovici 18. stoljeća u Srednjoj Europi spominje se upravo taj zec koji skriva jaja, najčešće u travu, a djeca ih onda s uzbuđenjem traže. Tijekom 19. stoljeća postala je popularna tradicija zeca koji nosi darove, a u 20. stoljeću to je postao nezaobilazni znak Uskrsa i uskrsnog darivanja. Prvi pokušaji tumačenja zeca usmjereni su prema njegovoj ulozi pratitelja german-ske božice proljeća Ostare, te kao simbola plodnosti. Neke druge teorije pak, kažu da je pojava zeca element *mitologije svakidašnjice* te da ga ne treba posebno tumačiti. U svakom slučaju, može se pretpostaviti da je lik zeca u uskršnjim običajima, kao i običaj da zec donosi darove, prenesen k nama iz Srednje Europe i to u fazi kada se on kao pojava već ustalio i istisnuo dotadašnje likove koji su darivali djecu za Uskrs (kokoš, pijetao, lastavica, kukavica).

Najzanimljiviji uskršnji običaji širom svijeta

Diljem svijeta najveći kršćanski blagdan obiluje i mnogim lijepim, zanimljivim, ali ponekad i bizarnim običajima

U **Francuskoj**, nakon što ponovo čuju crkvena zvona, koja se nisu oglašavala tri dana, ljudi uz grljenje i ljubljenje čestitaju Uskrs, a djeca tijekom dana stoje u krugu i „na ispadanje“ u zrak bacaju i hvataju jaja.

U **Finskoj** se na Uskrs, za sreću, međusobno udaraju po leđima svežnjem brezovih grančica, a djeca izlaze na ulice i svim mogućim sredstvima lupaju i prave buku.

U **Austriji** se u čast Uskrsa na visoke drvene stubove postavljaju veliki vijenci od zelenila ukrašeni jabukama, narančama i raznobojnim trakama.

U **Švedskoj** se uoči Uskrsa kuće ukrašavaju brezovim grančicama i ukrasima od perja, a kako u to vrijeme još ništa ne cvjeta, i grmovi po vrtovima dobiju šarene ukrase.

Irski gaji neobičnu tradiciju **zakopavanja haringi**. Zakopavanjem haringi, koje su bile glavno jelo u doba posta kroz korizmu, ljudi, a posebno mesari, označavaju njegov kraj i početak ponovnog uživanja u mesu i mesnim delicijama.

U **Poljskoj** je kraj posta tek kada se na uskršnjoj jutarnjoj misi primi blagoslov, a potom i na licu mjesta, u crkvi, isprazni korpa napunjena hranom.

U **Španjolskoj** se održavaju procesije u kojima učestvuju muškarci obučeni u kostime kostura, a na uskršnju misu, mladići donose obične palmine grančice, a djevojke su ukrašene poslasticama.

U **Bugarskoj**, najstarija žena u obitelji prvim crveno obojenim jajetom po licu, za zdravlje i snagu, pomiluje djecu, a ljudi nakon liturgije bacaju jaja na zid crkve.

U **Mađarskoj** se ljudi međusobno prskaju namirisanim vodom, a ponekad i čistim parfemima.

U **Rumunjskoj** se prije Uskrsa tradicionalno čiste kuće i dvorišta i nabavlja nova odjeća.

U **Švicarskoj** ljudi uz čestitanje poklanjaju uskršnju golubicu, „paloma di Pasqua“, kolač sa sušenim voćem, dok u Bernu vlada običaj „Eiertutscha“, odnosno, na Uskrs se ljudi svih generacija skupljaju na starom gradskom trgu i međusobno gađaju jajima.

U **Nizozemskoj** je običaj da se dječacima simbolično „ispraši tur“, jer se tako istjeruje loše ponašanje. Ovaj običaj imaju i Škoti, kod kojih postoji i izreka „pretučen kao na Uskrs“.

U **Australiji**, zaručnici na Uskrs odlaze na obližnji potok ili rijeku kako bi zahvatili vodu i sačuvali je do dana vjenčanja na kojem će se njome međusobno poprskati, za sreću u braku.

Razgovor s Monikom Štampfelovom, vodičem za češke hodočasnike

SABRINA ČOVIĆ RADOJIČIĆ

Gospini najdosljedniji sljedbenici i najvjerodostojniji svjedoci uvijek su najiskreniji, najponizniji i najskromniji ljudi koji žele biti i ostati samo jedno: njezina djeca. Takva je i Monika Štampfelová, Čehinja s adresom u Međugorju, koja se iz Praga nije preselila iz najčešćih, obiteljskih razloga nego radi časne službe koju obavlja po Gospinom pozivu već 35 godina. Jer, što se može više poželjeti nego živjeti tamo gdje živi Gospa? Njezino se dragocjeno iskustvo stoga svrstava u svjedočenje koje se ne može zaobići. Posvećena svojem poslu prevoditeljice i vodiča čeških hodočasnika, Gospu doživljava kao istinsku majku, a Međugorje kao obitelj. Neizostavna sudionica međugorskih misa i programa, svoju vjernost Gospi kojoj služi kao spona s češkim narodom još od ratnih godina nikad nije iznevjerila, poput primjerne učenice koja Gospinu školu ne prestaje pohađati s najboljim ocjenama.

Gospa želi da širimo nadu i radost!

Ti si vodič za češke hodočasnike dugo godina u Međugorju, lice koje mnogi hodočasnici i koji nisu Česi prepoznaju, ali u isto vrijeme dosta ljudi ne zna ništa o tebi zbog čega je vrijedno da s nama podijeliš svoje svjedočanstvo.

Hvala, ovo je predstavljanje za mene čast! Ispričavam se što hrvatski ne govorim savršeno iako tu već dugo živim. Rođena sam u Pragu, materinski jezik mi je češki, a krstila sam se kad mi je bilo 16 godina, po vlastitoj odluci. Od

tada sam rijetko zanemarivala svetu misu i pričest. Imam dojam da me cijeli život vode Isus i Marija, tako da se i moj dolazak u Međugorje na to nadovezao.

Rodila si se u tadašnjoj Čehoslovačkoj, u teško vrijeme kada se narod pokušavao odupirati komunističkom režimu koji nije bio naklonjen vjeri, a u isto si vrijeme doživjela Isusa u svom srcu kao mlada djevojka i pristupila krštenju. Od tada imaš redovit molitveni život?

Sigurna sam da me je Bog privlačio krštenju različitim putovima. Očeva majka bila je podrijetlom Hrvatica i moj je otac po tom pitanju imao slobodnu narav. Rodio se 1911., a kad mu je bilo 18 godina, nešto mu se nije bilo sviđelo u crkvi, npr. to što svećenik priča na latinskome, zbog čega ga ljudi nisu razumjeli. Napisao je svećeniku da želi istupiti iz Katoličke Crkve, no bez odgovora. Nije znao da je nemoguće samo prekriti ime u matrici. Živio je slobodno i samostalno, a ja sam dijete iz njegova drugog braka. Kao mala živjela sam s bakom, a tata je imao skučen stan gdje za mene nije bilo mjesta i bilo je jako teško. Nakon što je konačno dobio veći stan za obitelj, mogla sam vidjeti kako živi. Bilo mi je 11 godina i shvaćala sam puno toga. Došao bi s posla dosta ranije nego majka i

sjeo u fotelju kako bi uzeo Bibliju i proučavao ju. Obilježavao je što bi mu bilo zanimljivo i vagao razloge zašto se želi ponovno vratiti vjeri. Pred sobom je imao i Isusov kip. Bio mi je primjer. Sa 15 sam godina čitala neke knjige o nadnaravnom i osjetila da postoji nešto više. Na koncu sam se susrela s jednom dobrom katolkinjom, koja mi je ponudila knjigu o sv. Tereziji iz Lisieuxa, a ja sam je gutala čitajući jer mi se jako sviđela. Pozvala me da dođem s njom na svetu misu u nedjelju, koja mi se također sviđela. Tako je krenulo, od upoznavanja svećenika u sakristiji, redovnog vjeronauka do krštenja na blagdan Velike Gospe, sve uz pomoć te dobre žene koju sam slučajno upoznala na praksi u jednoj prodavaonici gdje sam bila dekoraterka. Prošla sam također razdoblje grijeha u životu, ali nikako nisam željela napustiti Isusa. Stalno sam htjela biti s njim i stavljati ga na prvo mjesto, i onda kada nije bilo sve najbolje po katoličkoj vjeri. Božja mi je ljubav bila jako važna.

Kada si prvi put čula za Međugorje?

Susrela sam čovjeka koji je već bio u Međugorju 1984., a on je ovdje prvi put došao sa svojom obitelji i susreo se s fra Jozom Zovkom koji ga je odveo u sakristiju gdje se ukazivala Gospa. Pitao je fra Jozu može li s djecom ući u prostoriju gdje je Gospin kip, a tamo su tada vidioci imali ukazanje. Fra Jozo ga je u zadnji tren pustio unutra jer je bila gužva. Stajali su uz oltar ispred kojeg su klečali vidioci. Čovjek je bio uz Ivana. Taj je čovjek bio doktor znanosti i nadao se kako će uočiti neki dokaz da imaju ozbiljno ukazanje, da su u ekstazi. No kad se sve počelo događati, vrlo je brzo zaboravio na tu svoju želju i dobio je dokaz. Njegov je sin naime pao u nesvijest, i premda je bio uz vidoce, oni uopće nisu na to reagirali jer su bili usmjereni na Gospu s kojom su pričali. Gospa se pobrinula za dokaz koji je on tražio o ekstazi tijekom koje su vidioci potpuno odvojeni od stvarnosti. Otišao je s obitelji na more, ali su se ubrzo svi radije vratili u Međugorje jer su osjetili to posebno ozračje. U Češkoj je po-

sjetio časne sestre franjevke koje su skrbile o starima i bolesnima za koje se više nitko nije htio brinuti. Ponudio im je da održi govor o iskustvu iz Međugorja, nakon čega se javio velik interes da ga još jednom održi vjernicima. Nakon toga je počeo putovati po čitavoj Češkoj i Slovačkoj odvajajući puno vremena za svoje svjedočenje. Bio je jedan od prvih svjedoka Međugorja. Slušala sam ga više puta u raznim crkvama u Pragu koje sam voljela posjećivati. No možda mi je ipak najdraža bila ona u kojoj sam najčešće boravila, crkva Presvetog Srca Isusova koju je izgradio slovenski arhitekt Plečnik u 30-im godinama prošloga stoljeća. Slušajući dakle tog čovjeka, poželjela sam posjetiti Međugorje upravo zbog Gospinih ukazanja.

Kada si prvi put posjetila Međugorje?

Prvi sam put došla 1985. Jako se razlikovalo od danas u smislu smještaja koji je bio vrlo skroman. Čak su fratri nekad dopuštali da se u crkvi prespava. Prvi dojam kojeg se sjećam velika je znatizelja. Vidjela sam na ljudskim licima žrtvu i patnju, ali istovremeno i veliku radost. Bio je kraj kolovoza i vladala je nesnosna vrućina. Dolazili su bolesni ljudi koji su se tiskali u crkvi, ali presretni što mogu prisustvovati misi. Nisam bila navikla gledati takvu ljudsku spremnost na žrtvu radi vjere, a ni na toliku gužvu u crkvi i uspone na Križevac i Brdo ukazanja.

Sjećam se fra Joze Zovke koji me je pričesćivao, a i fra Petra Ljubičića kojeg sam možda vidjela godinu poslije. Mi iz Češke morali smo imati boravišne vize jer nismo mogli slobodno putovati kamo smo željeli. Jugoslavija je već predstavljala granicu između komunizma i kapitalizma. Te godine kad sam krenula u Međugorje imala sam jak bronhitis, zbog čega je moja liječnica imala razlog da mi napiše preporuku za odlazak u Jugoslaviju radi oporavka na moru. To sam iskoristila da dođem do Gospe, jer ona najbolje liječi!

Kako si često dolazila u Međugorje nakon tog prvog puta?

Nakon toga sam dolazila skoro svake godine jer me više nije za-

nimalo putovati bilo gdje drugdje na svijetu. U Međugorju se Gospa ukazuje! Tu silazi Nebo na zemlju preko drage Gospe koja nam daje poruke! Što čovjek može više poželjeti? Osim možda euharistije, jer je i Gospa rekla vidiocima da kad bismo trebali izabrati između odlaska na svetu misu ili susreta s njom, ne trebamo ići za njom jer se na svetoj misi izravno susrećemo s Isusom.

To je poruka koja je na tebe ostavila snažan dojam?

Da, ali ima naravno i drugih snažnih poruka. Primjerice, kad bismo znali koliko nas voli, plakali bismo od radosti! Kad sam prevodila riječi vidioca Ivana, upotrijebio je riječ „skakali“ biste od radosti. To je također dokaz kako nas Gospa osjeća kao majka, zna da smo svi različiti, jer netko plače od radosti, a netko skače, odnosno pleše od radosti. Ona nas vodi spram naše naravi, jer nam nisu iste stvari važne. Nekomu je bliskija Gospa, nekomu Isus, ali ako ti više treba Otac nego Majka u određenoj prigodi. Gospa se sigurno ne će uvrijediti.

U kojem trenutku ostavljaš život u Češkoj da bi se stavila na raspolaganje Gospi i češkim hodočasnici? Kako je taj proces tekao, jer postala si prevoditeljica za međugorske događaje, za vidoce, za franjevce i za češke hodočasnike?

Nakon što je počeo rat u bivšoj Jugoslaviji, putničke agencije iz Češke koje su bile usmjerene na boravak na moru, s kratkim stankama u Međugorju, odustale su od putovanja jer su se bojale odgovornosti za turiste i hodočasnike. No preko gospodina Mračeka koji se brinuo za međugorske hodočasnike saznala sam kuda se može ići iz Češke za Međugorje prilično sigurnim putem. Uz to, Gospa je rekla da će čuvati ljude koji će ovdje dolaziti iz vjerskih razloga i oni su u to vjerovali. Skupio se prvi autobus hodočasnika za doček nove godine 1992. Sljedeće je godine organizator g. Mraček planirao okupiti mlade ljude i odvesti ih na Festival mladih. Rekao je da roditelji trebaju samo pustiti mlade i platiti naknadu od 500

kruna, što iznosi današnjih 20 eura, a on je donirao sve ostalo. Prijavilo se punih pet autobusa, što je predstavljalo pola sudionika Festivala mladih te godine! Bilo je dogovoreno da za nas prevodi jedna Hrvatica koja je živjela u Češkoj. Spavali smo na podu u velikom šatoru na livadi iza crkve. Ta gospođa koja nam je prevodila nije smatrala to dostojnim, tako da je boravila u nekom pansionu i svaki je put kasnila, zbog čega se fra Slavko malo ljutio govoreći da svaki put treba čekati na Čehe da se nešto započne. Tada sam se javila fra Slavku i ponudila mu da pokušam prevoditi dok gospođa ne dođe, jer su hrvatski i češki jako slični jezici. Fra Slavko me je uzeo za ruku i šutio – mislim da je molio – nakon čega smo počeli. To nikako nisu bili isti uvjeti kao danas, posebno što se tiče tehnike.

Koliko se ja sjećam, a i ti o tome govoriš, u to vrijeme nije bilo pansiona, iza crkve na livadi nalazila su se dva velika zelena šatora. U jednom je šatoru bio program, a u drugom su šatoru mladi spavali u vrećama na podu. Nije bilo sanitarnih čvorova i ljudi su se snalazili kako su mogli. Tada si prvi put polovici okupljenih mladih počela prevoditi na češki?

Da! Fra Slavko je stajao uz mene i kad bih nešto zaboravila ili ne bih znala, pomogao bi mi. Osjećala sam ga kao velikog i bliskog prijatelja. S gospođom koja je kasnila u prevođenju izmjenjivala sam se jer je bilo puno programa i prevodilo se cijeli dan. Kad je bila završna misa na Križevcu, fra Slavko mi je prišao, zagrlio me i rekao: „Velik si posao uradila! Dođi opet.“

U tom trenutku na Križevcu dobivaš od njega na neki način zaduženje da prevodiš?

Da, i bila sam svjesna da je to njegova želja, ali sam i sama shvatila da to trebam raditi. Sve se logično uvezivalo, jer je gospodin koji je sve organizirao rekao da ćemo sljedeće godine imati pet termina hodočašća. Već sam bila počela učiti hrvatski, a prevela sam i fra Slavkovu knjigu „Moli srcem“. Sljedeće sam godine već

prevodila klanjanja, što sam smatrala velikom odgovornošću, ali i osjećala da trebam sve to prihvatiti i da se ne smijem bojati. Još uvijek to osjećam, kao što je i ovaj razgovor koji sam trebala prihvatiti.

To je tvoja dužnost svjedočenja, biti Gospinim vojnikom?

Ne, ne osjećam se Gospinim vojnikom nego djetetom!

U tim kriznim godinama Česi su se bili snažno odazvali na Gospin poziv. Jesu li još uvijek tako brojni hodočasnici? Što se promijenilo?

Jako se razlikuje današnje vrijeme od onog negdašnjeg, ali ne znam reći zašto je to tako. To zna samo Gospa. Mislim da je Gospa u različitom vremenu mijenjala različite narode koje je pozvala i koji su postepeno dolazili. Ja sam radila za češku agenciju preko koje se prijavljivalo puno ljudi koji su dolazili. Puno ih je poznavalo onog prvog svjedoka, doktora prirodnih znanosti i velikog stručnjaka kojeg su cijenili. Donosio je filmski materijal i dijapozitive i godinama pričao o Međugorju. Ljudi su imali povjerenja u njega i znao je pobuditi interes, a kad je počeo tiskati novine malog formata u kojima bi se nalazila glavna Gospina poruka, ljudi su to naručivali i dobivali kući poštom. Tu su pisale i informacije kako se mogu prijaviti na hodočašće u Međugorje. To je bilo vrijeme velikih promjena i u Češkoj, između ostaloga i u gospodarstvu, zbog čega sam izgubila posao u tvrtki u kojoj sam radila. Budući da sam već bila povezana s Međugorjem, na ulici sam prodavala te listiće s porukama. Također sam pakirala i slala knjige koje bi se objavile o Međugorju, a poslije sam se ozbiljnije počela baviti prevodjenjem. To je dakle postao moj glavni posao, jer više ništa drugo nisam radila osim za Međugorje. Budući da sam u to vrijeme vodila 18 skupina godišnje, živjela sam na relaciji Prag – Međugorje i na putu u autobusu, jer više ni za što drugo nisam imala vremena u Češkoj. No meni to nije bio problem jer mi je bilo prirodno. Osjećala sam to kao dar.

Kako je tvoja obitelj reagirala na to?

Uvijek bih mislila samo na Gospu jer je Ona tu prisutna. Kao što smo mi prevoditelji instrumenti između dva čovjeka, tako su i vidioci instrumenti između Gospe i nas jer nam prenose ono što Ona priča i osjeća. Uz to sam i sama osjećala prisutnost Gospe u srcu, približavala sam joj se, otvarala i predavala.

Moji su roditelji umrli prije no što sam počela voditi hodočasnike u Međugorje. Bili su živi kad sam dolazila privatno, ali nisu bili aktivni kršćani. Dali su mi dozvolu za krštenje prihvativši tu moju odluku i nisu se protivili mojem kršćanskom životu. Otac je umro 1991., a majka godinu i pol poslije, i to uoči mog prvog putovanja u Međugorje kao prevoditeljice. I to je bilo simbolično, jer me je Gospa uzela pod svoje okrilje. Budući da više nemam nikakvu drugu rodbinu s kojom sam

ostala u kontaktu, Međugorje mi je postalo moja obitelj.

Kako si doživjela vidiocce, jer iz osobnog iskustva znam da je poseban osjećaj prevoditi riječi nekoga tko ih je primio izravno s Neba?

Za mene je bila velika čast da im budem blizu. Gledale su me oči koje su gledale Gospu svaki dan! Osjećala sam to kao službu hodočasnici i vidiocu koji želi nešto reći, jer sam ja samo taj most, sredstvo s pomoću kojeg se ta ko-

munikacija odvijala.

Imala si čast puno puta prisustvovati ukazanjima. Kakav je to osjećaj?

Uvijek bih mislila samo na Gospu jer je Ona tu prisutna. Kao što smo mi prevoditelji instrumenti između dva čovjeka, tako su i vidioci instrumenti između Gospe i nas jer nam prenose ono što Ona priča i osjeća. Uz to sam i sama osjećala prisutnost Gospe u srcu, približavala sam joj se, otvarala i predavala.

Imaš li u tom času neke posebne molitvene nakane?

Kad prisustvujem ukazanju, pokušavam se predati što više i približiti se Gospi. Mislim na njezin blagoslov, kako i vidioci ističu da blagoslovi sve prisutne. Posebno je Ivan, kad bi imao ukazanje u ozračju svoje skupine, isticao da je molio za blagoslov za sve prisutne, napose za bolesnike. Tako i ja molim za blagoslov za svoje bližnje, potrebite i hodočasnike.

Jesu li imala priliku organizirati misijska putovanja po Češkoj s vidiocima i franjevcima?

Svaki sam put bila u ulozi pomoćnice fra Slavka. Kad je došao prvi put, sve je bilo jednostavno, jer mi iz socijalističkog ozračja bili smo i navikli na skromnosti i siromaštvo. Tada nisam bila prevoditeljica ja nego jedan stariji gospodin koji je bio Hrvat koji je živio u Češkoj. Bili su se dogovorili da će fra Slavko doći vlakom na kolodvor u Breclav blizu austrijske granice. Došao je s. Mraček puno prije nego što je vlak uopće trebao stići iz Beča. Ugledao je fra Slavka kako već hoda po peronu u franjevačkom habitu, što je u Češkoj u to doba bilo nezamislivo i na koncu zabranjeno! G. Mraček se preznorio od straha i upitao ga kako to da je već došao. Fra Slavko mu je odgovorio da je stigao autom bečkog veleposlanika. Kad su došli do njegova auta kojim je došao po fra Slavka na kolodvor, zatekao je na vjetrombranu papirić s porukom da je pozvan u policijsku postaju na razgovor. Fra Slavku ništa nije rekao o tome, nego ga je zamolio da skine habit i odveo ga s prevoditeljem u jedan restoran, a sam je otišao u postaju. Tamo je išao od

ureda do ureda, ali nitko nije znao o čemu je riječ. Na koncu su ga upitali da nije možda pogrešno parkirao auto, na što je on odgovorio potvrdno i platio kaznu predviđenu za to. S fra Slavkom je otišao na put do prve crkve gdje je susret bio dogovoren. Za vrijeme mise, fra Slavko je trebao biti među ministrantima, jer bi u suprotnome bilo vrlo opasno zato što nisu imali službeno dopuštenje za takvo okupljanje. Još su vladali komunisti.

Još u vrijeme komunizma ljudi su u Češkoj i Slovačkoj dolazili slušati fra Slavka, ali bilo je tu i ljudi kao što je gospodin Mraček, koji je bio aktivan organizator širenja Gospinih poruka?

Drugi je put fra Slavko došao već poslije revolucije. Kardinal František Tomašek ga je osobno pozvao i fra Slavko je bio u njegovoj palači gdje su imali susret. Nisu trebali prevoditelja jer je fra Slavko s kardinalom mogao pričati na njemačkome. Kardinal je bio dobro informiran preko g. Mračeka o zbivanjima u Međugorju. Kad je g. Mraček imao novo pripremljeno predavanje, među prvima je to vidio kardinal František Tomašek, koji je pozvao nekoliko poznatih osoba, a i ja sam tamo bila. Fra Slavko je s kardinalom razgovarao o Međugorju, a kardinal je, kako to piše i na web-stranici župe Međugorje, izjavio da je Međugorje za one godine što postoji uradio za češku Crkvu više nego cijela Katolička Crkva za vjernike u Čehoslovačkoj za 40 godina. Međugorje mu je jako puno značilo. Kardinal Tomašek je umro, završio je svoj posao na zemlji, u našoj putujućoj crkvi, ali njegov nasljednik nije bio više toliko naklonjen Međugorju. Na Kongresu europskih župa koji se organizirao u Pragu, fra Slavku je došao kao predstavnik međugorske župe, ali osim toga nije puno sudjelovao u programu jer je opet više hodao po našim župama, održavao predavanja o Međugorju na različitim mjestima, koja sam mu ja prevodila. Bilo je puno problema, jer ga župnicima nije bilo lako primiti. Još uvijek je vladala napetost.

Kako doživljavaš današnje Međugorje? Danas je sve dopušteno i

moгуće, ali jesu li prije ljudi imali veći žar? Kako se danas Međugorje prenosi u Češkoj?

Sad u Češkoj ljudi više nemaju toliko interes za dolazak ovamo, a prije ih je bilo na tisuće koji su hodočastili. Ljudi su se organizirali u župama, javljali se javno ili upisivali pred crkvom, jer odgovorni župnici nisu mogli biti u pratnji bez službenog crkvenog dopuštenja. U prvom su planu bili laici, ljudi koji su željeli dolaziti u Međugorje i koji bi se prijavljivali u centar u kojem sam radila. Telefonirali su u različito vrijeme, ovisno o tome kakvi su bili i što su radili. Žena koja me je nazvala rano ujutro, primjerice, radila je s kravama i upravo je bila završavala posao tako da su joj dopustili da telefonira sa službenog telefona. Drugi bi gospodin nazvao u ponoć, s obrazloženjem da je cijeli dan pokušavao dobiti vezu, ali je telefon bio zauzet, a htio se prijaviti za hodočašće na Veliku Gospu.

Kad ste uspijevali spavati ako ste cijeli dan upisivali ljude za hodočašće u Međugorje?

Jedanput mi se dogodilo da je zazvonio telefon iz ponoći, a ja sam već bila u krevetu, ali to je meni bilo normalno, podigla sam slušalicu, ali s druge strane bio je tajac. Ponovila sam: „Halo“, a s druge se strane začulo: „Hvaljen Isus i Marija!“ Odmah sam prepoznala fra Slavkov glas. Mislio je da telefonira u ured, nije znao da je to moj kućni telefonski broj. Imao je pripremljenu poruku koju je htio poslati faksom. Uspjela sam mu pomoći jer sam imala računalo. Dakle, on je poslije ponoći još radio službene stvari, odgovarao g. Mračeku kako će se organizirati hodočasnici za Mladifest.

Kako vidiš budućnost Međugorja, nakon što smo doživjeli radost da nam je po službenoj dužnosti došao mons. Hoser i možemo slobodno organizirati hodočašća?

Sad je sve dosta jasnije, jer puno ljudi slijedi Gospine poruke i program iz Međugorja preko interneta i drugih medija. No naš je glavni problem pandemija, jer ljudi sada ne mogu doći, a često se ne žele ni testirati. Razumljivo je da vlada

strah od zaraze, a osim toga na granici traže testove na COVID-19. U Češkoj ima 12 tisuća novozaraženih dnevno, tamo su druge mogućnosti testiranja koje ne vrijede za putovanje, a ljudi imaju i financijske probleme. Malo tko može putovati, netko u vlastitom autu, kao individualni hodočasnik, kao što su primjerice sad bila došla tri svećenika. Zvučat će paradoksalno, ali upravo ta nemogućnost putovanja može pomoći jer će ljudi početi čeznuti, a kad se prilike promjene, a nadajmo se da hoće, ponovno će pristići u velikom broju. U doba kad su najbrojniji hodočasnici bili Česi, fra Slavko mi je jednom rekao da ne radimo tako velika hodočašća, nego više puta u manjim skupinama, jer nismo mogli stati u crkvu u tako velikom broju, a dolazili smo dosta često. Dolazilo je puno velikih skupina češkog naroda, ali 2000. uočili smo da se taj interes smanjio. Ja sam mislila da je razlog u jubilarnoj godini i da su ljudi više posjećivali Svetu Zemlju ili Rim, ali taj se interes nikad više nije povratio. Ja sam bila na oltaru gdje su vidioci davali poruku 25-og, čiji je prijevod fra Slavku bio jako važan, jer je htio da ljudi odmah čuju poruku na svom jeziku. Nama je govorio da moramo paziti da to bude najtočnije što se može, jer nikad ne znamo zašto je Gospa nešto rekla upravo tako, možda za nekoliko godina prepoznamo što je mislila, ali tog časa ne znamo. Fra Slavko je bio uz mene i pitao me koliko imamo hodočasnika, a ja sam rekla 200, na što je on upitao zar se ne sramimo da za jubilarnu godinu dovedemo tako malu skupinu. Nisam znala što bih mu odgovorila. Prije pandemije imali smo osam autobusa godišnje, isti broj kao za vrijeme rata, što je mala skupina u odnosu na 43 autobusa za 15. godišnjicu ukazanja.

Dakle, osjećaš da će se poslije ove pandemije, budući da sad ne možemo putovati i sretati ljude koje volimo, u ljudima nešto pozitivno roditi i opet će poželjeti dolaziti u Međugorje više nego prije?

Da, Gospa želi da smo optimistični, da širimo nadu i radost!

Priredila: Davorka Jurčević-Čerkez

Uskrsna čestitka nadbiskupa Henryka Hosera

Dragi župljani župe Međugorje i dragi hodočasnici, sretan Uskrs!
Jamčim vam svoj blagoslov i svoj svakodnevni spomen u molitvi na vaše nakane. I sve vas povjeravam zaštititi Uskrsloga Krista i Marije Kraljice Mira.

Hodočašća ljubavi iz Italije u ožujku

Članovi Humanitarne udruge A.R.P.A. (Associazione Regina della Pace) iz Italije na čelu s međugorskim hodočasnikom i humanitarcem Albertom Bonifaciom, u mjesecu ožujku organizirali su čak tri humanitarna konvoja, tzv. „Hodočašća ljubavi“ s kojima su se probili u potrebna područja BiH.

Od 1991. godine pa do danas, ostvarili su više od 447 humanitarnih hodočašća. Pa i sad, u vremenu opterećenom raznim mjerama, oni s puno

vjere i povjerenja u Božju Providnost ruše svaku granicu ljudske i pandemijske blokade.

Prvo Hodočašće ljubavi organizirano je od 11. do 13. ožujka. Gianluca iz udruge „A Braccia Aperte con Maria“ iz Cuorgnè (TO) organizirao je 5 kombija, a 6 kombija bilo je organizirano iz udruge A.R.P.A.

Drugo hodočašće sa 12 kombija bilo je od 16 do 21 ožujka. Treće hodočašće predviđeno je uoči Uskrsa 31. ožujka, sa 14 kombija.

hodočasničkom puku koji je to proglasio još jednim Božjim znakom da se nešto ozbiljno sprema i na duhovnom planu, posebno nakon izbijanja ove pandemije COVID-a 19.

Dan 18. ožujak 2021., Gospino rođendansko ukazanje za Mirjanin 56. rođendan, stoga se na poseban način iščekivalo. I sama Mirjana bila je vidljivo uzbuđena zbog toga. Ispred Mirjanine kuće i na „plavom križu“ i prije 13 sati okupilo se mnoštvo hodočasnika koji su u molitvi dočekali Gospine riječi:

„Draga djeco! Majčinski vas pozivam da se vratite radosti i istini evanđelja, da se vratite ljubavi moga Sina, jer On vas čeka raširenih ruku, da sve što činite u životu, činite s mojim Sinom, s ljubavlju, da bi vam bilo blagoslovljeno, da bi vaša duhovnost bila unutarnja, a ne samo vanjska. Samo na taj način ćete biti ponizni, velikodušni, ispunjeni ljubavlju i radosni. A moje majčinsko srce će se radovati s vama. Hvala vam.“

imala ukazanja svakog drugog dana u mjesecu. Upravo prije godinu dana, na ovaj datum rođendana, Gospa joj je povjerila da ni tih ukazanja više ne će biti. Bio je to veliki šok i iznenađenje, kako samoj Mirjani tako i cijelome

87 GODINA OD BLAGOSLOVA KRIŽA NA KRIŽEVCU

Utorak 16. ožujka navršilo se 87 godina od završetka izgradnje križa na Križevcu i slavlja prve euharistije na brdu koje je u posljednjim desetljećima postalo glasovito u cijelom svijetu.

Ideju tadašnjeg župnika fra Bernardina Smoljana o izgradnji križa na brdu Šipovac (nazvanog tako po brojnim divljim šipcima koji na njemu rastu), u spomen na 1900. obljetnicu muke i smrti Isusove (33.-1933.) župljani su radosno prihvatili. Uz neviden trud i novčane priloge križ je podignut 1934. godine. Od odluke da se križ gradi (21. siječnja 1934.) do dovršetka njegove izgradnje protekla su samo 52 dana. A gradio se od 12. veljače do 10. ožujka 1934. godine.

U sjecištu dvaju krakova križa „uzidane su svete moći“ koje je župnik „dobio ad hoc iz Rima“. Nakon toga župnik je zamolio biskupa Mišića da mu dopusti jednoga radnog dana blagosloviti križ, što je biskup rado učinio. Križ je blagoslovljen u petak 16. ožujka 1934. godine, a župnik je zapisao kako se „vijest o podignuću spomenika proširila brzo po svoj župi i svi su nestrpljivo očekivali skori početak izvođenja toga narodnoga zavjeta i zaključka“.

„Svaki poziv s oltara nailazio je na odziv, i svi su se natjecali tko će više doprinijeti za tu stvar. Doprinosi su pritjecali, a pojedine su kuće dale potrebitu radnu snagu te je posao mimo očekivanja napredovao. (...) Na 16. ožujka u 9 sati pošla je iz crkve impozantna povorka, u kojoj uzeše učešća Trećari pod zastavom bratovštine Imena Isusova s barjakom, školska djeca, svećenstvo i brojni narod. Uz neprekidno zvonjenje crkvenih zvona, pucanje mužara, moljenje sv. krunice te pjevanje litanija i Gospina plača pomicala se je dugo procesija prema brdu čiji se je vrh već crnio od mnoštva, koji je motrio pridolaženje naroda sa svih strana i uzlaženje procesije na brdo. (...) U 10 sati počeli su sveti obredi. Održao sam prigodni govor narodu, pročitao pisma preuz. biskupa i druge prispjele pozdrave i čestitke. Nakon toga sam obavio svečani blagoslov sv. Križa i uz

SVAKI KAMEN DO VRHA KRIŽEVCA IZLIZAN JE I TAKO ŽIVO SVJEDOČI MOLITVAMA, ZAHVALAMA, ZAVJETIMA... MILIJUNA HODOČASNIKA KOJI SU SE POPELI NA OVO BRDO IZNAD MEĐUGORJA.

burno odobravanje naroda promijenio ime Šipovac u Križevac. Poslije blagoslova odslužio svečanu svetu misu i izrekao propovijed studenački župnik o. Grgo Vasilj“, napisao je župnik u svom izvješću, a 1988. godine, nakon Velike Gospe, započela je temeljita obnova križa na Križevcu. Uređena je betonska podloga, obnovljen križ i prostor oko njega.

Križevac je već ranije obogaćen križnim putem, koji je izradio talijanski umjetnik Carmelo Puzzolo. On je svom studiju izradio petnaest postaja Križnoga puta, a neki talijanski industrijalci financirali su odljevanje u bronci. Postaje su u Međugorje stigle u jesen 1987. godine, ali su vlasti tek pred Uskrs u ožujku 1988. godine dopustile njihovo postavljanje uz brdo. U tome su pomagali župljani.

„To je doista pravo umjetničko obogaćenje puta prema Križevcu i pravi motiv za još predanije moljenje i pobožnost prema Isusu Patniku. Obogaćenje sadržaja u Međugorju. Lijep dar ovoj župi, a ujedno i hodočasnicima“, stoji na stranicama Kronike župe Međugorje.

Danas je Križevac neizostavna postaja mnogih međugorskih hodočasnika iz cijelog svijeta, a svakoga petka popodne župljani i hodočasnici uz Križevac obavljaju i redovitu pobožnost križnoga puta. Svaki kamen do vrha Križevca izlizan je i tako živo svjedoči molitvama, zahvalama, zavjetima... milijuna hodočasnika koji su se popeli na ovo brdo iznad Međugorja.

Sveta misa na Križevcu tradicionalno se slavi svake godine prve nedjelje nakon blagdana Male Gospe (8. rujna) kada se u Međugorju proslavlja blagdan Uzvišenja svetog Križa. Ove godine to će biti 12. rujna.

Grupa od 60 Amerikanaca boravila u Međugorju

Hodočasnička grupa od 60 Amerikanaca još prošle godine planirala je svoje hodočašće u Međugorje kako bi prisustvovala Gospinom rođendanskom ukazanju vidjelici Mirjani Dragičević. Izbijanje pandemije sve je zaustavilo, osim njihovih molitava i žarke želje da ipak stignu do Međugorja. I to su uspjeli, uz negativan PCR test, s prvim ovogodišnjim hodočašćem u Međugorje u organizaciji agencije „Stella Mar pilgrimage“ nakon 29 sati putovanja. Za mnoge hodočasnike to nije samo prvi posjet Međugorju, nego i prvi izlazak iz SAD-a. Došli su iz svih krajeva Amerike, a u Međugorju su boravili od 16. do 21. ožujka. Vrijeme su proveli u molitvi, a sve kao posebna priprema za 40. obljetnicu Gospinih ukazanja.

Među hodočasnima nalazila se i Sheila. Za Međugorje je čula još prije 30 godina, ali nikad nije imala priliku doći. I ovo je sada prvi put kako je uopće otputovala negdje iz SAD-a. O svom iskustvu kaže: „I evo, kad me je Gospa dovela ovdje? Čini se da je to najgore moguće vrijeme, ali je zapravo najsvetije i najljekovitije vrijeme. Vrijeme korizme! Prikazujem Bogu sve moje patnje za spasenje duša. Eto što činimo na ovom hodočašću: 'Želim da se što više duša spasi za Isusa i Gospu!' Vjerujem kako me Gospa ovdje pozvala jer Ona za svakoga od nas ima neko poslanje. Čvrsto to vjerujem. Iako je bilo naporno i teško doći ovdje, vrijedilo je. Kad me sumnje napadnu, ponavljam u sebi molitvu: Isuse uzdam se u tebe! Osjećam kako me Isus liječi od rana uzrokovanih grijehom koji me još uvijek drži u ropstvu. Ovo mjesto je pravo mjesto za izlazak iz tog ropstva grijeha i liječenje rana. Donosim u molitvi Gospi svu svoju obitelj i traume i sve što su pretrpjeli, ali uglavnom svoju djecu. Stalno se molim za njihovo obraćenje. I vjerujem. Nudim svoje patnje za njihovo spasenje i vjerujem da će Gospa Majka uslišati molitve jedne majke za svoju djecu.“

Proslavljena svetkovina sv. Josipa u Međugorju

Svetkovina sv. Josipa svečano je proslavljena u Međugorju svetim misama u 8, 11 i 18 sati. Župnu misu u 11 sati predslavio je fra Karlo Lovrić, a večernju svetu misu u koncelebraciji petnaestak svećenika predslavio je fra Dragan Ružić. U svojoj propovijedi fra Dragan je pokušao objasniti zašto je sv. Josip tako važan svetac u otkupiteljskom planu spasenja.

OD 19. DO 21. OŽUJKA 2021. – E-DUHOVNE VJEŽBE U MEĐUGORJU

Učiti sudionika online korizmenih E-duhovnih vježbi potaknuli su E-fratre iz Pazina (fra Josipa Vlašića i fra Marinka Klaića) na organiziranje prave, žive duhovne obnove u okvirima epidemioloških mjera. Kao idealno mjesto pokazalo se Međugorje zbog svih mogućnosti koje ovdje hodočasnici nudi župa i svetište.

Tako je u petak, na svetkovinu sv. Josipa u 10 sati započeo prvi dan vježbi za oko 400-tinjak sudionika.

Susreti su se održavali u dvorani Ivana Pavla II. (preko puta vanjskog oltara), u župnoj crkvi te na drugim molitvenim mjestima, a sastojali su

se od duhovnih nagovora, razmatranja, pjevanja, molitve, svjedočanstava i, naravno, večernjeg molitvenog programa u župi.

Sudionici vježbi nisu skrivali svoju radost zbog konačno jednog stvarnog, živog duhovnog programa što je pokazalo da su svi već pomalo umorni od online duhovnosti. U svojim svjedočanstvima na kraju vježbi svjedočili su i kako se osjećaju obnovljeno i ispunjeno, s novom snagom za suočavanje sa svakodnevnim problemima. Završetak je bio u nedjelju 21. ožujka oko 12 sati, nakon zajedničke molitve krunice na Podbrdu i svete mise.

50 000 molitvi krunice za Gospu

Prije 7 godina skupina mladih iz župe Međugorje odlučila je svakog četvrtka moliti zajedničku molitvu krunice na Brdu ukazanja. Tako je nastala Gospina grupa mladih, molitvena grupa koju čine ne samo godinama mladi nego i oni koji se tako osjećaju u srcu. Njihova molitva krunice na Brdu ukazanja sada se moli svaki dan oko 20 sati navečer. A kada god mogu, članovi odlaze na klanjanje pred Presveto u kapelicu župe ili u župnu crkvu, čitaju Gospine poruke i Bibliju. Trude se živjeti onako kako je Gospa od početka ukazanja posebno župljane župe Međugorje pozivala živjeti vjeru i sakramente.

U nedjelju 21. ožujka u 3h napunila se godina dana još jedne njihove inicijative, a to je 24-satna molitva na Gospine nakane. O tome kažu: „Nismo znali kakva nas godina čeka ni da će nam se ovoliko ljudi priključiti, koji su omogućili da se uistinu neprekidno već godinu dana moli na Gospine nakane. Evidentirali smo preko 50 tisuća imena, koja nisu samo imena nego 50 000 krunica na Gospine nakane, koje smo uputili našoj Majci, koja najbolje zna što nam je potrebno. Bila je ovo godina puna milosti o kojima su nam mnogi svjedočili, ali i godina velike kušnje. Hoćemo li dozvoliti da strah, koji nam se konstantno nameće, zavlada nama ili ćemo vjerovati da je naš Bog jači od svakoga zla? Zagledani u Isusa na križu znamo da nas je on svojom smrću otkupio i da će se On brinuti za svoje stado malo. Zato bez obzira što drugi oko nas govorili, vjerujemo Bibliji u kojoj 365 puta piše: 'Ne boj se!' jer naš Bog je jači od svakoga zla!“

Ukrajinski hodočasnici u Međugorju

U Međugorju je od 9. do 24. ožujka 2021. boravila velika skupina od 800 ukrajinskih hodočasnika, a većina ih je u Međugorju bila po prvi put. Uz obavezno sudjelovanje na večernjem molitvenom programu, sunčane, ali hladne dane svoga hodočašća proveli su još i u molitvi krunice na Podbrdu i molitvi puta križa na Križevcu.

Katehezu ovim hodočasnici držao je međugorski župnik fra Marinko Šakota, a poslušali su i svjedočanstva članova zajednice Cenacolo, koje je dodirnulo srca mnogih, čak do te mjere da su se raspitivali o mogućnosti stvaranja ove zajednice i u Ukrajini.

Slušali su i svjedočanstva Gorana Ćurkovića, Nancy i Patrica Latta iz zajednice Svetlo Marijino. Hodočasnici iz Ukrajine posvjedočili su koliko su zahvalni Majci Božjoj što ih je pozvala u Međugorje – mjesto gdje osjećaju milosnu blizinu nebeske Majke, jer u ovo teško vrijeme u Međugorje je moguće doputovati samo uz njezinu pomoć i posebnu zaštitu. Uz svoje osobne nakane, molili su puno za mir u Ukrajini i završetak pandemije.

BLAGOVIJEST

U četvrtak 25. ožujka u Međugorju je proslavljena svetkovina Naviještenja Gospodinova – Blagovijest. Svete mise u župnoj crkvi bile su u 8, 11 i 18 sati. Večernju svetu misu u 18 sati predslavio je fra Boris Barun koji je u svojoj propovijedi pojasnio zašto je anđeo nazvao nepoznatu djevojku iz Nazareta: ZDRAVO MILOSTI PUNA! To je bilo zato jer je Marija oduvijek bila ispunjena Božjom ljubavlju i milošću. Na taj način Bog ju je pripremio za njezinu ulogu Majke Božje i Majke naše.

Statistike za ožujak 2021.

Broj podijeljenih sv. pričesti: **46 000**
Broj svećenika koncelebriranih: **936 (30 dnevno)**

ŠESTI DAN VELIKE DEVETNICE DO 40. OBLJETNICE

Vjernici iz župe Međugorje i okolnih župa okupljeni u molitvene inicijative „Gospa Majka moja“ i „Gospina grupa mladih“, osim molitve 365-ice koju mole svakodnevno ujutro u 5 sati na Brdu Ukazanja, ili navečer u 21 sat, započeli su i veliku devetnicu do tog Gospinog dana.

Naime radi se o 9 dana koji čine svaki 25. dan u mjesecu. Danas je šesti dan devetnice 25. ožujka 2021. Devetnica počinje svakog 25. u mjesecu u 5 sati ujutro i završava svakog 26. u mjesecu u 5 sati ujutro, sve do 25. 6. 2021., do 40. obljetnice Gospinih ukazanja. Preko grupe na whatsappu si podijele jednosatne, a netko i višesatne smjene i u tim turnusima bdiju i mole pred Gospinim kipom na Brdu Ukazanja. U vrijeme noćnog klanjanja, većina ih se još pridruži i pokojoj smjeni u cjelonoćnom klanjanju Presvetom koje svakog 25. u mjesecu organizira župa. Iza njih su već pet dana ove velike devetnice, danas na Blagovijest je šesti dan, a zatim su slijedeći dani 25. dan u travnju (7.) i svibnju (8. dan) i sama Obljetnica 25. lipnja kao deveti dan. „Zahvalimo Gospi na ovih 40 godina Milosti i bezuvjetne Ljubavi!“ – poručuju ovi postojani molitelji.

Veliki broj vjernika za Cvjetnicu u Međugorju

Cvjetnica ili Nedjelja Muke Gospodnje slavi se u nedjelju prije Uskrsa. Cvjetnica je uvod u Veliki tjedan. Crkva se spominje Isusova trijumfalnog ulaska u Jeruzalem u dane prije Pashe, opisanog u sva četiri evanđelja (Marko 11:1-11, Matej 21:1-11, Luka 19:28-44, i Ivan 12:12-19), ali i njegove muke koja je uslijedila nakon toga. Kad je ulazio u Jeruzalem, narod je dočekao Isusa mašući palminim i maslinovim grančicama i rasprostirući svoje haljine, putem kojim je išao jašući na magarcu.

U Međugorju je nedjelja Cvjetnice bila prekrasan topli, sunčani dan. U župnoj crkvi sv. Jakova svete mise s blagoslovom maslinovih grančica služene su u 7, 8, 11 i 18 sati. Budući da je ovo liturgijska godina B, Muku po Marku na jutarnjoj svetoj misi čitao je fra Vjekoslav Miličević koji je i predslavio svetu misu. Veliki broj župljana i vjernika iz Hercegovine okupio se na svečanom blagoslovu grančica koji je i ove godine bio u 10,45 sati na temeljima stare

crkve. U procesiji su krenuli prema župnoj crkvi gdje je svečana župna sveta misa u 11,00 sati služena na vanjskom oltaru crkve. Muku po Marku svečano su pjevali članovi velikog zbora „Kraljica Mira“, fra Zvonimir Pavičić te predsjedatelj svete mise fra Karlo Lovrić. Bilo je baš dirljivo ponovno gledati pune klupe vanjskog oltara, šušur ljudi, povike djece...

Duž cesta mogli su se vidjeti i hodočasnici koji u Međugorje pristižu pješice, a veliki broj hodočasnika cijeli dan molio je na Brdu ukazanja i Križevcu. Posebno je bilo lijepo za vidjeti cijele obitelji u molitvi pred kipom njihove nebeske Majke.

Večernju svetu misu s blagoslovom grančica, ponovno u crkvi sv. Jakova, predslavio je fra Perica Ostojić u suslavju šestorice svećenika. I on je između ostalog istaknuo kako u svima nama liturgija Cvjetnice želi probuditi vjeru, koju je u satniku pod križem probudio umirući Isus, kako bi zajedno s njim mogli reći: „Doista, ovaj bijaše Sin Božji!“

HODOČASNICI IZ ŠPANJOLSKE U MEĐUGORJU

Veliki tjedan u Međugorju započeo je dolaskom španjolskih hodočasnika u organizaciji agencije „Red Gospa“ (što na španjolskom znači „Gospina mreža“). Agencija je registrirana 2010. godine u Madridu, a vode je Nikola Đukić, bivši član zajednice Cenacolo, obraćenik i zaljubljenik u Gospu i njegova supruga porijeklom iz Španjolske. „Grupi čine hodočasnici iz cijele Španjolske, ali ih je većina iz Madrida. Neki su ovdje po prvi put, a neki su već i po šesnaesti put. Također, neki su već preboljeli koronu, neki su cijepljeni, a neki su sa PCR testom. Uglavnom, ljudima je i u Madridu svega već dosta i puno ih želi doći u Međugorje. Nažalost zbog PCR testova na dolasku i povratku, cijena ukupnog aranžmana hodočašća je znatno veća. Ipak, ovi hodočasnici bili su spremni na sve, samo kako bi Veliki tjedan proveli s Gospom u Međugorju“ – rekao je Nikola. Nadodao je i kako su krenuli iz Ma-

drida 28. ožujka, a povratni let im je na Uskrs 4. travnja. Testirat će se u Mostaru na Veliki petak jer im je PCR test valjan sljedeća 72 sata.

Program hodočašća pravit će dan po dan, ipak u planu im je odlazak na Brdo ukazanja, te kateheza međugorskog župnika fra Marinka Šakote, zatim svjedočanstva Marijane Juričić, zajednice Cenacolo, Jakova Čole, te svakako molitva križnog puta na Križevcu i večernji molitveni program u župnoj crkvi. Na dan Uskrsa, dok ova grupa bude odlazila, u organizaciji iste agencije stići će i novih 60, uglavnom mladih hodočasnika sa svoja 4 svećenika. Oni će imati poseban program duhovnih vježbi s aktualnim katehezama za mlade uklopljenih u program klasičnog međugorskog hodočašća. Lijepa je ova uskrsna vijest da se evo polako vraćaju španjolski hodočasnici na međugorske ceste i brda!

SEMINAR FRAME BUKOVICA

Našu Framu je pohodila milost te smo napokon dobili priliku da se kao jedna mala zajednica bolje upoznamo i učvrstimo naše bratstvo.

Od 5. do 7. ožujka u Domus Pacis u Međugorju je održan seminar pod vodstvom naših sestara: s. Matije Pačar i s. Ivane Klare Čuić. Vodeće geslo bilo je „Gospodine proničeš me i poznaješ“. Bila je to jedinstvena prilika da obogatimo hram svoga tijela.

Prvu večer smo hodočastili našoj nebeskoj Majci na Podbrdu gdje smo imali mogućnost obratiti joj se i uputiti svoje molitve, zahvale i sve ono što smo na početku ovog prekrasnog druženja odlučili, svatko ponaosob. Možda je mnogima bio šok rano ustajanje vikendom, ali je taj teret olakšavala molitva kojom smo svoj dan stavljali u Božje ruke. Imali smo razna Biblijska čitanja i poticajna razmatranja među kojima se pronašlo predavanje naše s. Matije pod nazivom „Jesam li dovoljno slab da budem svet?“ Vjerujem da je svakog pojedinačno ovo predavanje potaknulo na razmišljanje o ovom naizgled čudnom pitanju. Poticajne misli dotaknule su naša srca da ispravno shvatimo molitvu Franjevačke mladeži i kroz nju zapazimo važnost egzistencijalnosti mladih u Crkvi. Poslije podne uputili smo se put Križevca, zajedno moleći po postajama. Zadnju večer smo u kapelici imali klanjanje. Bili smo duboko uronjeni u svoje misli i osobne potrebe koje smo stavljali pred Gospodina. Nakon svega prekrasnog što smo proživjeli u tako kratkom vremenu došla i nedjelja, završni dan. Prije sv. mise otišli smo u tišini kod Uskrslog Isusa te smo duboko u svom srcu zahvaljivali za darove koje smo ovaj vikend primili. Pred sam kraj ovog seminara smo imali i osobni rad u kojem smo trebali jedni drugima napisati dobre osobine. To nam je pomoglo da se prisjetimo koliko smo duhovno bogati iako možda često to zanemarimo. Susret smo zaključili osvrtima ne suzdržavajući svoju radost i zadovoljstvo da smo ove dane mogli provesti u molitvi i zajedništvu. Ostaje nam posebno draga spoznaja da Bog nije osamljenost nego savršeno zajedništvo (papa Franjo). A zajedništvo – to smo mi kao bratstvo – grupa mladih Frame Bukovica!

**Marija Magdalena Čuić,
Frama Bukovica**

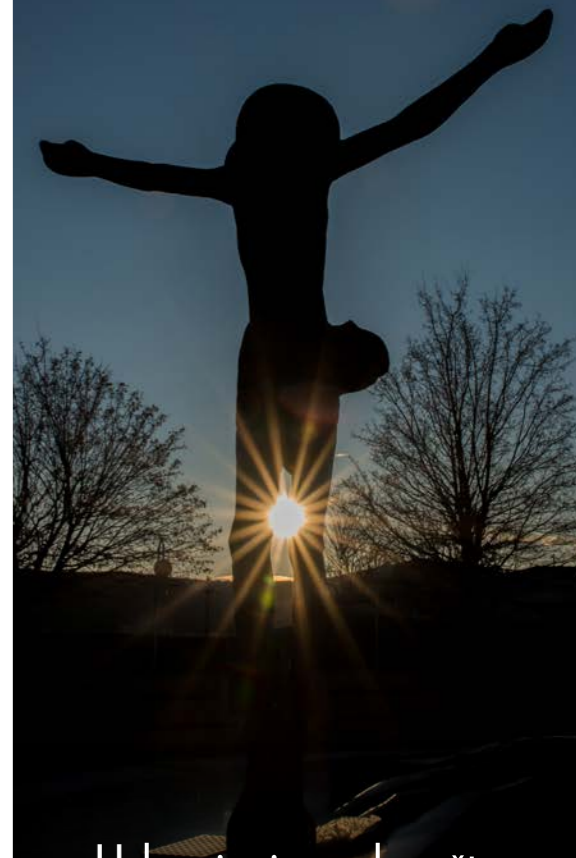
DJECA IZ UDRUGE „SUSRET“ NA BRDU UKAZANJA: DOŠLI SMO SE ZAHVALITI GOSPI

Svakog ponedjeljka troje ili četvero volontera humanitarne udruge Marijine ruke dođe volontirati u radionicu Udruge „Susret“ iz Čitluka, gdje zajedno rade, pričaju i družu se. Od njih je potekla ideja da se okupe svi članovi udruge Susret, posebno oni slabo pokretni i da im volonteri Marijinih ruku pomognu popeti se na Brdo ukazanja noseći ih u odgovarajućim nosiljkama. Ostali volonteri udruge Susret i Marijinih ruku bit će tu da pomognu svakom djetetu da dođe do Marijina kipa na Brdu.

Ideja je s oduševljenjem prihvaćena i realizirana na Veliki ponedjeljak 29. ožujka. Priključili su se i neki roditelji, koji su povelu molitvu radosnih otajstava krunice. „Noge su nas tako lagano nosile i tako smo brzo došli iako su 12 volontera Marijinih ruku prenosila djecu u nosiljkama, baš kao da nas Gospa tako silno želi gore“ – podijelila je svoje iskustvo Matea Zelenika, volonterka i voditeljica radionice Udruge Susret.

„Gore kod kipa ponovno smo molili i pjevali Gospine pjesme. Zahvalili smo Gospi za sve ove godine što je s nama, za naše zajedništvo, za naše obitelji, za sve volontere koji svakodnevno dolaze u našu radionicu, za svu ljubav s kojom smo okupani!“ – nadodala je Matea. U ovom malom hodočašću na Brdo ukazanja sudjelovalo je 17 djece iz Udruge, njihovi roditelji, 12 volontera Marijinih ruku i nekoliko djevojaka iz ženskog Cenacola.

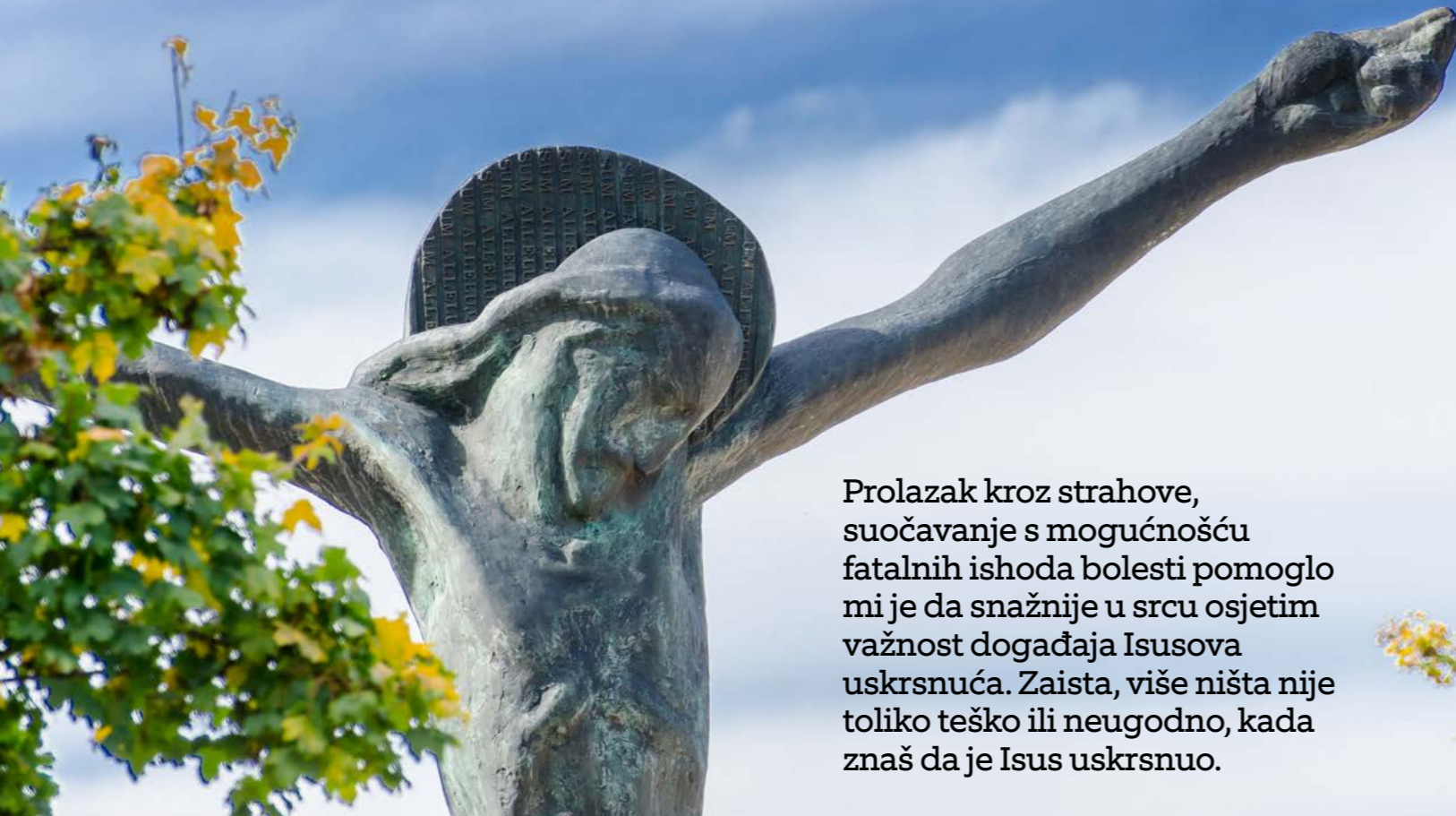
Ovaj posjet Gospi na Brdo ukazanja znači puno svakom djetetu – kaže Matea – jer svakoga dana u radionici molimo krunicu iz koje crpimo snagu i ona je pokretač za sve naše aktivnosti. Gospa nas prati i čuva na svim našim projektima i učini da sve ono što nam se čini teško i nemoguće izvedivo, ipak na kraju uspije. Stoga je ovo naše malo hodočašće na Brdo ukazanja za sve nas od velike važnosti i služi nam kao jedan vjetar u leđa za naš život i sve naše aktivnosti – zaključuje Matea.

„Uskrsni mir ne dopušta čovjeku da bude miran u svome kutku, nego da kao apostoli, kao učenici iz Emausa, odmah nakon iskustva živoga Isusa, potrče u susret drugima i kažu da Isus živi, da ljubav pobjeđuje, da smrt nije zadnja riječ, nego je to život.“

(FRA S. BARBARIĆ)

NIJE ON BOG MRTVIH, NEGO ŽIVIH!

Prolazak kroz strahove, suočavanje s mogućnošću fatalnih ishoda bolesti pomoglo mi je da snažnije u srcu osjetim važnost događaja Isusova uskrsnuća. Zaista, više ništa nije toliko teško ili neugodno, kada znaš da je Isus uskrsnuo.

**KREŠIMIR
MILETIĆ**

va korizma je u našoj obitelji bila zaista posebna. Dva tjedna pred Uskrs cijela obitelj je oboljela od virusa Covid-19. Početni simptomi nisu dali naslutiti da se radi o nečemu što bi upućivalo na bolest koja potresa današnji svijet i koja nam je prilično promijenila način života. Najstarija kći se požalila na bol u grlu, otežano gutanje. Posjetila je našeg liječnika obiteljske medicine i dijagnosticirana je angina. Dobila je antibiotik i sve se to, kao nešto što smo već s različitim djecom proživjeli, činilo kao dio poznate rutine. *'No big deal!'*, rekao bih. No, kako se kasnije ispostavilo, korona se tek dobro prikrila.

Dan nakon najstariji sin se požalio na bolove u mišićima i na glavobolju. *'Ostani doma, nemoj ići u školu!'*, rekli smo. 'Vjerojatno se radi o virusu', pomislili smo, koju smo također toliko puta proživjeli u obitelji s identičnim

simptomima. Stvari su postale sumnjive kad sam dobio visoku temperaturu i vrlo snažnu glavobolju. Odmah sam s liječnikom dogovorio testiranje. I nalaz je bio pozitivan. Epidemiolozi su nam rekli da napravimo test i za sve ukućane, što smo i napravili. Svi su bili pozitivni. Tu je krenuo vrtlog pitanja. Sve do sada, kada je korona konačno došla u naš dom, o svemu onome što se događa sam samo čitao ili su mi prijatelji prepričavali svoja iskustva. No, sada smo iz prve ruke, neposredno, ušli u iskustvo borbe protiv ove bolesti.

Danas kada ovo pišem, deveti je dan otkako sam dobio prve simptome. Temperatura je kontinuirano prilično visoka, od 38,6 do 39,5, uz povremene 'predah' koji uslijede nakon što počne djelovati paracetamol. Glavobolja je cijelo vrijeme prisutna i u kombinaciji s temperaturom prilično iscrpljuje. Spavanje je prilično isprekidano periodima znojenja, teških snova, glavobolje. Za sada, disanje

Korona me naučila zahvalnosti. Zahvalnosti za sve ono što često zaboravim da je dragocjeni dar u mom životu. Od blizine najdražih, pa sve do onih malih sitnih stvari koje čine našu svakodnevicu. I u svemu ovome, predivno je znati da nas baš ništa, niti bolest niti smrt, ne može odvojiti od ljubavi Kristove. Isus je pobijedio svaku bolest, pobijedio je smrt. Nije on Bog mrtvih, nego živih!

je još uvijek u redu iako se pojavio suhi kašalj koji povremeno remeti snažnije udisaje. Simptomi kod ostalih članova obitelji su lakši, djeca to očito puno bolje podnose od nas starijih. Supruga je nekoliko dana trpjela bolove u nogama i leđima, uz glavobolju. No, da nije ostala na nogama, zaista ne znam kako bismo kroz ove dane funkcionirali. Ja sam doslovno bio prikovan uz krevet, u stanju potpune iscrpljenosti i povremenih nesvjestica.

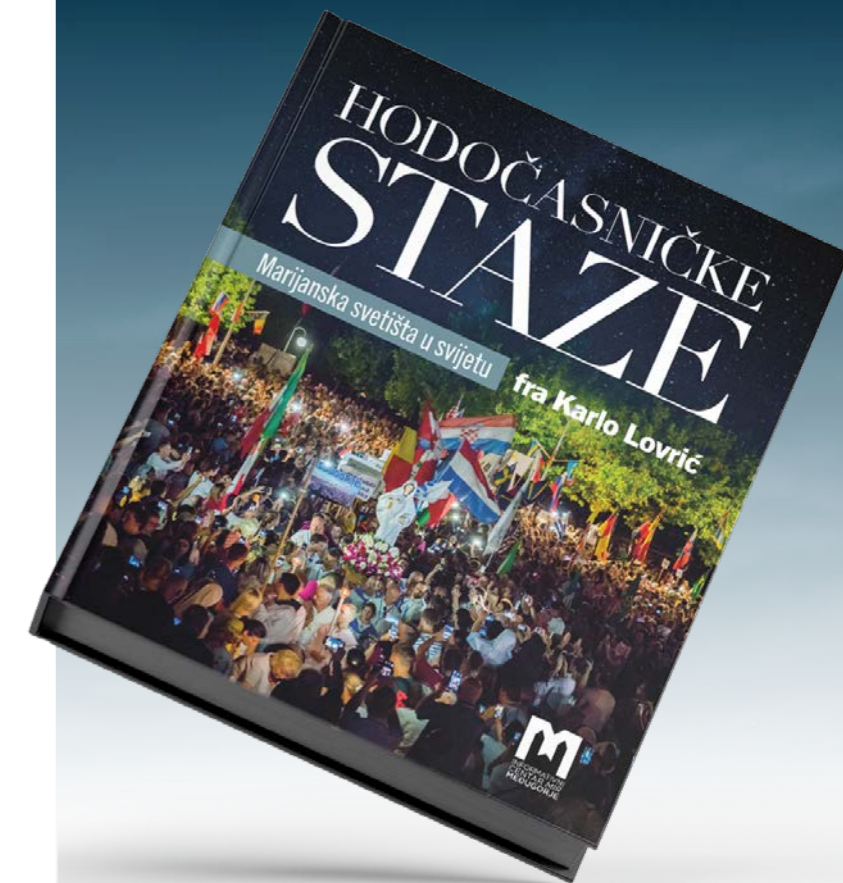
Tako smo, baš kao i godinu dana ranije, Cvjetnicu proveli kod kuće, prateći svetu misu preko televizora. Čitanje Isusove muke u ovakvim okolnostima odjekuje puno snažnije i stvarnije. Bolest je to koja te razoruža od svih ljudskih oslonaca. Ne ostaje ništa, osim vapaja Gospodinu. I usmjerenosti na najbliže. Supruga i ja smo kroz ove dane obnovili na poseban način naše zajedništvo. Ova bolest je vrlo brzo uspjela posvijestiti koliko je vrijeme koje imamo za zajednički život dragocjeno. Vjerujem i da su se djeca suočila sa sličnim iskustvom. I zato je dobro da Gospodin dopušta i ovakve kušnje kako bismo razmislili i razumjeli koliko je baš sve što imamo dar. I da je sve toliko krhko i može nam biti lako oduzeto.

Ovih dana puno sam razmišljao o posljednjim stvarima. Pripremao se za sve moguće ishode. I molitva je postala iskrenija, žarča. Ususret Uskrsu, možda i nisam mogao zamisliti bolju pripremu. Upravo kroz ovu bol, nelagodu, trpljenje... upoznao sam sebe na nov način. Slab, iscrpljen, svjestan kako baš ništa ne mogu svojim snagama i kako sam prepušten na milost ovoj bolesti. Ljekovito je to za ono puno važnije ozdravljenje. Za obraćenje. Za povratak Ocu. Osjetiš se baš kao ona smokva, iz prispodobe. Ostavi me, Gospodine, još godinu i donijet ću urod...

Korona me naučila zahvalnosti. Zahvalnosti za sve ono što često zaboravim da je dragocjeni dar u mom životu. Od blizine najdražih, pa sve do onih malih sitnih stvari koje čine našu svakodnevicu. I u svemu ovome, predivno je znati da nas baš ništa, niti bolest niti smrt, ne može odvojiti od ljubavi Kristove. Isus je pobijedio svaku bolest, pobijedio je smrt. Nije on Bog mrtvih, nego živih!

Nakon svega, iako još uvijek ne znam kako će završiti tijekom bolesti, osjećam radost. Prolazak kroz strahove, suočavanje s mogućnošću fatalnih ishoda bolesti pomoglo mi je da snažnije u srcu osjetim važnost događaja Isusova uskrsnuća. Zaista, više ništa nije toliko teško ili neugodno, kada znaš da je Isus uskrsnuo. Tada možeš i odmoriti na križu, prikazati trpljenje za neke nakane. Sva ta patnja može postati predivan dar i vrlo snažna molitva. Vjerujem da ćemo i kao obitelj iz ovoga izaći duhovno obnovljeni. Želim vam sretan i blagoslovljen Uskrs, dragi čitatelji!

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

FRA SLAVKO I USKRS

FRA MARINKO
ŠAKOTA

Iako su prošla dva desetljeća od smrti fra Slavka Barbarića, on je i danas aktualan. Zbog toga smo ovim prigodom zamislili započeti ciklus „razgovora“ s njim. Postavljajući mu pitanja o određenim temama te kroz sljedeće vremensko razdoblje od godine dana oslušivati njegova razmišljanja. Nadamo se da ćemo u postavljenim pitanjima prepoznati svoja pitanja, a u odgovorima pronaći sebe te zajedno s fra Slavkom lakše koračati na putu vjere, nade i ljubavi.

U proljeće kada se u prirodi sve budi, kada klice iz zemlje i stabljika oživljavaju, slavimo Uskrs. Što je Uskrs i što konkretno znači za naš život, želimo pitati fra Slavka Barbarića.

GM: Postoje trenutci u životu kada ostanemo bez riječi i kada nam nikakve riječi ne mogu donijeti jasnoću. Jedan od takvih je pred grobom. Tako je bilo i Mariji Magdaleni i učenicima kada su se našli pred grobom u koji je bilo položeno Isusovo tijelo. Iako nejasnoće u životu nitko ne može mimoići, je li moguće i kako doći do jasnoće?

SB: „Uskrsnuće je svjetlo s druge strane. Nijedno svjetlo na ovome svijetu ne može potpuno osvijetliti čovjeku ovozemaljski put. Bez uskrsnoga svjetla ostaju neosvijetljeni putovi trpljenja, križa, smrti, groba. Onda ni ljubav ni ikoja druga vrjednota ne mogu izdržati na životnom ispitu. Sve pada i propada u tami ovoga svijeta ako se ne otvorimo svjetlu s druge strane, svjetlu koje je zasjalo iz Isusova uskrsnuća.“

GM: Boga upoznajemo na razne načine, ali nepogrješivo u susretu s bližnjima. Bližnji su korektor slike o Bogu. Bližnji su mjesto i vrijeme

susreta s Bogom. Uskrsnuće nije neka daleka, irealna stvarnost nego vrlo konkretna koja se tiče naših odnosa s ljudima. Kako se ostvaruje uskrsnuće s obzirom na naše odnose s bližnjima?

SB: „Mi vjerujemo da je Isus uskrsnuo, tj. pobijedio smrt i ušao u novi život. Ali za nas uskrsnuće počinje, kad počnemo u svjetlu uskrsnuloga Gospodina prepoznavati u čovjeku Boga. Svaka udaljenost od Boga i jednih od drugih jednaka je grobnoj tami i smrti, a svakim korakom kojim dolazimo bliže k Bogu u čovjeku i čovjeku u Bogu ostvaruje se uskrsnuće.“

„Uskrsnuće je svjetlo s druge strane. Nijedno svjetlo na ovome svijetu ne može potpuno osvijetliti čovjeku ovozemaljski put. Bez uskrsnoga svjetla ostaju neosvijetljeni putovi trpljenja, križa, smrti, groba. Onda ni ljubav ni ikoja druga vrjednota ne mogu izdržati na životnom ispitu. Sve pada i propada u tami ovoga svijeta ako se ne otvorimo svjetlu s druge strane, svjetlu koje je zasjalo iz Isusova uskrsnuća.“

GM: Kršćani nisu pozvani na povlačenje pred zlom, da budu gubitnici, nego na aktivnu borbu protiv njega, da postanu pobjednici. O kakvoj se borbi radi s obzirom na naše uskrsnuće?

SB: „Uskrsnuće počinje već u trenutku kad se odlučimo boriti protiv zla u sebi i oko sebe, kad počnemo vjerovati da se isplati ljubiti i praštati, da se isplati biti darežljiv i milosrdan. Svaki milimetar slobode i ljubavi mora se izboriti neprestanim nastojanjem i borbom protiv ropstva i mržnje.“

GM: Isusovo uskrsnuće uslijedilo je nakon njegove smrti na križu. I naše uskrsnuće slijedi nakon umiranja. Što u nama mora

umrijeti kako bi se otvorila vrata uskrsnuću?

SB: „Do uskrsnuća se dolazi putovima Velikoga petka. To znači da treba umrijeti sebičnost, oholost, samovoljnost, a pobijediti napast vlasti i vladanja te se odlučiti služiti s ljubavlju u poniznosti. Kad se to dogodi, događa se uskrsnuće.“

GM: Bez obzira što je Isusov stav o trpljenju za mnoge bio neprihvatljiv i što ga čak ni prvak među njegovim učenicima, Petar, nije mogao razumjeti, Isus je jasan: križ se mora prihvatiti. Koji je put do uskrsnuća s obzirom na križ i umiranje svijetu?

SB: „U uskrsnuće se ulazi umiranjem sebi i svijetu i njegovim obećanjima, i slušanjem riječi koju je čula Marija, koju

su čule žene koje su tražile Isusa mrtva u grobu: Mir tebi! Ne boj se! Ne plači! Ja sam! Idi kaži drugima. Tako dolazimo do jednostavne formule uskrsnuća: Ljubiti, umrijeti, pa onda živjeti u miru!“

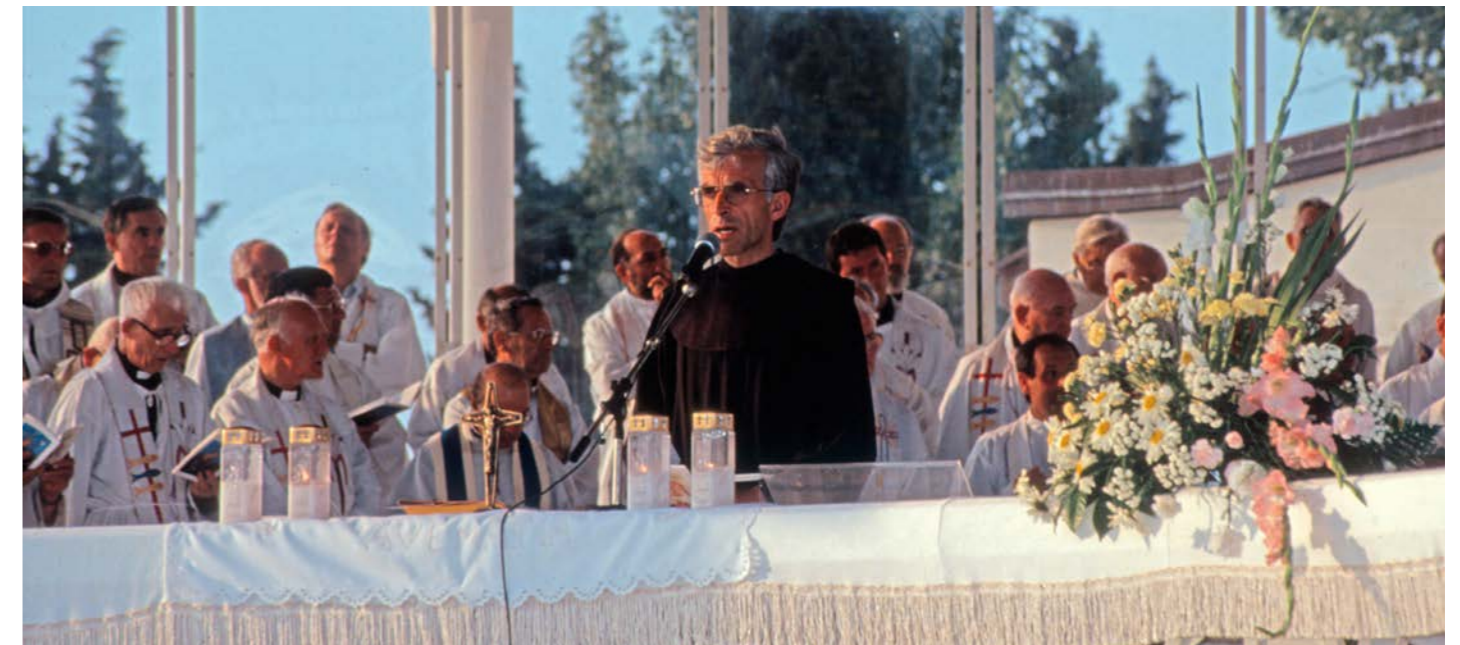
GM: Cvjetanje u prirodi događa se u proljeće, baš kada slavimo Uskrs. No, do cvjetanja nije došlo odjednom. Sve klice cvata bile su potencijalno prisutne u zemlji i stabljikama i zimi, no tek u proljeće su proklijale, izbile, „uskrsnule“. Čim su stvoreni uvjeti, čim je postalo toplije, klice su same od sebe izašle na vidjelo. Je li slično moguće u ljudskom srcu?

SB: „Kad se srce ispuni obraćenjem i ljubavlju, grijeh, zlo i smrt nestaju, a nastanjuje se

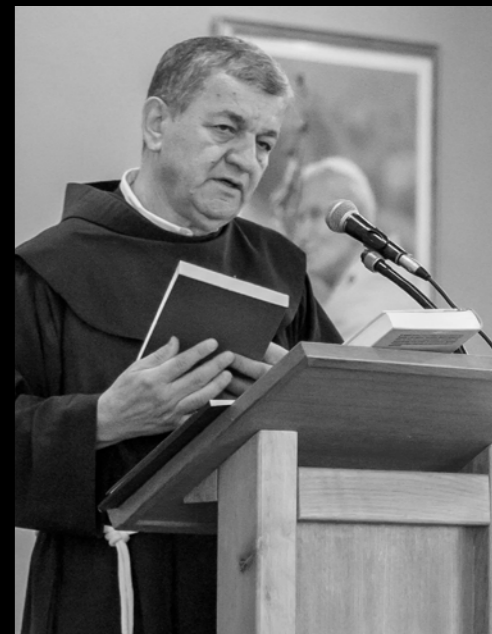
život, nastanjuje se Bog među nama. A to je Uskrs.“

GM: Sve smo svjesniji negativnih posljedica individualizma koji je zavladao našim vremenom: zatvorenosti u sebe i u svoj „mirni“ kutak, hladnoće i ravnodušnosti u odnosu prema drugima, bezobzirnosti i sljepila za patnju drugoga... Što se u nama i preko nas događa i mijenja kada nas kršćanstvo prožme iznutra, kada nas zahvati Kristovo uskrsnuće?

SB: „Uskrsni mir ne dopušta čovjeku da bude miran u svome kutku, nego da kao apostoli, kao učenici iz Emausa, odmah nakon iskustva živoga Isusa, potrče ususret drugima i kažu da Isus živi, da ljubav pobjeđuje, da smrt nije zadnja riječ, nego je to život.“

„Mi vjerujemo da je Isus uskrsnuo, tj. pobijedio smrt i ušao u novi život. Ali za nas uskrsnuće počinje, kad počnemo u svjetlu uskrsnuloga Gospodina prepoznavati u čovjeku Boga. Svaka udaljenost od Boga i jednih od drugih jednaka je grobnoj tami i smrti, a svakim korakom kojim dolazimo bliže k Bogu u čovjeku i čovjeku u Bogu ostvaruje se uskrsnuće.“

FRA IVAN ŠEVO

U večernjim satima u nedjelju 21. ožujka 2021. u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, otkrijepljen sv. sakramentima, u Gospodinu je preminuo fra Ivan Ševo u 69. godini života, 49. godini redovništva i 41. godini svećeništva.

Sv. misa zadušnica slavila se u crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru u utorak 23. ožujka 2021. u 14 sati. Misno slavlje predvodio je provincijal fra Miljenko Šteko. Koncelebrirali su don Željko Majić, gvardijan fra Danko Perutina i 55 svećenika.

Don Željko je pri koncu euharistijskog slavlja pročitao pismo sućuti biskupa mons. Petra Palića, a gvardijan je pročitao fra Ivanov životopis. Sprovođene obrede i ukop na groblju Podadvor u Čitluku predvodio je provincijal fra Miljenko Šteko.

Ivanovo evanđelje prenosi Isusove riječi: „Nema veće ljubavi od one da netko život svoj položi za prijatelje svoje“ (Iv 15,13), i dodaje: „Vi ste prijatelji moji.“ Vjerujem da ne bismo mogli naći prikladnijih riječi kojima

bismo mogli opisati našega fra Ivana Ševu. Ova evanđeoska riječ – prijatelj – pripada fra Ivanovoj životnoj pedagogiji, s kojom je on sam stvarao svoje obzorje, neku vrstu škole za život. Mnoge je, od dječastva, nazivao prijateljima i oni bi mu uzvraćali.

Fra Ivan je potekao iz skromne, poštene, hrvatske i katoličke obitelji u Hamzićima, obitelji o kojoj je on sam kazivao s toliko ljubavi i emocije. Iz topline toga gnijezda, grijanog majčinom, Bojkinom ljubavlju i očinskom Matinom skrbi, poletio je Ivan već kao mali ptič u svijet pun izazova. Krenuo je Božjim poticajem biti redovnikom, fratrom, svećenikom. Izmoljen u preporukama Majke, praćen u ljubavi svojih sestara i braće.

Njegove kolege bez zadržske kažu da je fra Ivan, već od sjemeništa u Visokom, pun zdravlja, mladosti i budućnosti, stremio najboljem. Želio je sve uraditi, ako je moguće, savršeno. Iskreno se i predano trudio u školi i osobito na studiju u Njemačkoj gdje su se lomile uske granice bliskog okružja

SRCE SE FRA IVANU KIDALO KAD JE MORAO RADI BUDUĆNOSTI DIGNUTI ZGARIŠTE STARE FRANJEVAČKE CRKVE I U TRIDESET I PET DANA SAGRADITI VELEBNU KRIPTU I U NJOJ 1995. SLAVITI SVETU MISU POLNOČKU. TREBALO JE IMATI SRCA I HRABROSTI STAJATI NAD SPALJENIM I GRADITI NOVO.

i jezika, te tako, solidno završivši sve potrebno, prima sakrament svećeničkoga reda – a još prije toga vječno se zavjetuje na evanđeoske savjete u Franjevačkome redu: poslušnost, siromaštvo i čistoću. I stigao je spreman, sa silnim duhovnim poletom, na njivu Gospodnju svoje Hercegovine.

Ako bismo ostali u ovoj evanđeoskoj slici njive, onda možemo reći: Kako je prije četrdeset godina zaorao, te do svojih zadnjih mjeseci ovozemnog života, nije skidao ruke s pluga. Volio je sve svećeničke obveze, a posebno je bio spretan i sretan u katehezi mladih i gradnjama. Nadahnut primjerima starije braće fratara – koje je često spominjao, na osobit način njihovom žrtvom i krvlju prolivenom za Krista i Provinciju, za svoju Crkvu, za svoj hrvatski narod – fra Ivan ih je pratio u stopu. Slijed njihovih stopa bila mu je svetinja. I volio je doista neizmjereno, i na samo njemu svojstven način, svoju Hercegovacku franjevačku provinciju, svoju Hercegovinu, svoje Brotnjo, grad Mostar, svoj

hrvatski puk. I to bi pokazivao i žrtvovao se za njih kad je bilo najteže.

Osobito ovdje u Mostaru. Taj dugi niz godina, od 1988. sve do smrti. Preko tri desetljeća. Fra Ivan je gvardijan u vrlo teškim danima života grada Mostara, franjevačke zajednice i franjevačkoga samostana. Ostao je na samostanskom pragu poput hlabroga lava, braneći, zajedno s četvoricom subraće, i samostan i grad. Valjalo je imati srce i gledati jednu od najstarijih crkava u Hercegovini – sv. Petra i Pavla iz 1866., kako poput buktinje gori i izgara. Ta noć 9. svibanja 1992., kad su je dušmani bombama i razornim streljivom pretvorili u zgarište, usjekla se fra Ivanu u dušu. Trebalo je tada imati srca i stajati na braniku samostana kad su sekunde trajale poput vječnosti.

Kad sam, zajedno s fra Ivanom, jednom prigodom posjetio pok. fra Otona Bilića u Toplicama, slušao sam njihova ratna sjećanja sa suzama u očima. Ali i nevjerojatnim ponosom.

Shvatio sam tada, srce se fra Ivanu kidalo kad je morao radi budućnosti dignuti zgarište stare franjevačke crkve i u trideset i pet dana sagraditi velebnu kriptu i u njoj 1995. slaviti svetu misu polnočku. Trebalo je imati srca i hrabrosti stajati nad spaljenim i graditi novo. Dati zadnje razloge ponosu, životu, obrani, zadnjom zrakom nade ugrijati duše uciviljenih, napadnutih, izbjeglih i ojađenih. Valjalo je danomice biti uz ljesove poginulih sinova ovoga grada koji su ga branili svojim životom. Branili i ovaj samostan i ovu crkvu.

Dragi fra Ivane, u duhu Poslanice Hebrejima, mogli bismo izgovoriti Tvoj životni moto – „Tada rekoh: evo dolazim činiti, Bože, volju tvoju...“ (Heb 10,5-7) Gotovo pola stoljeća, revnošću sina sv. Franje, tražio si i vršio Božju volju u potrebama ove Provincije. Sada Te je Gospodin, Gospodar života i smrti, pozvao da počineš od svojih napora. Nisi mu otišao ususret praznih ruku, jer Te prate Tvoja djela. Krenuo si na put vječnosti noseći u svome životnom zavežljaju bogatu, ali i veoma raznovrsnu priču života.

Ispraćamo te vječnosti u tvojoj, sada prekra-

snoj franjevačkoj crkvi, tvom sv. Petru i Pavlu. Pod ovim svodovima koje si dosanjao, koje si htio podariti ispaćenom Gradu i svojoj Provinciji i krajevnoj Crkvi mostarskoj. Iz crkve u kojoj si toliko propovijedao, ispovijedao, vjenčavao, krštavao, svete mise slavio. Odavde odlazio do sestara u Franjevačkoj, na vjeronauk u Medicinsku, na Filozofski fakultet, u tiskaru u Rodoč, na razne sastanke, i opet se nanovo vraćao. Ali sada je drugačije. Zemaljski konačno. Do srca Brotnja, Čitluka i groblja Podadvor – pa tamo sve dok ne dođe čas ponovnoga susreta, kada sve što je na nebesima i na zemlji bude uglavljeno u Kristu (usp. Ef 1,10).

Tvome i našem samostanu češ nedostajati. Navikli smo se na Tebe. S Tobom smo naučili dijeliti radosti i tuge, družiti se za stolom. Iščekivati i ispraćati. Zadnje mjesece Tvoga života, teške i obilježene podmuklom bolešću, braća su dan i noć s Tobom bdjela. Na čelu s gvardijanom fra Dankom, svi su, od najstarijega do najmlađeg imali svoj sat, dva, koliko je trebalo, da Ti daju skrb i bratsku blizinu. S njima i najmlađi naši članovi, naši postulanti. A posebno su se uz Tebe vezali, kao uz rođenoga oca ili djeda, naši mladi fratri fra Tomislav i fra Marko. Hvala vam, braćo, svima!

Mogao bih još mnogo nabrajati. Ali, ovdje ću stati i još samo dometnuti: Hvala Tebi, dragi prijatelju i brate Ivane – kako si nas znao zvati – za sve žrtve, osobito za provincijske službe i zadaće koje si vjerno izvršavao. Neka Ti Gospodin, po mjeri svoje milosrdne darežljivosti, na zagovor BDM, apostolskih prvaka i na naše molitve, podari oprostjenje grijeha i svih ljudskih slabosti i nagradi Te vječnom radošću!

Iskrena sućut Tvojoj braći Anti i Žarku, Tvojim sestrama Ljilji, Šimi, Mili, Zori i Mirjani – te njihovim obiteljima. Našoj Provinciji, Tvojim dragim djelatnicima Fram-Zirala, ovome Gradu te svima onima koji za Tobom tuguju.

Pokoj vječni daruj mu Gospodine!

Fra Miljenko Šteko, provincijal Hercegovacke franjevačke provincije Uznesenja BDM

Fra Ivan Ševo rođen je u D. Hamzićima, župa Čerin, 1. siječnja 1953. od roditelja Mate i Bojke, r. Šakota. Prva četiri razreda osnovne škole pohađa u D. Hamzićima, a ostala četiri razreda završava u Čerinu 1968. Srednju školu je započeo iste godine u sjemeništu u Visokom i uspješno završio 1972. Novicijat je završio u franjevačkom samostanu na Humcu. Filozofsko-teološki studij je započeo 1974. na Franjevačkoj teologiji u Nedarićima (Sarajevo) i nastavio na Sveučilištu u Freiburgu (Njemačka) te završio u ožujku 1980. U istom je gradu, u katedrali, 18. svibnja 1980. zaređen za svećenika. Poslije studija je osam godina bio župni vikar na Humcu (1980. – 1988.). Uz svoje redovite svećeničke poslove vodio je gradnju filijalne crkve u Crvenom Grmu. Potom je obnašao u tri mandata dužnost gvardijana u franjevačkom samostanu sv. Petra i Pavla u Mostaru (1988. – 1997), u kojem je proveo i proživio sve dane i godine rata (1991. – 1995.), po čijem je okončanju pristupio s ostalom subračom njegovoj materijalnoj obnovi i gradnji posve nove crkve u Mostaru, jer su staru crkvu iz 1866. do temelja srušili i spalili pripadnici tzv. jugovojске, u noći 9. svibnja 1992. Obnašao je i dužnost ekonoma Provincije te bio član uprave Provincije (1994. – 2001.). Vikar Provincije je od 2013. do 2019. Od 1996. radi kao vjeroučitelj u Srednjoj medicinskoj školi Sestara Milosrdnica u Mostaru. Od srpnja 1999. u ime svoje Zajednice vodio je grafičko poduzeće FRAM-ZIRAL d.o.o. Mostar.

GODIŠNJE HODOČAŠĆE U FATIMU ZBOG PANDEMIJE ODRŽAVA SE VIRTUALNO

Biskup Leiria-Fátima kardinal António dos Santos Marto obznanio je da se godišnje hodočašće u Fatimu 2021. godine, od 14. do 22. ožujka, održava virtualnim putem zbog ograničenja u Portugalu uslijed pandemije koronavirusa.

Kardinal António dos Santos Marto potaknuo je vjernike da umjesto stvarnoga obave hodočašće u duhu. U pastoralnoj poruci naslovljenoj Osam dana duhovnoga hodočašća u svetišće Fatimu objasnio je, kako prenosi CNA, da njegova biskupa nije u mogućnosti zadržati hodo-

čašća zbog potrebe zaštititi „zajedničko dobro ljudskoga zdravlja“.

Rekao je da su epidemiološke mjere bolne te povećavaju čežnju vjernika da budu okupljeni u svetišću u zajedničkoj molitvi kao nekad.

Stoga je zatražio od vjernika da se velikodušno obvežu na ovo „izvanredno duhovno hodočašće u svetišće Gospe Fatimske“, dodavši kako je pripremio djecu ove biskupije s katehezom da sudjeluju u njemu. Kardinal dos Santos Marto obećao je da će moliti u samoći svetišta pod nogama Djevice Fatimske za okončanje „pošasti pandemije“.

Vatikan: Proglašeni novi dekreti o herojskim krjepostima

Papa Franjo primio je 17. ožujka u audijenciju prefekta Kongregacije za kauze svetaca kardinala Marcella Semerara tijekom koje je dao odobrenje Kongregaciji da proglasi nove dekrete o herojskim krjepostima za sedmero slugu i službenica Božjih, objavio je u četvrtak 18. ožujka Tiskovni ured Svete Stolice. Sluge Božje kojima su priznate herojske krjeposti su: nadbiskup Monrealea Mercurio Maria Teresi, zatim španjolski dijecezanski svećenici Cosmo Muñoz Pérez i Salvatore Valera Parra, te redovnik svećenik Reda manje braće konventualca Leone Veuthey (svjetovnog imena Clodoveo). Herojske krjeposti priznate su i službenicima Božjim redovnicama iz družbe Sestara sirotica (Congregazione delle Suore delle Poverelle) Annelviri Ossoli (svjetovnog imena Celeste Maria), Vitarosi Zorzi (svjetovnog imena Maria Rosa) i Danielangeli Sorti (svjetovnog imena Anna Maria).

Portugalski katolički biskupi pozdravili odluku predsjednika države o vetu na predloženi Zakon o eutanaziji

Predsjednik Portugala Marcelo Rebela de Sousa stavio je u ponedjeljak 15. ožujka veto na prijedlog zakona kojim se legalizira eutanazija u toj državi, nakon što je prethodno portugalski Ustavni sud presudio da je prijedlog zakona neustavan. Tu odluku portugalskog predsjednika odmah su pozdravili portugalski katolički biskupi okupljeni u Portugalskoj biskupskoj konferenciji.

„Bilo kakva legalizacija eutanazije i potpomognutog samoubojstva uvijek je u suprotnosti s ljudskim dostojanstvom i Ustavom Republike Portugal. Ljudski život je nepovrediv“, prenio je stav portugalskih biskupa otac Manuel Barbosa, glasnogovornik Portugalske biskupske konferencije.

Podsjetimo, zastupnici u portugalskom parlamentu 29. siječnja su sa 136 glasova „za“, 78 „protiv“, uz 4 suzdržana glasovali za Vladin prijedlog zakona, te je zakon ponovno poslan na potpis predsjedniku Rebeli de Sousi koji je reizabran za predsjednika Portugala na predsjedničkim izborima 24. siječnja ove godine.

Portugalski predsjednik imao je tri mogućnosti: podržati zakon, poslati ga na ocjenu ustavnosti na Ustavni sud ili odmah upotrijebiti predsjednički veto na isti. Odlučio se za drugu opciju, a nakon što je Ustavni sud presudio da je zakon neustavan, upotrijebio je pred-

sjednički veto i stopirao zakon. Da je predsjednik de Sousa potpisao zakon, Portugal bi postao četvrta zemlja u Europi koja je legalizirala eutanaziju, uz Nizozemsku, Belgiju i Luksemburg.

Inače, portugalski predsjednik susreo se u petak 12. ožujka s papom Franjom u Vatikanu, na kojem mu je, među ostalim, Sveti Otac potvrdio da će posjetiti portugalsku prijestolnicu Lisabon za Svjetski dan mladih 2023. godine, te da će hodočastiti u Fatimu, jedno od najvećih svjetskih marijanskih svetišta. Inače, u Portugalu je danas krštenih katolika 8.1 milijun, od ukupno 10 milijuna stanovnika, ili 81 posto.

OVOGODIŠNJE MEDITACIJE ZA KRIŽNI PUT S PAPOM PRIPREMILA SU DJECA

Izviđači iz mjesta Foligno u Umbriji i prvopričesnici i krizmanici rimske Župe sv. ugandskih mučenika napisali su meditacije za 14 postaja Via Crucis s papom Franjom.

Slike koje su bile prikazane na velikim zaslonima na Trgu Sv. Petra na kojem je Papa i ove godine predvodio pobožnost, djelo su mladih iz dva rimska doma za nezbrinutu djecu, državnoga i crkvenoga. Skupinu izviđača iz Umbrije čini 145 mladića

i djevojaka u dobi između osam i 19 godina koji su tekstove napisali na temelju svojih svakodnevnih iskustava. Župa sv. Ugandskih mučenika u rimskoj četvrti Ardeatino posebno se pak zauzima za osobe s poteškoćama te vodi dom za beskućnike i dom za majke s djecom izložene nasilju.

Papa je i godine 2018. predvodio križni put za koji su tekstove napisali učenici i studenti iz Rima.

BITI MISIONAR – IZBOR U KRISTOVO IME

Misionari mučenici gorka su stranica u životu Crkve. Tijekom 2020. godine u svijetu je ubijeno 20 misionara: 8 svećenika, 1 redovnik, 3 redovnice, 2 sjemeništarca, te 6 laika vjernika – objavila je agencija Fides. Dramatični rekord ove godine zabilježen je u Americi, gdje je ubijeno 8 misionara. U posljednjih 20 godina, od 2000. do 2020. godine, u svijetu je ubijeno 535 pastoralnih radnika, uključujući 5 biskupa.

Nasljeđe misionara mučenika poziv je za ponovno otkrivanje ljepote na ovom svijetu „Žrtva mučenika opipljiv je znak da širenje vjere nije križarski rat, već zagrljaj kultura, naroda i religija, ukupne osobne raspoloživosti za slušanje i međusobnu razmjenu, pomoć onomu tko je u potrebi“, objasnio je Giovanni Rocca, nacionalni tajnik udruge Missio Giovanni te dodao „ali, kada u te dinamike uđe mržnja, mučenik se pojavljuje u povijesti“. Mučeništvo in odium fidei (iz mržnje prema vjeri) zapravo je krajnja posljedica istinske, ljudske i opipljive vjere.

„Osim toga, životi misionara mučenika nisu obilježeni 'herojskim djelima', već gestama prožetim nadom u svakodnevnom životu“, istaknuo je Rocca. „Sve to današnjem čovjeku govori o uvijek uzvraćenoj vjernosti Bogu, ljubavi koja je sposobna pobijediti tamu i proći kroz smrt. Nasljeđe misionara mučenika poziv je za ponovno otkrivanje ljepote na ovom svijetu. Svako je stvorenje, naime, neizmjeran Božji hram na zemlji, koji može prihvatiti, slušati i zacijeliti rane. Uči u njega znači razumjeti njegovu bogatstvo i postati njegovim čuvarima“, zaključio je tajnik udruge Missio Giovanni.

U svijetu u 2020. godini ubijeno 20 misionara

Prema podacima agencije Fides u 2020. godini ubijeno je 20 misionara. Njima je posvećen Dan molitve i posta u spomen na misionare mučenike, koji se podudara s liturgijskim spomenom svetoga Oscara Arnulfa Romera, nadbiskupa San Salvadora, koji je ubijen 1980. godine dok je slavio svetu misu.

„Isprepleteni životi“, bila je ovogodišnja tema 29. dana molitve i posta u spomen na misionare mučenike koji se svake godine slavi 24. ožujka. Odabrani datum ima posebnu vrijednost, jer se toga dana slavi liturgijski spomen svetoga Oscara Romera, nadbiskupa San Salvadora, koji je ubijen 24. ožujka 1980. godine dok je slavio svetu misu. Ovogodišnju temu izabrala je udruga Missio Giovanni, odjel za mlade zaklade Missio, pastoralnoga tijela Talijanske biskupske konferencije za potporu i promicanje misionarske djelatnosti.

IVANA ORLEANSKA -
JEANNE D' ARC

NEVJEROJATAN ŽIVOT -
SVETICA, HEROINA,
ANĐEO-SPASITELJ,
DJEVICA, MUČENICA

FRA TOMISLAV PERVAN

Ivanu je prožimao beskrajni patriotizam, ljubav prema domovini te ljubav prema Gospodinu i Crkvi. „Za Boga i kralja!“ bijaše njezino geslo i poklik! Budući da je prizivala Boga i anđele te svece za svjedoke opirući se svomu sudištu i njihovu pravorijeku, bijaše to dovoljno za njezine tužitelje i sudce da je osude za herezu, što ju je odvelo na lomaču.

REVIZIJA PROCESA IVANI ORLEANSKOJ

Slobodno se može reći kako je proces protiv nje i crkveni sud učinio od Ivane Orleanske žrtvu Crkve. Makar se nastojalo uključiti desetke uglednih teologa i glavnih stručnjaka za inkviziciju u Francuskoj u to doba kako bi se stekao privid pravedna suđenja, ipak je cijeli proces protekao u znaku mnogih nepravilnosti. Pristani i stranački sudci, sve odreda anglofili, a k tomu Ivani nije omogućena pravna zaštita, zatočena je bila u tamnici gdje su bili muškarci čuvari. Ona je tražila žensku zaštitu, prizivala se na Papu, Svetu Stolicu, što joj je bilo onemogućeno, jer su Englezi polagali pravo na njezin život!

Osuda bijaše hladnokrvno i prijetvorno pripremljena s mnogo intriga, podmetanja, prijetnji sve do prijetnji silom, s mnoštvom laži i krivotvorina. S jedne strane cijela falanga verziranih teologa i pravnika koji su bili izvrsno upućeni u svoje predmete te svojim argumentima manipulirali cijeli proces, a na drugoj strani mlada djevojka, bespomoćna, bez pravne zaštite. Tijekom dugih rasprava i saslušanja htjeli su ostaviti dojam kako pomno žele doći do cjelovite istine, a zapravo su htjeli svojim podmučnim pitanjima uvući djevojku u stupicu i nabaciti joj svoje smrtonosne omče ispod kojih se teško bijaše izvući.

Jasno to ističe proces njezine rehabilitacije koji sve točke i članke njezine osude, njih dvanaest, smatra i proglašava lažnim, krivim, klevetničkim, lukavim i zlonamjernim sažetkom navodnoga procesa, jer članci na temelju kojih je osuđena prešućuju istinu i donose i mnogim bitnim točkama posve krivu sliku. Oba su procesa bila doduše politički obojena, ali proces njezine rehabilitacije stajao je pod mjerodavnosti Svete Stolice te je vođen brižno i točno pa se stoga jedva može pobijati njegov konačni pravni sud.

Naspram tomu drugomu sudu i rehabilitaciji Jeanne d' Arc njezin glavni sudac i tužitelj biskup P. Cauchon – jedan od najprominentnijih učenjaka svoga doba – kao anglofil zlorabio je svoje teološko obrazovanje i svoju duhovnu službu kako bi se dodvorio svjetovnoj vlasti, Englezima. Zajedno s njime cijela jedna skupina klerika dala se zavesti na kolaboriranje s Cauchonom i Englezima kako bi joj se osvetili za poraze koje je nanijela Englezima, a htjeli su i Karla VII. delegitimirati. To su mogli jedino tako ako proglašaju Djevicu Orleansku vješticom te da je uz pomoć vještrice došao do kraljevske krune.

Među sudcima i porotnicima te stručnjacima bili su, rekosmo, sve sami čuveni teo-

**Njezino mučeništvo
bijaše dobar humus
za procvat vjere u
Francuskoj, dok je
Engleska zbog svojih
zločina, kako tvrdi
pisac i mistik Leon
Bloy, otišla u shizmu
te je tijekom potonjih
stoljeća smaknula više
od tisuću mučenika
koji su ostali vjerni
Papi, među njima i
Tomu Mora, kraljeva
kancelara.**

lozi s pariške Sorbone, onodobno vrhovnoga europskoga teološkoga i pravnoga autoriteta nakon Pape u Rimu. Dali su se upregnuti od engleske krune i u konačnici presuditi u korist engleske krune.

Zacijelo, bilo je zastrašivanja sa strane svjetovne moći te njihova duhovnog saveznika biskupa Cauchona, koji je očekivao nadbiskupsku službu i kardinalsku čast. Namjesto promaknuća na biskupsku stolicu u Rouenu dodijeljena mu je biskupska stolica u malome Lisieuxu (!) a nešto više od deset godina nakon Ivanine žrtve i lomače i on je preminuo. Srušio se mrtav dok je bio u brijačnici. Znakovito, dobio malu biskupiju Lisieux, gdje se nalazio Karmel u kome je živjela i mlada preminula sveta Mala Terezija, koja je u samostanu napisala čak i vlastiti dramski komad o Ivani Orleanskoj te igrala njezinu ulogu i prije nego je Ivana proglašena blaženom i svetom.

Bilo je i onodobno crkvenih osoba korumpiranih, podmićenih, koji su svoju duhovnu službu i ovlast stavili pod politički plašt, što je upravo htjela izbjeći Djevica Orleanska svojim nastupom. Do dana današnjega imamo u Engleskoj političkog vladara kao poglavara crkvene zajednice. Daleko u prošlost seže ta izopačenost, protiv koje se svim silama borio papa Grgur VII., Hildebrand, u pitanjima crkvene investiture krajem jedanaestoga stoljeća protiv Barbarosse.

Ivanu je prožimao beskrajni patriotizam, ljubav prema domovini te ljubav prema Gospodinu i Crkvi. „Za Boga i kralja!“ bijaše njezino geslo i poklik! Budući da je prizivala Boga i anđele te svece za svjedoke opirući se svomu sudištu i njihovu pravorijeku, bijaše to dovoljno za njezine tužitelje i sudce

da je osude za herezu, što ju je odvelo na lomaču. Navukla je na sebe gnjev duhovnih osoba, makar je dubini svoga bića i duše ostala do kraja vjerna Bogu i Crkvi. Njezini su joj se neprijatelji osvetili na najgrozniji način i to upravo preko francuskih crkvenih dostojanstvenika i premeta, ali su na kraju svi morali osjećati grižnju savjesti te grijeh u duši jer su pogubili nevinu osobu koja je bila živi prosvjed njihovoj preuzetosti i oholosti.

Njezino mučeništvo bijaše dobar humus za procvat vjere u Francuskoj, dok je Engleska zbog svojih zločina, kako tvrdi pisac i mistik Leon Bloy, otišla u shizmu te je tijekom potonjih stoljeća smaknula više od tisuću mučenika koji su ostali vjerni Papi, među njima i Tomu Mora, kraljeva kancelara.

Dvadeset godina nakon Ivanine smrti, 14. veljače 1450., kralj Karlo VII. naredio je reviziju procesa Ivani Orleanskoj. Htio je skinuti sa sebe ljagu kako je okrunjen voljom i na zahtjev spaljene vještrice i krivovjernice. Njezina majka, stara udovica – otac je, naime, doskora nakon Ivanine smrti od boli svisnuo i preminuo – pisala je Papi u Rim pismo i tražila da se s njezine obitelji i kćeri skine ljaga i sramota, kako joj je kćerka vještica i heretik. Papa Kalisto III. naredio je reviziju procesa.

Time je počeo proces njezine rehabilitacije. Ispitano je više od 150 svjedoka, u njezinu rodnom kraju, u Orelansu, Chinonu, Poitiersu, Reimsu, Rouenu. Na temelju njihovih svjedočanstava Ivana je u cijelosti rehabilitirana. Svi su govorili njoj u prilog svjedočeći o njezinoj nevinosti, pobožnosti. Sedmoga srpnja 1456. – dvadeset i pet godina nakon spaljivanja na lomači – Jeanne d' Arc je rehabilitirana. Presuda iz 1431. proglašena je lažnom i krivom te je postala nevaljanom u svim točkama optužbe.

U Rouenu, na trgu gdje je Ivana spaljena, podignut je veliki križ kao okajnica za nanesenu nepravdu Djevici Orleanskoj, a u cijeloj Francuskoj popraćeno je to velikim svečanostima, napose u Orelansu, koji i danas slavi 7. svibnja kao dan oslobođenja. Stogodišnji rat je okončan, Englezi su protjerani s cijeloga područja Francuske, kako je pretkazala Djevica Orleanska.

Ivana je bila odveć poznata, omiljena, u ratovanju uspješna. Kralj je mogao odahnuti jer je skinuo sa sebe ljagu da svoje kraljevsko dostojanstvo zahvaljuje vještrici. Ivanina se misija obistinila – Orleans je oslobođen, kralj je okrunjen, a Francuska je za nepunih dvadeset godina od njezine smrti bila potpuno slobodna, Englezi su otjerani preko Kanala.

Trebala je njezina iskupna i okajna žrtva da se do kraja obistini i njezina misija, slič-

na Gospodinovu, koji je nakon križa, smrti i uskrsnuća svijet i čovjeka otkupio. Otkupljenje i spas postižu se žrtvom. Cijeli njezin život u retrospektivi može se promatrati kao veliko ponovno iščitavanje („relecture“) Evandelja, uprisutnjenje Gospodinova križnoga puta koji je donio čovječanstvu spasenje. Njezinom mučeničkom smrću došao je napokon mir u zemlju koja je cijelo jedno stoljeće krvarila od ratovanja i pustošenja.

Totalna rehabilitacija ove jedinstvene pojave uslijedila je kad ju je papa Pio X. proglasio 1909. blaženom, a Benedikt XV. 1920. svetom. Puk vjerni ionako ju je držao već za njezina života svetom. Vjerni narod

Dvadeset godina nakon Ivanine smrti, 14. veljače 1450., kralj Karlo VII. naredio je reviziju procesa Ivani Orleanskoj. Htio je skinuti sa sebe ljagu kako je okrunjen voljom i na zahtjev spaljene vještice i krivovjernice. Njezina majka, stara udovica pisala je Papi u Rim pismo i tražila da se s njezine obitelji i kćeri skine ljaga i sramota, kako joj je kćerka vještica i heretik.

ju je prepoznao kao onu koja je vidjela nevolju svoga puka i naroda, koja ga je oslobodila od osvajača i tudina. Proglašena je sveticom osoba koja krši i probija sve zadane okvire svetosti. Djevojka-ratnik u muškoj odori, ni redovnica ni majka, ni asketska pojava ni pokornica, ni kontemplativka ni mističarka, nego osoba koju je Božji poziv i zov bacio u žarište i žrvanj svjetskih zbivanja, dakle, politička mističarka.

Pozvana je i poslana u čisto svjetovne poslove i zadaće. Osloboditi svoj narod od nepodnošljiva političkoga nevoljnog stanja, staviti na glavu krunu posve zakonitom kralju,

istjerati neprijatelje iz domovine. Upušta se u pustolovinu, onamo gdje je najopasnije, u političko-vojno područje, u vojnički tabor, u rat. Treba izvojevati neovisnost, dokrajčiti nered i kaotično stanje u zemlji, vratiti dostojanstvo svomu narodu, otjerati osvajače preko granica kako bi na domovinskom, očinskom tlu ponovno zavladao mir i pravda.

Vratiti dostojanstvo i pravni poredak. Božji red i pravo trebaju zavladao svijetom. To je njezina prvotna nakana. U nje je Bog uvijek na prvom mjestu, Bog iznad svega i u svemu. A Isusovo ime trajno na usnama i u srcu! To je život i praksa Ivane Orleanske. Ime Isus znači „Bog spašava“ – to je tako zorno i očito na njezinu primjeru. Napose u trenutku smrti, to je mučenička i svetačka „ars moriendi“. Ona – unatoč prijetnjama i sudištu – ponavlja, Crkva i Isus su jedno. Na njezinu se primjeru odčitava neuzdrmljivo povjerenje u Boga, bezuvjetni posluš Božjoj volji te duboka ljubav prema Isusovu imenu. Ivana dobro razlikuje crkvenu službu od osobe. Služba je sveta, a osoba može biti korumpirana.

Djelovanje Ivane Orleanske očituje nam kako Bog vidljivo zahvaća u tijekove ljudske povijesti. Vjera nije privatna stvar, ona utiskuje svoj biljeg nacijama, kulturama, oze-mljima, pučanstvu. Vjera rađa povijest u kojoj transcencija djeluje. Bog nadahnjuje ljude koji usmjeravaju povijest svoje zemlje pa čak je i vode.

Djelovanje Ivane Orleanske, njezine objave i pojava, promijenili su europsku i svjetsku povijest, dio su povijesti spasenja, povijesti Boga s ljudima. Polovica Francuske bila je u to doba pod engleskom okupacijom, sama država bila je pocijepana, nalazila se u građanskom ratu – Burgundija protiv Armagnaca.

Ako nekoga Gospodin izabire za neku posebnu misiju, ne znači to da je osoba Božji povlaštenik. Nekada zna Bog sa svojim izabranicima grozno

ophoditi, jer nisu bitni oni, nego Božji planovi koje Bog preko njih izvodi. U svemu su suobličeni svomu Gospodinu, u patnji i križu. Istinski mučenici. „Ako Bog svoga Sina nije poštedio...“ – to je logika kršćanskih mučenika i mučeništva.

Od Ivane Orleanske njezini su glasovi tražili prihvatiti sve te nemati straha pred mučeništvom, a zauzvrat su joj obećali raj. Stoga je do kraja ostala čvrsto pri onome što je smatrala kao privatnu objavu: „Radije bih umrla nego opozvala ono što mi je Naš Gospodin zapovjedio činiti“.

Protiv Jeanne d'Arc vođen je najnečuveniji pravni postupak u cijeloj povijesti. Nad njom je proveden prividno pravni i kanonski postupak, u kome je, kao nepismena djevojka, s tek navršenih devetnaest godina, optužena na smrt na lomači zbog krivovjerja! Nije znala ništa – tako je priznala pred sudcima – od vjere i teologije osim onoga što je naučila od svoje majke, a to su temeljne kršćanske molitve i vjerovanje. Glavni tužitelj, biskup Cauchon tražio je od nje da izrecitira Oče naš, Zdravo Marijo i vjerovanje. Ona je odgovorila kako to želi učiniti pred njim u ispovijedi. Ovaj je osjetio kako bi to mogla biti zamka, pečat ispovjedne tajne, pa je od toga odustao.

Sudsko vijeće sastavljeno od crkvenih ljudi izručilo ju je nakon procesa Englezima, pred kojima se grstila; spaljena je kao heretik i vještica. Ali njezina sudbina ne svršava na lomači kao što ni Isus nije završio u grobu. Ona ostaje Božja buktinja, baklja, Grm koji gori a ne izgara te koja i danas svijetli! Ona je žrtva paljenica za svoj narod! *Holocaustum!* Ni za pepeo joj se ne zna, to su htjeli postići Englezi, kako je sunarodnjaci ne bi štovali. Od nje ništa nemamo osim čvrstoga primjera ustrajnosti i vjere. Ali je puk prepoznao svoju sveticu i heroinu.

**U sljedećem broju:
Ivanino trajno značenje**

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.“

M
INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medjugorje.

USKRS I USKRSNUĆE U PRAVOM I PRENESENOM SMISLU

Kao što se o Križu, Križnom putu, Kalvariji i Golgoti može govoriti u pravom i prenesenom smislu, tako se može i o Uskrsu i Uskrsnuću. I te se riječi mogu upotrijebiti u prenesenom smislu. Mogu imati i množinu. Tada se pišu malim početnim slovom.

Čini li vam se, poštovani čitatelji, da nemamo osobnoga iskustva uskrsnuća? Ako malo dublje zavirimo u svoj život,

otkrit ćemo koliko smo puta bili potišteni, bezvoljni, tjeskobni, klonuli, upali u beznađe, očaj, duhovnu smrt i izvukli se iz toga kao preporođeni, novi ljudi, puni poleta, zanosa, vjere i nade. Nije li i to uskrsnuće?!

Znademo da smo kao pojedinci i narod imali svojih križeva, križnih putova, kalvarija i golgota. Sasvim je normalno da poslije klouća, očaja, beznađa i mrtvila dolazi preporod, polet, ushit, uskrsnuće. Pojam CROATIA REDIVIVA nakon svih kalvarija i golgota obilježje je naše tegobne povijesti. Ta, nedavno smo se sjetili i „Krvavog Uskrsa“ i dragoga nam Josipa Jovića.

Ima puno razloga da bi se moglo govoriti o Hrvatima kao uskrsnom narodu. Malo je naroda koji imaju **toliko bogatstvo riječi u vezi s uskrsnućem.** I zato možemo opravdano reći da je hrvatski uskrsni jezik. Ima i dubljih razloga u hrvatskome jeziku gdje je bitno je li u pitanju živo ili neživo. Za razliku od *kamen* (neživo!), riječi *mrtvac* i *pokojnik* sklanjaju se jednako kao *čovjek, prijatelj i brat*. Imaju akuzativ jednine jednak genitivu: *mrtvaca, pokojnika kao čovjeka, prijatelja i brata. Kamen* se ponaša drukčije. *Mrtvac* i *pokojnik* kao živo, kao živi živcati. Ne samo u jeziku nego i u općinstvu, zajedništvu svetih.

BEZ ŽIVOTA I SMRTI NEMA USKRSNUĆA

Pojam uskrsnuća u uskoj je vezi s riječima *život* i *smrt*. Život i smrt zanimljiva su filozofska i teološka pitanja. Sveti Ivan Evanđelist, koji je prvi dotrčao do Isusova praznoga groba, u prvom retku Evanđelja piše: „U početku bijaše Riječ.“ (Iv 1, 1). Ta vječna BOŽJA RIJEČ jest ŽIVOT, SVJETLO, PUT, ISTINA. Ta RIJEČ BOŽJA postala je čovjekom da nas otkupi i da i mi po njemu imamo Život.

Bog ljubi čovjeka i želi mu život, sreću i blagoslov

Bog, Tvorac života u Ponovljenom zakonu (30, 15) kaže: „Gledaj! Danas preda te stavljam: život i sreću, smrt i nesreću...“ a malo dalje (30, 19-20) nastavlja: „Uzimam danas za svjedoke protiv vas nebo i zemlju da pred vas stavljam: život i smrt, blagoslov i prokletstvo. **Život, dakle, biraj, ljubeći Jahvu, Boga svoga...**“

Cijela Biblija je poziv na Život. Ona je ljubavno pismo Boga živoga živomu čovjeku. Imamo, dakle, na jednoj strani: život, sreću, blagoslov..., a na drugoj: smrt, nesreću, prokletstvo...

Smrt je uljez. Treba ga ubiti. Uskrsli Krist, Bog i čovjek, Sin Božji, proslavljeni Jaganjac ostvario je to za sebe i za nas. Ta tri dana, od Velikoga petka do Uskrsa (nedjelje), zbio se je **najveći dvoboj u povijesti: Dvoboj Života i Smrti.** On je kroz ljuti boj postigao najveću pobjedu u povijesti čovječanstva: **Uskrsnuo je! Aleluja!** Kristovim uskrsnućem smrt je dobila smrtni udarac. Krist je pobijedio svoju i našu smrt. On, Krist „je svojom smrću uništio našu smrt i svojim uskrsnućem obnovio naš život.“ (Predslavlje na Uskrs)

O uskrsnuću se može govoriti u pravom i prenesenom smislu. Naša osobna i narodna uskrsnuća su u prenesenom smislu.

Pravo uskrsnuće je ono Lazarovo, ono Kristovo. Pravo je uskrsnuće temelj uskrsnuća u prenesenom smislu. Da nema pravog uskrsnuća, ne bi ga bilo ni u prenesenom smislu. Bog, Tvorac života, koji svakom čovjeku u trenutku začea udahnuje neuništivi dah, duh, dušu, mogao bi i od kamena stvarati sinove Abrahamove (ali bi im bili geni kameni!). Svemogući Bog može i suhim, mrtvim kostima udahnuti život. (Ez 37, 1-14) On može povratiti „radost i veselje“ da mogu kliknati „kosti ponižene“. (Ps 51, 10) **Magnet može iz mješavine s prahom pokupiti čestice željeza,** kako kaže Isaac Newton. Ako to može obični magnet, kako to ne bi mogao neuništivi duh i svemogući Bog!? Kroz tu prizmu i u svjetlu Kristova stvarnog uskrsnuća treba gledati čovjekova egzistencijalna pitanja života, smrti i uskrsnuća, života u smrti, života poslije smrti, pa i života prije smrti (Robert Torre: „Ima li života prije smrti“).

Začetnik života obećava i nudi čovjeku obraćenje, povrtak u život, spasenje, vječni život, blagoslov, pravu, vječnu sreću. Najbolji odgovor na pitanje života i smrti, te života poslije (i prije) smrti dao nam je Isus Krist svojim životom, smrću, uskrsnućem, uzašašćem, poslanjem Duha Svetoga i svojim trajnim ostankom s nama na razne načine, osobito u svojoj Riječi, u Euharistiji, u svojoj Crkvi, koja je njegovo otajstveno tijelo. Svaka je nedjelja spomen Kristova uskrsnuća. Zato Rusi nedjelju zovu *voskresenie*.

U tom svjetlu smrt nije kraj: ona je *preminuće, premosnica, prijelaz* iz nižeg stupnja života u viši, vječni. Uskrsli Krist je jamac, i to vrlo solventni, u pravom smislu prepotentni, prevjerodostojni. On je Put, Istina i Život. „Ja sam uskrsnuće i život.“ (Iv 11, 25)

KRISTOVO USKRSNUĆE JE NEPOBITNA ČINJENICA

I sveti Ivan Evanđelist i sveti Ivan Pavao Drugi nam životom svjedoče: **Isus Krist je Istina!** Isus je doista uskrsnuo! On je živ.

Evanđelja donose izvješća o Kristovu uskrsnuću i susretima s Uskrsnim. Djela apostolska i poslanice prožete su vjerom u Kristovo uskrsnuće i našom uskrsnom nadom. Vjera u „uskrsnuće tijela“ ušla je i u Vjerovanje i postala je temelj kršćanstva. Mnogi su vjerovali jer su vidjeli Uskrslog, bili su očevidci. Oni su nakon silaska Duha Svetoga neustrašivo svjedočili Krista uskrsloga i dali svoj život za vjeru u uskrsloga Krista. A glava se ne daje lako. Drugi su prihvatili njihovo svjedočanstvo i, ispunjeni uskrsnom nadom, bili su spremni dati život za tu istinu. Slijede tri krvava stoljeća progona kršćana, natopljena krvlju kršćanskih mučenika. Ali: „Krv mučenika sjeme je novih kršćana.“ (Tertulijan) Paklene sile smišljale su sve protiv Kristove uskrsne pobjede. Progonili očevidce, svjedoke i vjernike, proglašavajući to mitom. Tih progona ima puno i danas, na razne načine. Ali biblijski, psihološki, povijesni, arheološki i drugi dokazi nepobitno potvrđuju Kristovo uskrsnuće.

Proslavljeni Jaganjac nas sve poziva na svoju gozbu – slavje uskrsne pobjede. On žudi za nama kao košta za izvor-vodom. Otkupitelju moj, divni Uskrsniče, kako da te ne volim!?

Neka Marijana Zovko svojom pjesmom „Svjedočenje“ raspi-ri u nama uskrsni žar i stvori plam: „Nek u tebi ljubav plamti, i svjedoči što si čuo. Srcem vjeruj, dušom pamti da je Isus uskrsnuo! Nek u tebi ljubav plamti, širi dalje što si čula. Srcem vjeruj dušom pamti: Riječ je tijelom uskrsnula!“

Sretan vam i blagoslovljen Uskrs!

MILE MAMIĆ

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Kriza

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8,11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prije svake sv. Mise
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h Večernji molitveni program i ispovijed
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Četvrtak, 15. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 5,27-32; Ps 34,2.9.17-20; Iv 3,31-36

Petak, 16. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 5, 34-42; Ps 27, 1.4.13-14; Iv 6, 1-15

Subota, 17. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 6,1-7; Ps 33,1.2.4-5.18-19; Iv 6,16-21

Nedjelja, 18. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 3,13-15.17-19; Ps 4,2.4.7.9; 1Iv 2,1-5a; Lk 24,35-48

Ponedjeljak, 19. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 6,8-15; Ps 119,23-24.26-27.29-30; Iv 6,22-29

Utorak, 20. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 7,51 – 8,1a; Ps 31,3c-4.6.7b.8a.17.21ab; Iv 6,30-35

Srijeda, 21. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 8,1b-8; Ps 66,1-3a.4-7a; Iv 6,35-40

Četvrtak, 22. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 8,26-40; Ps 66,8-9.16-17.20; Iv 6,44-51

Petak, 23. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 9,1-20; Ps 117,1-2; Iv 6,52-59

Subota, 24. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 9,31-42; Ps 116,12-17; Iv 6,60-69

Nedjelja, 25. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 4,8-12; Ps 118,1.8-9.21-23.26.28.29; 1Iv 3,1-2; Iv 10,11-18

Ponedjeljak, 26. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 11,1-18; Ps 42,2-3; 43,3-4; Iv 10,1-10

Utorak, 27. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 11, 19-26; Ps 87,1-3.4-5.6-7; Iv 10,22-30

Srijeda, 28. 4. 2021.

M. ČIT.: Dj 12,24 – 13,5a; Ps 67,2-3.5-6.8; Iv 12,44-50

Četvrtak, 29. 4. 2021.

M. ČIT.: vl: 1Iv 1,5-2,2; Ps 103,1-4.8-9.13-14.17-18a; Mt 11,25-30

Petak, 30. 4. 2021.

13,26-33; Ps 2,6-11; Iv 14,1-6

Subota, 1. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 13,44-52; Ps 98,1-4; Iv 14,7-14; ili od spomendana: Post 1,26-2,3 (ili: Kol 3,14-15.17.23-24), Ps 90,2-4.12-14.16; Mt 13,54-58

Nedjelja, 2. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 9,26-31; Ps 22,26b-28.30-32; 1Iv 3,18-24; Iv 15,1-8

Ponedjeljak, 3. 5. 2021.

M. ČIT.: vl: 1Kor 15,1-8; Ps 19,2-5; Iv 14,6-14

Utorak, 4. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 14,19-28; Ps 145,10-13b.21; Iv 14,27-31a

Srijeda, 5. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 15,1-6; Ps 122,1-5; Iv 15,1-8

Četvrtak, 6. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 15,7-21; Ps 96,1-3.10; Iv 15,9-11

Petak, 7. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 15,22-31; Ps 57,8-12; Iv 15,12-17

Subota, 8. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 16,1-10; Ps 100,1b-3.5; Iv 15,18-21

Nedjelja, 9. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 10,25-26.34-35.44-48; Ps 98,1-4; 1Iv 4,7-10; Iv 15,9-17

Ponedjeljak, 10. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 16,11-15; Ps 149,1-6a.9b; Iv 15,26 – 16,4a

Utorak, 11. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 16,22-34; Ps 138,1-3.7c-8; Iv 16,5-11

Srijeda, 12. 5. 2021.

Sv. Leopold B. Mandić, prezbiter

M. ČIT.: od dana: Dj 17,15.22 – 18,1; Ps 148,1-2.11-14; Iv 16,12-15

Četvrtak, 13. 5. 2021.

UZAŠAŠĆE GOSPODINOVO
M. ČIT.: Dj 1,1-11; Ps 47,2-3.6-7.8-9; Ef 1,17-23 (ili: Ef 4,1-13); Mk 16,15-20

Petak, 14. 5. 2021.

M. ČIT.: vl: Dj 1,15-17.20-26; Ps 113,1-8; Iv 15,9-17

Subota, 15. 5. 2021.

M. ČIT.: Dj 18,23-28; Ps 47,2-3.8-10; Iv 16,23b-28

20
GODINA

20 godina među
najslušanim
radiopostajama u BiH

24
SATA

24-satni obiteljski, kulturni,
vjerski, informativni i
zabavni program

Pružamo istinitu,
pouzdanu i provjerenu
informaciju

Banja Luka
87,8 / 106,7

Žepče 100,1

Jajce 87,8

Nova Bila
100,00

Zenica 100,1

Bugojno 101,8

Olovo 96,1

Rama 104,7

Sarajevo 96,1

Mostar 100,00
Međugorje 98,3

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna
Hrvatska **101,5 MHz**

Zagreb, Lika,

Sr. Hrvatska **107,8 MHz**

SATELIT: Europa, Bliski
istok i Afrika- EUTELSAT 16°E

EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM

INTERNETA: www.radio-medjugorje.com

Kako postati podupiratelj?

Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelj@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

RADIOPOSTAJA
mir
MEĐUGORJE

Uredništvo: +387 36 653 580
Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548
Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr
www.radio-medjugorje.com

Radiopostaja MIR Međugorje djeluje od 1997. godine. Program našeg radija dio je svakodnevnice u Vašim domovima u domovini i inozemstvu, na radnim mjestima... Kao glasnik mira Radiopostaja odašilje poruke iz Međugorja. Putokaz je hodočasniciima iz cijelog svijeta.

RADIO KOJI IMA DUŠU

